

PRESS CLIPPING

Субота 01.11.2008. год

ВЛАДА НЕСКРОМНА, СОЦИЈАЛА ЗАКИНУТА

Правда, 01.11.2008; Страна: 3

Током расправе о ребалансу буџета за 2008, народна посланица Донка Бановић (ДСС) затражила је да се повећају средства намењена Комесаријату за избеглице, тако што би се смањила давања кабинету потпредседника за европске интеграције. Она је затражила и да се 2.6 милијарди динара намењених скијалиштима умањи за 91 милион, а да се тај новац преусмери за рад националних савета манзина. Бановићева је објаснила да би се овим амандманом само вратила првобитно предвиђена средства у буџету за 2008. годину.

ИЗБЕГЛИЦЕ ДОБИЛЕ КРОВ НАД ГЛАВОМ

Дневник, 01.11.2008; Страна: 10

ЗАХВАЉУЈУЋИ ДОНАЦИЈИ ЕВРОПСКЕ УНИЈЕ

Отправник послова Делегације Европске комисије Жак Стакенборг и министар за рад и социјалну политику Расим Љајић уручили су јуче кључеве 25 нових станова изграђених за избеглице с Косова и социјално угрожено локално становништво, који су саграђени донацијом Европске уније. Европска комисија је за изградњу нове зграде у блоку Авала уложила 440.000 евра, а Крагујевац је обезбедио бесплатно грађевинско земљиште и комуналну инфраструктуру. Министар за рад и социјалну политику Расим Љајић је рекао да је Србија по броју избеглица прва у Европи, а 13. у свету, наводећи да у Србији живи више од 300.000 избеглих. - Од тог броја, 60 одсто је незапослено, а чак 45 одсто нема решено стамбено питање. То је велики задатак за ову и сваку будућу владу и овим чином ми показујемо не само да нисте заборављени, већ и да ћемо учинити све да помогнемо свим породицама које нису решиле своје стамбено питање рекао је Љајић.

ПРОБЛЕМ ШТО ПРЕ „ЗАТВОРИТИ“

Данас - Викенд, 01.11.2008; Страна: 15

Решење проблема избеглица као услов за приступање земаља региона Унији

ПРИЈЕМНИ ИСПИТ

Скоро четири године након што су Србија, Хрватска, БиХ и Црна Гора потписале Сарајевску декларацију којом је требало да до краја 2006. избеглицама на својој територији обезбеде трајно решење кроз повратак у матичну државу или локалну интеграцију, таквог позитивног исхода још увек нема. За то време, ове државе су властитом динамиком решавале проблем избеглица на својој територији. Представници међународних организација истичу да питање избеглица на Балкану што пре треба да се „затвори“, као и да је то један од приоритета на путу ка ЕУ. Да оживљавање сарајевског процеса треба да буде један од услова за приступање ових земаља ЕУ, али и да на решавању проблема избеглица државе треба интензивно да раде на билатералном нивоу, оцењено је и на регионалној конференцији „Решење проблема избеглица и пут у ЕУ“, недавно одржаној у Београду. Зоран Пусић, извршни директор Грађанског одбора за људска права из Загреба, рекао је да би стварање услова одрживог повратка и локалне интеграције избеглица требало да буде „део пријемног испита“ за четири владе на путу ка ЕУ. Он је истакао да се проблем избеглица годинама „гура под тепих“, и да многи релевантни фактори желе да забораве на његово решавање. Управница Уреда за подручја посебне државне скрби Министарства регионалног развоја, шумарства и водног господарства Хрватске Ана Марија Родић објаснила је да Хрватска не може да чека, јер је близу приступања ЕУ, као и да је усвојила Акциони план који предвиђа до краја наредне године решавање проблема свих повратника-носилаца станарског права. Она је додала да „станарска права у Хрватској више не постоје“ и да се за повратнике спроводи програм стамбеног збрињавања. Председник Српског народног већа у Хрватској Милорад Пуповац је подржао званичан став Загреба и рекао да стамбено збрињавање постаје алтернатива станарском праву, „јер сада повратници могу да наследе стан, а ради се и на томе да им се омогући право откупа“. Пуповац је указао да остаје обавеза решавања питања станарских права оних који не желе да се врате, као и конвалидације радног стажа, истакавши да треба оживети сарајевски процес који је застао и због поремећених односа након хрватског признања независности Косова. Он је додао и да је Декларација доспела у други план и због промена особља међународних организација које се баве избеглицама, чиме је измењена и њихова политика, али и недовршених суђења за ратне злочине и лоше економске ситуације у подручјима у која би избеглице требало да се врате. Према речима Миодрага Линте, председника Српског демократског форума, и поред извесног напретка, суштински проблеми избеглица у вези са њиховим повратком и локалном интеграцијом остали су нерешени, зато што, како је навео, власти у Загребу и Београду нису могле да постигну договор о

решењу питања станарских права и конвалитације радног стажа, који су Срби стекли у Републици Српској крајини. Он је нагласио да је сарајевски процес могуће оживети уколико међународне организације заузму јединствен став да је заштита права избеглица предуслов за чланство земаља региона у ЕУ. **Триво Инђић**, саветник председника Србије **Бориса Тадића**, нагласио је да Хрватска мора да призна станарско право избеглим Србима или да им омогући пуну материјалну компензацију. Он је подсетио да је Хрватска одузела станарско право више од 30.000 избеглих Срба, од којих 20.000 живи у Србији и напоменуо да је, под притиском међународне заједнице, у БиХ 98 одсто станова враћено власницима. Инђић је као неприхватљиво оценио предлог Хрватске да се на основу Сарајевске декларације усвоје „мапе пута“ без решења одузетих станарских права избеглих Срба.

Заменица комесара за избеглице Србије **Данијела Поповић-Роко** указала је да стамбено збрињавање не може бити замена за власничко право, што је „у ствари станарско право које не може да оствари више од 30.000 Срба“. Она је упозорила на непостојање потпуне могућности повратка у урбане делове Хрватске и дискриминацију повратника који стамбено право не могу да претворе у власничко, „за разлику од Хрвата из БиХ који су у истој правној ситуацији, али им је то омогућено“.

Како је нагласио **Марио Ненадић**, помоћник министра Министарства за људска права и избеглице БиХ, мапа пута није завршена ни у БиХ. Према његовим речима, од 2.2 милиона избеглих и расељених особа колико их је било у време потписивања Дејтонског споразума, још 80.000 њих тражи трајно решење. Према проценама надлежних институција, у Србији има око 98.000 избеглица и 210.000 интерно расељених лица са Косова.

РАСЕЉЕНИ СА КОСОВА НАЈУГРОЖЕНИЈИ

Куир, 01.11.2008; Страна: 4

КРАГУЈЕВАЦ - У Србији су најугроженији расељени са Косова и Метохије, којих има више од 300.000, од којих 60 одсто нема запослење, а 45 процената њих је смештено у избегличким центрима или у неадекватном приватном смештају, изјавио је јуче министар рада и социјалне политике **Расим Љајић**. Љајић је поновио да земље бивше Југославије не поштују Сарајевску декларацију да се избеглицама омогући повратак на своја огњишта.

СРБИЈИ ЈЕ СВЕЈЕДНО, ОБАМА ИЛИ МЕКЕЈН

Пресс, 01.11.2008; Страна: 2

БЕОГРАД - Амерички амбасадор у Београд **Камерон Мантер** изјавио је да је за Србију свеједно ко ће у уторак победити на председничким изборима у САД,

Барак Обама или Џон Мекејн, јер неће бити велике промене у спољној политици према нашој земљи.

- Без обзира на то који ће кандидат победити, Вашингтон ће наставити да буде пријатељ Србији. Свакако ће бити промена у атмосфери, јер сваки председник ствара нову климу, али основни постулати спољне политике САД ће остати исти. Разлог је у широкој подршци идејама спољне политике САД, а то укључује приврженост стабилности на Балкану и предвиђа сарадњу са Европом да до те стабилности и дође - рекао је Мантер у интервјуу новопазарском радију „Сто плус“. На питање како се сада осећа у Србији, будући да је после демонстрација у Београду поводом самопроглашења независности Косова и Метохије, када је и запаљена зграда Амбасаде САД, изјавио да се осећа „помало изоловано“, Мантер каже да је „задовољан нивоом контакта са Владом Србије“.

- После тих догађаја добио сам довољно времена да путујем, да разговарам са избеглицама у камповима, домаћницама, градоначелницима, бизнисменима или незапосленима и пуно научим о Србији. Свуда сам наишао на топлу добродошлицу и стекао сам још више поштовања према везама које постоје између наша два народа. Увидео сам и нове начине како да наше везе још више продубимо - рекао је Мантер. Он је поздравио и повратак амбасадора Ивана Вујачића у Вашингтон.

- Надам се да је и он наишао на топлу добродошлицу, какву сам ја имао у Србији - каже Мантер. Амбасадор Мантер је истакао да ће САД помоћи Србији са 50 милиона долара и поред светске и финансијске кризе у Америци.

- Осим финансијске подршке, веома су важне и пословне везе између Србије, САД и осталих земаља. Амерички и други партнери могу бити покретачка снага развоја Србије. Будите уверени да су америчке компаније овде задовољне својим успехом. Једини проблем који се може појавити је да се тешко долази до кредита. Рачунам на реформе које је ова влада обећала - каже Мантер. **Говорећи о мисији ЕУ на Косову, Мантер је нагласио да је „ЕУЛЕКС заснован на Резолуцији 1244 СБ УН“.**

ВУЧИЋ У КНИНУ

Курир, 01.11.2008; Страна: 2

Челник СНС најављује историјску посету Републици Српској Крајини

БЕОГРАД - Александар Вучић, заменик председника СНС, у изјави за Курир најављује посету Републици Српској Крајини за почетак децембра! Најава ове историјске посете долази само дан после Вучићеве изјаве да радикалска обећања о Србији до границе Карлобаг-Огулин-Карловац-Вировитица не представљају политичку реалност.

- У име СНС око 1. децембра отићи ћу у посету Србима Крајишницима у Далмацији, Загори, Лици, Банији и Кордуну. Обићи ћу Смоковић, Книн, Костајницу, као и Двор на Уни. Разговараћу са Србима о њиховом положају,

проблемима с којима се свакодневно сусрећу. Посебно ће ме интересовати шта Србија конкретно може да учини за њих у наредном периоду. Не плашим се одласка у те крајеве јер немам намеру никог да провоцирам, али ако будем нападнут, умећу да се браним - поручује Вучић. Жарко Пуховски, бивши председник хрватског Хелсиншког одбора, тврди да Хрватској не одговара да дође до инцидента.

- До њих је долазило кад је наша полиција имала симпатије за оне који изазивају нереде. Таква ситуација је била деведесетих година прошлог века. Ако Вучић дође у службену посету, неће бити проблема, а ако буде у неслужбеној, онда можда и буде. До инцидента може доћи и ако се буду организовали политички скупови. Међутим, мислим да Вучић није богзна колико познат у Хрватској па ће све бити у реду - оцењује Пуховски. Милорад Пуповац, председник Самосталне демократске српске странке, каже да не може просуђивати какве би импликације могла имати Вучићева посета Хрватској.

- Све зависи од припреме, циља и околности у којима буде организована посета. СНС је странка у формирању. Та партија је, такође, важан елемент у политичком животу Србије. Избегличка проблематика је осетљива и с њом је било манипулисања, поготово када је у питању бивша странка Александра Вучића СРС - наглашава Пуповац, додајући да су добродошли сви они који озбиљно желе да решавају проблем избеглица.

Антрфиле:

Посета високог ризика

Политички аналитичар Винко Ђурић сматра да је Вучићева посета РСК догађај од високог ризика.

- Све зависи од хрватских медија и од тога како ће они пропратити посету. Ако буду ставили акценат да је то сад нова странка, онда је могуће да све прође без инцидента. С друге стране, уколико посета заменика председника СНС буде тумачена у Шешељевом контексту и контексту прича о Карлобагу, Огулину, Карловцу и Вировитици, инциденти су неминовни. Могући су и спорадични инциденти које би изазвао неки бивши припадник ЗНГ - упозорава Ђурић.

ПОВРАТНИЦИМА САМО ОБЕЋАЊА

Борба, 01.11.2008; Страна: 6

Још увек је неизвесно да ли ће, када и колико кућа почети да се гради за осморо Срба који су се самоиницијативно летос вратили у разрушено и спаљено село Живињане, у Средачкој Жупи код Призрена. Изградњи кућа за петоро рођака Стојановића, двоје Петровића и једног Милосављевића „испречиле“ су се одредбе „Приручника за одржив повратак“ и „Програма одрживог партнерства за помоћ повратку мањина“. Када је прошлог месеца преузимао 700.000 евра од косовског Министарства за повратак, намењених за повратак појединаца - припадника мањинских заједница, Фроде Мауринга,

главни представник Програма УН за развој (УНДП) је рекао да је „право расељених на повратак основно људско право" и да „УНДП и косовске власти раде заједно да то право не би представило празне речи, већ реалност". За осморо Срба из Живињана и њихове породице та реалност је још далеко. Испоставило се да само један од осморо испуњава услове из „Приручника за одржив повратак". Према речима Мауринга, УНДП је накнадно добио податке да осталих седам повратника има непокретну имовину у Призрену и у Србији, те да због тога не испуњавају тражене услове. Мауринга је, међутим, додао да се још проверавају чињенице о имовини троје од седморо повратника „јер неки подаци говоре да су њихове куће у Призрену у више наврата узурпиране". „Ако је то тачно, и то троје повратника би могли да буде обухваћени програмом за одржив индивидуални повратак", изјавио је представник УНДП агенцији Бета. Фроде Мауринга и новопостављени министар за повратак у Влади Косова, Саша Рашић, кажу у одвојеним разговорима за агенцију Бета да нису задовољни критеријумима „Приручника" за повратак. Зато су, у договору са партнерима „који дају подршку" повратку расељених лица на Косово, покренули иницијативу за измену тог прописа да би се олакшао повратак расељених припадника мањинских заједница. Још се, међутим, не зна када ће нови приручник бити усвојен. **Стога ће, кажу у министарству за повратак, док не буде готов прерађени, на снази бити постојећи „Приручник за одржив повратак", према чијим одредбама седморо Срба не испуњава услове. Тај документ који су УНМИК, УНДП и Привремене косовске институције донели 2005, већ је 2006. године једном био прерађиван. Срби из Живињана кажу да они никада нису крили да имају куће у Призрену. Напротив, стално су тражили да се њихове куће ослободе узурпатора.** Такође тврде да су Призренци од вођњака у њиховом селу током протеклих девет година направили излетиште и да пастири из суседних села и данас без питања напасају стада оваца на њиховима ливадама. Уместо кућа, годинама су, кажу мештани, на свим састанцима само слушали приче да ће повратак уследити „наредних месеци". Зато су се, наводе, летос и одлучили да се врате самоиницијативно. Такође кажу да су „долазили неки људи" и тражили да им повратници продају неколико ари земље. „Њима смо рекли, а поручујемо и другима који имају сличне жеље, да у нашем селу, најстаријем у Средачкој Жупи, нема земље за продају", каже Векослав Петровић. Он наглашава да су тврдње о томе да повратници намеравају да продају земљу и неке викендице, „чиста измишљотина". **Упркос свим бирократским заврзламама, мештани Живињана очекују да ове јесени УНДП и косовско Министарство за заједнице и повратак почну изградњу пет-шест кућа, како је обећано када су се вратили, а да на пролеће почне изградња педесетак нових кућа за све српске породице које су изразиле жељу да се врате у Живињане.**

УХАПШЕНИ ЕМИГРАНТИ
Правда, 01.11.2008; Страна: 12

Мађарска погранична полиција ухапсила је 17 илегалних имиграната на три одвојена места у близини границе са Србијом, изјавила је данас портпарол

полиције. Прва група од пет имиграната, међу којима четири Македонца и један Србин, ухапшени су на путу за село Морахалом, а друга група од шест особа са Косова ухапшена је у близини пограничног прелаза Роске. Трећу групу имиграната су чинила два Србина које је патролни полицајац ухапсио у селу Тисаситет, а онда пронашао још четири мушкарца који су илегално боравили у Мађарској. Против имиграната се води законски поступак.

PRESS CLIPPING

Недеља 02.11.2008. год

ПОСЛАНИК ДЕЛИ СТИПЕНДИЈЕ И КОМПЈУТЕРЕ!

Глас Јавности, 02.11.2008; Страна: 32

У Косјерићу годину и по дана ради Фонд солидарности „Драган Вујадиновић“

КОСЈЕРИЋ - Драган Вујадиновић, народни посланик из Косјерића, и Фонд солидарности из овог града, чији је Вујадиновић оснивач и покретач, прикупили су у последњих годину дана и поделили више од 25.000 евра помоћи социјално угроженим и сиромашним породицама из овог краја, а делом новца награђени су најбољи пољопривредници и ђаци, студенти из косјерићке општине. Прексиноћ у Косјерићу, Драган је потписао уговоре са троје студената и двоје средњошколаца из Косјерића које је после конкурса изабрала овлашћена комисија и који ће у наредних годину дана добијати стипендије овог Фонда. Тако ће у овој школској години стипендије од по 10.000 динара месечно добијати Владан Ђокић, студент Филозофског факултета у Новом Саду, Санела Чокоровић са Правног у Београду и Милија Васовић, студент Електротехничког факултета у Београду, а по 5.000 динара месечно добијаће и средњошколци Јелена Филиповић, ученица Медицинске школе у Ужицу, Јелена Перишић, ђак Техничке школе у Косјерићу. И док се за народне посланике у Скупштини Србије годинама већ прича и пише да су вредни тек када треба приступити скупштинској благајни и подићи плате и дневнице, за народног посланика из Косјерића, градића испод Повлена и брда Град, добро знају да је отворене руке и када треба дати и помоћи. Део новца од 25.000 евра, колико је подељено у последњих годину дана, обезбедили су спонзори из Косјерића, Београда, Ужица, али и сам Вујадиновић, иако он то не жели да каже, сваког месеца од посланичке плате одвоји за ове потребе барем 500 евра. Тако је недавно уз помоћ Цементаре „Титан“ двадесетак најбољих ђака косјерићке општине награђено компјутерима, рачунаре су добила и двојица младих пољопривредника, школе... Годину дана, уз помоћ овог Фонда лекари обилазе старе и непокретне људе у селима општине, Фонд помаже и куповину лекова за старе и сиромашне, недавно је у Косјерић стигао и аутобус, донација Драгана Котарца из Француске, који сада служи за превоз ђака али и спортиста...

- Главни циљ Фонда јесте да помогнемо људима којима помоћ треба, али и да скромно наградимо најбоље ђаке, студенте, да им олакшамо студирање и учење, а све због тога да они осете да неко о њима и њиховој будућности брине, да се једног дана врате у Косјерић пошто заврше школе, да помогну напретку овог места. Део новца за Фонд одвајам сам, а доста помажу донатори са свих страна који знају да Фонд нема никаквих споредних трошкова и да ће све што дају стићи на праву адресу - каже Вујадиновић. Малој свечаности у Косјерићу прексиноћ је

присуствовао и наш прослављени кошаркаш Владе Дивац, који је донео на поклон два компјутера и који је срдечно дочекан у Дому културе у центру варошице. Скупу у Косјерићу присуствовао је прексиноћ и Слободан Ристовић, песник из Ужица, који је пред ђацима и мештанима прочитао своју песму која има једноставан наслов - „Добри људи“.

Антрфиле:

У дивчевом фонду милион евра

- Одушевљен сам овим што Драган и његов Фонд раде. Ово су праве вредности, овде сам да га подржим свим срцем у томе што ради - рекао је Владе Дивац поздрављајући студенте и ђаке који су добили стипендије фонда. Дивац је још испричао да и његов фонд добро ради, да је сакупљено већ око милион евра и да је 56 избегличких породица добило куће откупљене средствима фонда по селима широм Србије.

- Следи повезивање фонда са дијаспором, заживела је сарадња са Комесаријатом за избеглице и УНХЦР-ом и уверен сам да ће фонд испунити мисију због које је основан - рекао је Дивац, додајући да је последњих месеци непрекидно у Србији управо због потребе да лично пропрати све активности фонда.

НА ЗАДУШНИЦЕ УЗ ПРАТЊУ ПОЛИЦИЈЕ

Политика, 02.11.2008; Страна: А1

У јужном делу Косовске Митровице на православном гробљу уништено више од 500 споменика

– Уз полицијску пратњу више стотина Срба обишло је јуче, на Митровданске задушнице, гробља у Приштини и јужном делу Косовске Митровице. Да упокојени у јужној српској покрајини не могу у миру да почивају показује слика коју је затекла робина. Гробље у Приштини, које је зарасло у коров, а већина споменика је поломљена, обишла је и Добрила Цвејић која је после три године дошла из Крагујевца како би обишла гроб свога сина. „Жалосно је све ово данас, порушено, зарасло... Људи се пробијају кроз шибље, многи ни не могу да нађу гробове својих ближњих. Ја сам најпре морала да посечем све ове гране како бих пришла и запалила свећу свом сину”, испричала је она. Срби су и овог пута приметили нова скрнављења споменика, због чега се све више породица одлучује да пресели посмртне остатке својих ближњих са Косова и Метохије. Ружица Марковић, која је дошла из Куршумлије, каже да то није добро али сматра и да би у овом тренутку једино то било решење. „Требало би да се организује сеоба гробаља, јер ако ми нисмо овде, ако немамо могућности да редовно долазимо требало би организовати и то да се и гробови преместе одавде, јер овде ни мртви не могу мирно да почивају”, рекла је она КиМ радију. Поред гробља у Приштини направљена је депонија смећа, околу се, без дозволе, граде велике грађевине, а на обнови гробља у протеклих девет година ништа

није предузето. На гробље у јужној Митровици, на коме је око 80 одсто надгробних споменика порушено, Срби су јуче стигли у пратњи Косовске полицијске службе. Како кажу, Задушнице су једина прилика када, уз пратњу војних и полицијских снага, могу посетити гробове својих преминулих рођака и пријатеља. Они са огорчењем говоре о вандалском чину рушења споменика и скрнављења гробова. „Осећам се тужно када видим ове разрушене споменике, поломљене ограде”, рекла је Славица Јаргић из Косовске Митровице. „Има и нових порушених споменика. То је веома тешко и тужно”, вели она. Брачни пар Остојић је приметио да је сада више порушених споменика него раније. „Нигде се у свету овако нешто не може видети. То је нешто што најтеже пада сваком човеку. Када не може да дође, када нема где да дође, да обиђе гробове својих родитеља... Много нам је тешко, ово је прави вандализам”, кажу Остојићи. У јужном делу Косовске Митровице на православном гробљу уништено је више од 500 споменика и тамо се умрли Срби не сахрањују од 1999. године, док у северном делу града на албанском гробљу нема оштећених споменика.

ПАРАСТОС НА ТЕМЕЉИМА СРУШЕНЕ ЦРКВЕ

Политика, 02.11.2008; Страна: А9

Расељени Срби нису успели у Метохији да пронађу гробове својих рођака на гробљима. – Провокације и напади локалних Албанаца

Пећ – Расељени Срби из Дечана, Ђаковице и Пећи посетили су јуче, на Задушнице, гробља у овим метохијским градовима, али су били праћени вербалним претњама и провокацијама тамошњег албанског становништва који су на њих бацили и неколико флаша. Парастос на темељима срушене цркве Светог Илије у Ђаковици служио је дечански јеромонах Иларион Лупуловић, а расељени нису могли посетити своје домове у овом граду. Након обиласка гробља, три аутобуса с расељенима отишла су у Дечане где их је дочекало и угостило братство манастира Високи Дечани. Милица Лабан из Пећи, једна од 150 Срба који су уз пратњу КПС-а и обезбеђење италијанског Кфора посетили пећко гробље, рекла је да јој је „тешко јер треба да моли да доде до гроба свог сина”. „Нисам нашла гроб својих пријатеља, све је запуштено. Сад сам ту видела и неке гробнице које су отворане”, казала је Оливера Стијовић за КиМ радио. Већина споменика на пећком градском гробљу је демолирана, а растиње и коров чисте мештани српског повратничког села Бело Поље које се налази у непосредној близини. Потпуно другачија слика је у Ђаковици где је све зарасло у коров и растиње и где је јуче било тешко пронаћи гробна места. Драгана Зарић је први пут у Ђаковици, коју је напустила 1999. године када је имала три године. Дошла је на гроб свом деди и много тога јој овде није јасно.

ЗАБРАЊЕНИ СКУПОВИ НАПРЕДЊАКА И РАДИКАЛА У ХРТКОВЦИМА

Политика, 02.11.2008; Страна: А1

Вучић: Полиција и БИА да саопште разлоге. – У Руми се чуле поруке да „Николићеви неће живи изаћи из Хртковаца”

Полиција је забранила предизборну трибину Српске напредне странке, која је требало синоћ да буде одржана у Дому културе у Хртковцима, али и скуп Српске радикалне странке, планиран за јуче у истом месту, због опасности да би могло да дође до угрожавања безбедности грађана. Александар Вучић, заменик председника Српске напредне странке, затражио је јуче од полиције и Безбедносно-информативне агенције да саопште јавности који су прави разлози за отказивање скупова СНС-а у Хртковцима крај Руме, уочи локалних избора у тој општини који су заказани за 9. новембар. Вучић је јуче на конференцији за новинаре рекао да је полиција забранила за суботу увече уредно пријављен скуп у Хртковцима уз образложење да се тиме може угрозити безбедност грађана. Челник СНС-а је рекао и да су чланови те странке добили стриктна упутства да „избегавају било какве инциденте” позивајући полицију и БИА да „ако су неки други желели да угрозе нашу безбедност, нека кажу ко су”. Будући да је скуп био заказан у затвореном простору, Вучић каже да нису ни морали да га пријављују, али је додао да „су неки други заказали предизборни скуп у исто време и на истом месту”.

Вучић је истакао да некима можда смета што је најавио да ће да иде у „Книн, да би видео како држава Србија може да помогне нашим грађанима, а да неће да се бори за Сплит и Макарску”. Потпредседник СРС-а Драган Тодоровић овакве тврдње Александра Вучића оценио је као „пропагандни трик”. „Не желим да коментаришем такве вашарске пропагандне трикове”, поручио је Тодоровић. У Хртковце је јуче стигло више од 30 аутомобила из Руме, Новог Сада и Београда, а још у петак у Руми су могле да се чују поруке да „Николићеви неће живи изаћи из Хртковаца”.

„У полицијској станици су ми саопштили да је скуп забрањен из безбедносних разлога. Напредњацима прете радикали који су се из других места окупили у Хртковцима. Како сами кажу дошли су по налогу Војислава Шешеља да нам забране окупљање по сваку цену. Схватио сам да је одлука полиције исправна и да не треба предизборну кампању за ванредне локалне изборе претварати и у физичке сукобе с ко зна каквим последицама”, каже Ненад Катанић, председник Иницијативног одбора Српске напредне странке у Руми. Председник СРС-а у Руми и посланик у Скупштини Србије Александар Мартиновић потврдио да је у Хртковце дошло око 200 чланова СРС-а, али не да спрече скуп Николићевих следбеника, јер их у селу нема више од десетак, већ да би посетили своје бираче и захвалили онима који су сведочили на суђењу Војиславу Шешељу у Хагу, а не да се туку са Александром Вучићем и његовим следбеницима.

„Забрана нашег скупа за недељу увече је без правног основа. Вучић износи неистине када каже да њему и Николићу прети извесни Нико Гајић, радикал из Хртковаца, када таквог човека нема у овом селу. Немамо разлога да се тучемо и да

растурамо туђе скупове, а што се нас тиче заказани скуп за недељу увече ћемо одржати и поред полицијске забране”, поручио је Александар Мартиновић. **Село Хртковци крај Руме, у коме живи велики број избеглица с простора бивше Југославије, важило је за јако упориште лидера Српске радикалне странке Војислава Шешеља. Почетком ратних сукоба, деведесетих година прошлог века, Хртковце су напустили мештани хрватске националности а Шешељ се, оптужницом Хашког трибунала, терети и за етничко чишћење у Војводини.**

PRESS CLIPPING

Понедељак 03.11.2008. год

ЈОШ КУЋА ЗА ИЗБЕГЛА И ПРОГНАНА ЛИЦА

Грађански лист, 03.11.2008; Страна: 23

У општини Инђија у току је реализација пројекта откупа сеоских кућа у оквиру хуманитарне акције "Можеш и ти", коју спроводе Хуманитарна организација "Дивац", УНХЦР и "Интерсос", а донатор је општина Инђија. По речима пројект менаџерке у кабинету председника општине Инђија Иване Каран, досад је завршен поступак куповине за две куће, а за још пет породица које су испуниле све услове конкурса донета је одлука о додели помоћи за куповину кућа.

– Свака породица којој је одобрена донација добија по 560.000 динара за куповину куће, а, поред тога, добија и 80.000 динара – противвредност за набавку материјала за адаптацију куће, алата, пољопривредних машина или куповину стоке, и 24.000 динара за судске трошкове и таксе приликом куповине куће, односно преношења власништва – рекла је Ивана Каран. Куће су досад добиле породице Кесић из Крчедина и Остојић из Новог Сланкамена, а додељена је помоћ за прибављање још пет кућа за породице Стегњајић из Бешке, Дубајић, Вуковић и Мандић из Марадика и Шкаро из Чортановаца.

УКРАТКО

Вечерње Новости, 03.11.2008; Страна: 27

Хуманитарни центар ће у оквиру пројекта "Запослени оснажени" ускоро организовати бесплатну обуку за избегле и расељене.

ТЕЖАК ЖИВОТ СРБА ПОВРАТНИКА

Курир, 03.11.2008; Страна: 4

Босанско Грахово

Б. ГРАХОВО - Новоизабрани начелник општине Босанско Грахово Урош Макић упозорио је да око 3.000 Срба повратника у овој општини у

муслиманско-хрватској Федерацији БиХ живи у веома тешким условима, на ивици егзистенције, и да су нарочито обесправљени у погледу запошљавања - Од више стотина запослених само је неколико десетина Срба, који раде углавном у општини или на циглани, а остали запослени су Хрвати, који долазе из других општина, неки чак и из Книна - рекао је Макић. Он је додао да су Срби повратници осуђени на сакупљање и продају маховине и плодова шипака и да од тога живе. У граду нема уличне расвете, сваког другог дана нема воде, а Срби повратници у насељима Тичево и Преодац већ девет година немају струје. Ученици основне школе немају организовани превоз, а средњошколци путују у Дрвар. Болесни немају дом здравља, који је срушен у току рата и још није обновљен.

НАЈБОЉИМА И ДО 500.000 ДИНАРА

Дневник, 03.11.2008; Страна: 10

ФОНД ЗА МЛАДЕ ТАЛЕНТЕ ИПАК НАГРАЂУЈЕ ПРОШЛОГОДИШЊЕ ЛАУРЕАТЕ

Фонд за младе таленте расписао је конкурс за доделу награда ученицима средњих школа и студентима за постигнуте успехе на домаћим и међународним такмичењима у прошлој календарској години. Према речима помоћнице министра за омладину и спорт Снежане Кашње, прошлогодишњи лауреати који задовоље услове овог конкурса могу очекивати између 40.000 и 500.000 динара награде, зависно од ранга такмичења и места на које су се пласирали. - У прошлој календарској години Фонд није доделио ни једну награду, јер се није ни састајао, нити је конкурс био расписан-каже Снежана Клашња .-Нов сазив Фонда одлучио је да не оштети прошлогодишње лауреате, тако да смо иако са закашњењем, ипак расписали овај конкурс и то први пут, с обзиром на то да је ранијих година била пракса да за ове награде ученици и студенти аплицирају без конкурса. На овај начин то је ипак много транспарентније, тако да очекујемо и да се јави више кандидата. **Иначе, конкурс је отворен до половине овог месеца, а право да конкуришу имају сви ученици и студенти који су држављани Србије или имају статус избеглица, имају пребивалиште или боравиште у Србији, до краја ове године не наврш авају 25 година живота и, наравно, ако су у току прошле године освојили неко од прва три места у појединачној или екипној конкуренцији на међународним или републичким такмичењима која су призната од Министарства просвете, или у случају да се ради о спорту од Министарства омладине и спорта.** Уз конкурсну пријаву, коју могу наћи на вебсајту Министарства за спорт и омладину www.mos.gov.cu или добити у просторијама овог министарства у Београду, на Булевару Михајла Пупина 2, од документације је потребна оверена фотокопија **ђачке књижице или потврда факултета о уписаној години студија у току 2007. године или потврда да су прошле године били редовни студенти, односно ђаци, оверена фотокопија дипломе с такмичења, уверење о држављанству не старије од шест месеци,**

фотокопија личне карте или документа којим се доказује статус избеглице , за пунолетне, или исто то једног од родитеља или старатеља за малолетне и бодовна листа с такмичења на коме је кандидат освојио награду, уколико је поседује. Награда се може добити у једној области само једном у току године и то за највише освојено место. Кандидати који у току прошле или ове године већ поднели Министарству просвете документацију за награде из Фонда, с обзиром на то да оне до сада нису додељене, морају то учинити поново.

ЕГЗОДУС

Куир, 03.11.2008; Страна: 2

У току је масовно исељавање Срба, 146 породица из Косовског Поморавља добило је исељеничке визе за скандинавске земље

БЕОГРАД - Приштинске власти примењују нов, перфидан модел протеривања Срба с Косова и Метохије. Чак 146 породица из Косовског Поморавља добило је прошлог месеца исељеничке визе за скандинавске земље у рекордно кратком року. Упоредо с тим, у селима око Приштине тече нови масовни егзодус Срба, јер су се из Горње Брњице иселиле 93 породице, а из Чаглавице још 16! Звонимир Стевић, председник Координационог центра за КиМ, у интервјуу за Куир тврди да је исељавање највећи проблем Срба у јужној покрајини.

- **Случај тоталног зазирања Горње Брњице, на седам километара од Приштине, села у ком је 1999. било 100 домаћинстава са 270 људи, а данас их има седам с 20 људи, више је него алармантан.** Упозоравам све државне органе да се коначно озбиљно приступи овом проблему, јер је реч о организованом одласку. За две године испоставиће се да је све ово што сада радимо узалудно. Како држава треба да реагује?

- **Да пронађе модус финансирања, да уместо Албанцима Срби имовину продају својој држави.** Да их пакетом социјалних и економских мера мотивише да остану на КиМ. Да се спроведе програм запошљавања младих. То је проблем у целој Србији, али на КиМ је посебно изражен. Има ли Координациони центар неки план?

- **Имали смо обезбеђених 200 милиона динара за кредите за мала предузећа с грејс периодом од годину дана и каматом од један одсто.** Међутим, Фонд за привредни развој се испречио, па се бојим да до краја ове године ништа нећемо учинити. Срамотно је и што је од 1,3 милијарде из НИП за инфраструктуру, што би отворило хиљаде радних места, реализовано само три одсто! Образложење Владе је да локалне администрације на КиМ нису била ажурне. То је апсурд! Најавили сте и заустављање злоупотреба с дуплим платама из државног буџета.

- Цела Влада је ангажована на томе. Покушавамо да оформимо базу података, имовинску карту свих који примају новац од државе на КиМ, да би дошло до измене уредбе из 2003. и такозване Чедине уредбе, којом је омогућено неконтролисано трошење и разне злоупотребе. С друге стране, надлежни ће против

оних који су злоупотребљавали положај жестоко реаговати. Да ли постоји могућност да се укине уредба којом се регулише примање 200 одсто плате? - Нема расположења да се укине та уредба, али обећавам да ћемо је променити. Људи морају да примају само оно што им по закону припада, а не да се дешава да једна породица има осам дуплих плата, а друга минималац.

Антрфиле:
Смањићемо рестрикције

Шта је Координациони центар до сада урадио?

- Преместили смо седиште у Грачаницу, то је крупан потез и јачање институција државе на Косову и Метохији. Обишли смо КиМ уздуж и попреко свуда где живе Срби и упознали се на терену с њиховим стварним проблемима. Планирамо за новембар семинар за локалну самоуправу како бисмо едуковали људе да користе средства која добијају од државе. Почели смо да исплаћујемо материјалне трошкове за школе, месечно 5,5 милиона динара. У поступку је отварање обданишта на Брезовици, у Обилићу и у Ранилугу. У Чаглавици ћемо разговарати с мештанима о изградњи вртића. Мислим да је најважнији састанак који смо имали с представницима КЕК и Уника о искључењима струје. У сарадњи с нашим Министарством за енергетику, надамо се да ћемо моћи да гарантујемо да рестрикције неће трајати више сати дневно.

ТЕШКО ЈЕ СИРОМАШТВО...

Борба, 03.11.2008; Страна: 9

Локална управа у Лозници константно проширује обим права грађана на неки вид социјалне помоћи, али је тачан број сиромашних тешко одредити, јер многи о свом сиромаштву нерадо говоре, па се никада никоме не обрате за помоћ.

Директорка Центра за социјални рад у Лозници Снежана Игњатовић каже да је у првих девет месеци ове године најугроженијим лицима подељено 765 једнократних помоћи у висини од хиљаду до пет хиљада динара. Средства од укупно два милиона динара издвојена су из градског буџета, а једнократна помоћ коришћена је за набавку намирница, лекова, огрева или школског прибора. Истовремено, право на материјално обезбеђење користи око 700 материјално угрожених породица, а право на кућну негу 329 лица. Средства за ове намене обезбеђују се из републичког буџета и редовно се усклађују са растом трошкова живота.

Шеф градског одсека за друштвене делатности Радојка Станковић наводи да локална управа поред средстава за социјална давања, обезбеђује и новац за набавку уџбеника и превоз деце из социјално угрожених породица. Из градске касе од фебруара ове године исплаћују се и подстицајна средства младим родитељима за рађање деце. У оквиру локалне стратегије социјалне заштите помоћ у кући

тренутно користи 30 усамљених старих лица, а постоји и организована помоћ жртвама насиља. Локална управа већ неколико година у недостатку других донатора, финансира спремање једног obroка дневно за 150 корисника народних кухиња.

У акцију помоћи угроженима укључена је и организација Црвеног крста у том граду, која врши расподелу рехабилитационих, хигијенских као и пакета прикупљене половне гардеробе за сиротињу. Секретар те хуманитарне организације Весна Мелезовић истиче да се посебно води рачуна да прикупљена помоћ буде допремљена онима који су стварно најугроженији. Међутим, и поред настојања локалних званичника, проблем сиромаштва је тешко решив, јер је све већи број грађана суочен са мањим примањима и борбом за егзистенцијални минимум. Лозница се у том погледу не разликује од других градова у Србији. **Процењује се да око 20 одсто становништва Србије данас живи на линији или испод линије сиромаштва. Најугроженији су расељена лица, стари људи, инвалидна лица, деца и Роми. Држава је 2003. године усвојила стратегију борбе против сиромаштва са циљем да се до 2010. године број сиромашних грађана преполови али ће, по свему судећи, тај циљ бити тешко остварив.** Упркос напорима да се сиромаштво искорени или бар смањи, само у Београду више од 5.000 људи користи народне кухиње а бесплатни оброк се дели у још 58 општина. Многи који би могли да користе ову помоћ то не чине због срама од сиромаштва које им је наметнуто. **Према подацима УН, око 815 милиона људи, међу којима је око 300 милиона деце, или сваки седми становник планете, нема довољно хране. Према тим проценама, 24.000 људи свакога дана у свету умире од глади или од последица болести које су повезане са недовољном или неодговарајућом исхраном.**

PRESS CLIPPING

Уторак 04.11.2008. год

ИСПЛАТА НАКНАДЕ РАСЕЉЕНИМА СА КИМ

Правда, 04.11.2008; Страна: 7

Исплата новчане накнаде расељеним лицима са подручја Косова и Метохије почеће данас, 4. новембра, саопштила је Национална служба за запошљавање. Лица која имају право на накнаду за мај 2008. године, новац могу подићи на шалтерима свих пошта на територији Републике Србије.

СРБИМА УГРОЖЕН ОПСТАНАК У ТУЗЛИ

Дневник, 04.11.2008; Страна: 15

ТУЗЛА: Председник Српског грађанског већа (СГВ) у Тузли Зоран Јовановић изјавио је да се од 82.000 Срба, колико је на садаш њем простору тог бошњачког кантона живело пре рата, сада вратило из избеглиштва само 7.000 и да су радно способни дискримисани у области запошљавања. “Поражавајућа је чињеница да од укупног броја свих запослених, око 11.000 у институцијама које су буџетски корисници, имамо четири одсто запослених Срба, а то су углавном људи који су остали и током рата у Тузланском кантону”, каже Јовановић. Он је подсетио да су и они Срби који би желели да се врате такође дискримисани и обесправљени када је у питању додела донаторских средстава, јер је проценат обновљене српске имовине мањи од 17 одсто, а бошњачке више од 90 одсто. “Од 10.816 порушених српских стамбених објеката обновљено је 1.878, док ће преосталих 8.938 остати у даље рушевине, јер нико од домаћих или страних организација не показује интерес за њихову обнову”, каже Јовановић. Срби повратници у Тузланском кантону су, како кажу њихови представници, обесправљени и у другим областима, јер је пензионерима ускраћено право на пензију коју су на том простору примали пре рата, ученици немају право на употребу српског језика у школама и ћирилице. Свештеници, Српска православна црква (СПЦ) и гробља су скоро стална мета напада, а починиоци су у сваком случају остали непознати, иако је за послењих седам година регистровано више од 50 скрнављења црква и гробаља

СРБИ ОБНАВЉАЈУ ХРАМ У ШТИКОВУ

Ало!, 04.11.2008; Страна: 6

Више стотина становника далматинског села Штикова, расељених после хрватске акције „Олуја“, окупило се прексиноћ у Батајници на донаторској вечери за обнову цркве у том некада већински српском месту.

- Окупили смо се први пут после 15 година да бисмо, свако својим скромним прилогом, помогли обнову храма светог апостола Луке, који је саграђен још 1816. године. Да се наши корени не затру и да се још дуго на цркви у Штикову вијори српски барјак и звоне најлепша звона у Далмацији - казао је Мирко Ненадић, један од организатора овог скупа. Приказан је и документарни филм о Штикову данас, као и беседа епископа далматинског Фотија, који је позвао Штиковљане, али и све расуте Србе да обнављају храмове у својим местима, али и да не дозволе да им имања зарасту у коров.

ЗНАЊЕМ ДО НЕМАЧКОГ ПАСОША

Дневник, 04.11.2008; Страна: 14

БЕРЛИН: Како, рецимо, Хасан може да постане Немац, односно шта је потребно да странац учини, шта треба да зна да би стекао немачко држављанство? То питање је у Немачкој сада регулисано тестом о држављанству, који се у старту нашао на нишану критике и то не само левичарске опозиције, већ и социјалдемократе, коалиционих партнера демохришћана у Савезној влади канцелара Ангеле Меркел. „Немачка жели да повећа број људи који ће добити немачко држављанство и ту је тест контрапродуктиван”, изјавила је савезни посланик Социјалдемократске партије (СПД) и експерт за унутрашња питања Лале Акгин - жена рођена у Истанбулу, а одрасла у Немачкој, критикујући и тест за странце, који је припремило Савезно министарство унутрашњих послова. И посланик Европског парламента из редова Зелених Џем Оздемир - такође “немачки Турчин”, критиковао је план демохришћанског министра унутрашњих послова Волфганга Шојблеа, истичући да, док друге земље покушавају да странце преобразе у домаће грађане, Немачка чини сасвим супротно. Тест о држављанству, развијен на Универзитету Хумболт у Берлину, састоји се из три поглавља: „политика и демократија”, „историја и одговорност”, „људи и друштво”. На столу је укупно 310 питања, од којих су 33 изабрана за тест. За успех је потребно дати тачан одговор на више од половине питања. Постоји, међутим, и могућност „поправног” - баш као у школи. Узгред, полагање теста кошта 25 евра. Каталог питања ће ових недеља бити дефинитивно утврђен, а питања ће, слично као код возачког испита, бити дата уз четири могућа одговора, при чему кандидат треба да заокружи онај прави. Онај ко жели да постане Немац, неће имати лак задатак, јер међу предвиђеним питањима је и ово: Шта значи историјски догађај када је Вили Брант, бивши немачки канцелар, 1970. године клекнуо у Варшави пред спомеником страдалим у јеврејском гетоу?

Управо то питање критиковао је експерт СПД за унутрашња питања Себастијан Едати, оцењујући да тест не сме да садрж и питања на која не би умео да одговори ни велики број “правих” Немаца. Кад је, пак, о онима који не могу да постану немачки држављани, реч ту је закон сасвим јасан - пасош не могу добити они који делују у супротности са уставом нације. **Закон о стицању држављанства предвиђа више основних услова, а један од њих је да је кандидат живео у Немачкој најмање осам година и да се издржавао сопственим радом.** Статистика каже да у 83-милионској Немачкој живи више од седам милиона странаца, међу којима су најбројнији Турци. Грађани Србије и Црне Горе (званична немачка статистика још говори о држави у којој су те две републике биле заједно), они су годинама у самом врху кад је реч о захтевима за стицање политичког азила у Немачкој.

ДОСТА ИМ ЈЕ ВЕЛИКЕ СРБИЈЕ
Вечерње Новости, 04.11.2008; Страна: 3

СРПСКА НАПРЕДНА СТРАНКА ОДРЕКЛА СЕ РАДИКАЛНЕ ПОЛИТИКЕ И ШЕШЕЉЕВЕ ИДЕОЛОГИЈЕ, У ПОТРАЗИ ЗА НОВИМ ПОЛИТИЧКИМ ПУТЕМ

Вучић: Не баштинимо нереално. Вукадиновић: Ако лутају, губиће бираче

ГРАНИЦА Карловац - Карлобаг - Огулин - Вировитица није више у моди за Томислава Николића, Александара Вучића и њихову новоосновану Српску напредну странку. Напредњаци јесу из матичне партије одвели многе чланове, јавне личности, универзитетске професоре, општинске одборе, део инфраструктуре, па и посланичке мандате, али радикалима су оставили - суштинску идеологију. Шта је, после 18 година великосрпских претензија, нова политика СНС? Да ли се, после раскола са Војиславом Шешељем, Николићу и Вучићу измакла идеолошка основа испод ногу или су они решени за ново, потпуно другачије политичко профилисање? Заменик СНС Александар Вучић, вишегодишњи поборник идеје Велике Србије, каже за “Новости” да СНС неће баштинити нереалну идеологију којом ће да потхрањују популистичку свест, већ ће да имају озбиљан политички програм који ће да реализује реалне идеје: - Наш програм је остварење свега најбољег за грађане Србије - каже нам Вучић. - У политичком смислу, то је пре свега потпуна заштита српских националних и државних интереса. За СНС Косово је саставни део Србије, увек ће то бити. Вучић наводи да је за СНС важна одбрана сваког слова Дејтонског споразума, развој најбољих односа са Републиком Српском, као и повратак свих расељених и прогнаних Срба у Хрватску: У програму СНС стоји да се странка залаже за војну неутралност, сарадњу и са Истоком и Западом, а пре свега са пријатељском Русијом:

- Није спорно да Србија треба да уђе у Европску унију, али искључиво као целовита држава са Косовом и Метохијом. Што се тиче Еулекса, та мисија је

неприхватљива док не добије мандат УН, а наша држава треба да сачека став Русије у оквиру највеће светске организације - изнео нам је Вучић најважније политичке смернице. Ђорђе Вукадиновић, уредник "Нове српске политичке мисли", каже за "Новости" да је очигледно да СНС још лута и трага за будућом политиком што је, по њему, логично:

- Тек су формирали странку и пред њима је позиционирање. Видљива је намера да се одрекну Шешељеве идеологије, а да истовремено покушају да задрже бираче, што помало личи на "квадратуру круга". Он истиче да би та тактика "слободолебдећег статуса напредњака" била корисна када би избори били брзо:
- Што време буде одмицало, бирачи ће тражити јасне одговоре на практичне изазове. Ако се не буду профилисали, популарност ће да им се круни, јер не могу да живе од старе славе.

Антрфиле:

ШАЉУ НАЧЕЛНЕ ПОРУКЕ

ВИДЉИВО је на примеру нејасног става око Еулекса и тихе критике Статута Војводине да СНС избегава да се изјасни око врућих политичких тема - каже нам Вукадиновић.

- Шаљу начелне поруке, са једне стране патриотске, а са друге помирљиве према ЕУ. Они теже да са крајње деснице, одједном прескоче ДСС и удену се између њих и ДС. Однос Николића према политици Тадића и Коштунице засад је нејасан.

БОРБА

Истина је да ми не мислимо да се сада треба борити да Сплит, Шибеник или Задар буду део Србије. Али, посетићемо и Книн и Грачац и Кореницу, где Срби морају да се врате на огњишта и да имају сва права - објаснио нам је Вучић.

ДО ПОСЛА МНОГО ПРЕПРЕКА

Вечерње Новости, 04.11.2008; Страна: 23

САЈМОВИ запошљавања су шанса за незапослене, али и идеално место за промоцију предузећа. Колико је тешко данас у Србији доћи до посла најбоље описује податак да на сајмовима, које посети и више хиљада људи, шансу да ступи у радни однос добије сваки **30. посетилац**. Осим Националне службе за запошљавање, послодавце и суграђане који траже посао на једном месту окупљају и "Каријердејс", "Џобфер", који је у току, а средином месеца први пут у Београду биће одржан и "Сајам каријера". И док се сви хвале великом посетом, број оних који дођу да "уновче" своје знање само говори у прилог високој стопи незапослености, а неколицина срећних који од "беспосличара" пређу у категорију запослених потврђује да највећу корист од сајмова имају послодавци. Организатори четвртог сајма послова за студенте и дипломце техничко-

технолошких факултета "Џобфер 08 - Креирај своју будућност!", који је отворен јуче, а данас се затвара, очекују посету више од 5.000 студената.

- На сајму је присутно 57 фирми, које ће понудити око 150 послова за студенте и дипломце техничких и технолошких усмерења, али и за студенте математичког, физичког, хемијског факултета, више електротехничке и више грађевинске школе - каже Дражен Драшковић, координатор за односе са јавношћу "Џобфера".

- У односу на лане, то је дупло више радних места. Драшковић додаје да је циљ догађаја да помогне садашњим и будућим младим инжењерима да дођу до жељеног посла или прилике за стручно усавршавање у некој од компанија које успешно послују у Србији. Такође, ово је јединствена прилика за компаније да дођу до најквалитетнијег кадра који наша земља може да понуди.

- Претходне године на "Џобферу" су учествовала 43 предузећа - објашњава Драшковић. - Сајам је посетило око 4.000 заинтересованих, од којих је више од 2.000 студената оставило своју биографију у електронској бази, која се после сајма дистрибуира компанијама учесницама. Међутим, ми немамо податак колико њих је добило посао захваљујући контактима које су остварили на сајму, јер до сада није била пракса да нам послодавци шаљу повратне информације. Према Драшковићевим речима, већина компанија које су сада на сајму била је присутна и лане, али има доста и нових. Иако се слаже да неке од њих сајам користе зарад рекламирања и промоције фирме, истиче да велики број њих ипак има потребу за запошљавањем квалитетног кадра. С друге стране, подаци о запошљавању на сајмовима које организује НСЗ говоре да око 16 одсто учесника добије посао у року од шест месеци по завршетку сајма. На шест сајмова одржаних од почетка године запослило се 2.105 суграђана, што је 19,63 одсто у односу на број незапослених које је тржиште рада упутило на сајмове. У међувремену, организована су још два у Лазаревцу и Сопоту, на којима је укупно понуђено 700 радних места. **Овог месеца незапослени ће имати прилике да трећи пут посете штандове послодаваца на Чукарици, а тренутно је актуелан конкурс за запослење избеглих који живе у Звездари. Њима су понуђени послови касира, месара, продавца и магационера у продавницама "Делта Максија". Међутим, интересовање које је ова категорија становништа показала за протекле две недеље говори да су поједини незапослени избирљиви. Од 20. октобра до јуче пријавило се свега њих шест.** Процена надлежних на тржишту рада је да сајмове обично посети око три пута више незапослених него што су потребе послодаваца. Осим циљано одабраних кандидата са евиденције службе запошљавања, чији профил одговара потребама присутних послодаваца, исто је толико незапослених који се преко медија информишу о одржавању сајма.

Антрфиле:

"КЕРИЈЕРДЕЈС"

На овогодишњем сајму запошљавања "Каријердејс", који је одржан у априлу, било је више од 60 домаћих и страних компанија, које су понудиле младима да започну каријеру на одговарајућим радним местима. Сајам је посетило око 10.000 незапослених, што је у односу на лане, када је запослено 650 кандидата, за око

3.000 више. "Каријердејс" је намењен првенствено образованим младим људима који су тек завршили факултете или су при крају студија.

НОВИ САЈАМ

НЕЗАПОСЛЕНИ Београђани имаће прилику 12. и 13. новембра да први пут посете "Сајам каријера 08", који ће у ЕКСПО центру организовати интернет портал за запошљавање "Бољи посао". На њему је присуство најавило 60 најугледнијих послодаваца из Србије и региона. Посебност овог сајма је то што су обухваћена скоро сва подручја рада и различите стручне спреме. Послодавци ће тражити савршене средњошколце, студенте, као и особе које су већ напредовале у каријери, а желе да пронађу бољи посао.

PRESS CLIPPING

Среда 05.11.2008. год

ЗБЕГЛИЦАМА ИЗ ХРВАТСКЕ ПРИЗНАЈЕ СЕ РАДНИ СТАЖ

Ало!, 05.11.2008; Страна: 3

БЕОГРАД - Високи комесаријат Уједињених нација за избеглице изразио је задовољство због најаве Србије да ће делу избеглица из Хрватске који живе у Србији омогућити остваривање права на пензију. Они који су радили на територији Хрватске, а није им утврђен радни стаж на подручјима под заштитом УН-а, могу да покрену поступак за признавање радног стажа.

О ПОЛОЖАЈУ ИЗБЕГЛИЦА

Борба, 05.11.2008; Страна: 3

У Скупштини Србије данас ће се одржати скуп о побољшању положаја избеглица и интерно расељених особа у Србији. Скуп, који почиње у 13 часова поздравиће председница Скупштине Славица Ђукић-Дејановић, а између осталих говориће и шеф представништва УНХЦР-а за Србију Лепард Коцалајнен, шеф Мисије ОЕБС-а у Србији Ханс Ола Урстад, министар рада и социјалне политике Расим Љајић и помоћник министра за Косово и Метохију Звонимир Стевић. Домаћин тог јавног слушања је председник Одбора за рад, борачка и социјална питања Скупштине Србије Мехо Омеровић.

ПРИЗНАВАЊЕ РАДНОГ СТАЖА, СПОРНА СТАНАРСКА ПРАВА

Дневник, 05.11.2008; Страна: 15

ШАНСА ЗА ИЗБЕГЛИЦЕ ИЗ ХРВАТСКЕ

ЗАГРЕБ, БЕОГРАД: Високи комесаријат УН за избеглице (УНХЦР) поздравио је јуче одлуку надлежних органа Србије и Хрватске о успостављању механизма за признавање избеглицама радног стажа оствареног на подручју бивше Републике Српске Крајине (РСК). У саопштењу УНХЦР се подсећа да је у Сарајевској декларацији из јануара 2005. године конвалидација радног стажа означена као једна од преосталих препрека за трајно решење проблема избеглица у Хрватској. УНХЦР је навео да „остаје још једно веома важно

правно питање“ које треба решити на основу Сарајевске декларације - питање одузетих станарских права избеглица из урбаних подручја Републике Хрватске“. Хрватска је 20. јуна ове године изменама Уредбе за спровођење Закона о конвалидацији из априла 1989, укинула временско ограничење од 12 месеци у коме избеглице могу поднети захтев за признавање радног стажа стеченог током живота и на подручју бивше РСК. УНХЦР је изразио задовољство што је, после договора о примени споразума о социјалном осигурању између две земље, Србија омогућила избеглицама на својој територији да захтев за конвалидацију радног стажа могу поднети и преко Републичког фонда ПИО. Сви корисници права из пензијско-инвалидског осигурања који су радили на територији Републике Хрватске, а није им утврђен радни стаж, укључујући и онај остварен на подручјима под заштитом УН (бивша РСК) могу да покрену поступак за признавање тог стажа. Рок за подношење захтева није ограничен, а подноси се надлежној подручној служби Хрватског завода за мировинско осигурање према последњем запослењу које је подносилац захтева имао у Хрватској. Захтев се подноси на посебном обрасцу у зависности да ли особа тражи конвалидацију решења о већ признатом праву из пензијско-инвалидског осигурања или о захтеву за конвалидацију стажа осигурања уз који се прилажу одговарајући докази. Они који имају пребивалиште или боравиште на територији Србије детаљна упутства и правну помоћ за подношење захтева могу добити на шалтерима филијала Републичког фонда ПИО.

СРАМОТА ХРВАТСКОГ ПРАВОСУЂА

Политика, 05.11.2008; Страна: А19

Пресудом Општинског суда у Карловцу српски повратник Петар Кунић мора да плати милион куна за обнову куће и имања које је и рушио и обнављао неко други

Када су, пре пет година, проводећи пресуду Жупанијског суда у Карловцу, специјалци хрватског мупа, на силу иселили Хрвата Винка Петровића, који му је запосео имовину у селу Загорје на Кордуну, Петар Кунић је очекивао да ће то бити и крај невољама које су га пратиле свих поратних избегличких година.

Кунић, међутим, ових дана преживљава нове муке. Наиме, Општинску суд у Карловцу, донео је пресуду коју је оверио и Жупанијски суд, по којој Петар Кунић, „на име трошкова које је имао , приликом обнове Кунићеве уништене куће и угоститељског објекта, треба да Винку Петровићу, плати готово милион куна“. Петар Кунић је, пред егзодус Срба, у августу деведесет и пете, иза себе оставио посед са објектима каквих је било мало уз магистрални пут који води од Карловца према Плитвицама. Потом долазе хрватски војници који, у акцији

„Олуја” све то руше. Годину дана касније, тако разорено имање, уступљено је на коришћење Винку Петровићу Хрвату из Лабина.

– Дванаест година после, Петар Кунић мора да плати трошкове обнове куће и свог имања којег је порушио неко други. Па где то има? Није ли то скандал и нова велика срамота хрватског правосуђа, пита се Јелка Глумичић, из Одбора за људска права у Карловцу. Упоредо са овом Кунић је, већ од 1996. године, водио и борбу и за поврат стана у Карловцу и викендице коју је имао у Великој Црквини, на самом обали Коране. Због његових мука и свега на шта је наилазио у борби за правду, Високи комесар Уједињених нација за избеглице Садако Огата, својевремено је случај Петра Кунића окарактерисала као „најеклатантнији пример кршења људских права на Балкану”. Петар Кунић је, на жалост, то остао и данас. Без новца да подмири и најелементарније потребе за живот, Петру Кунићу и супрузи му Иванки, због немогућности да плате трошкове, искључени су струја и телефон, а до коре хлеба долазе надничарењем код својих комшија.

– Да није дошла нова пресуда почео би да ради мој угоститељски објекат који сам у потпуности припремио за госте. Сада међутим и од тога нема ништа. Не знам шта ћу када ми дођу хипотекари да наплате дуг и узму све што што сам годинама стварао, а што су други и рушили и поново подизали, јада се Кунић. Петар Кунић један од двадесетак Срба повратника у родно Загорје, последњих десетак година радио је и на усавшавању својих изума за које је, на светским смотрема, добијао највећа признања. Његова „пиштаљка за псе са шеснаест звукова у два звучна подручја” до сада се окитила златом у Лондону, Москви, Букурешту, Будимпешти, Ријечи, Пекингу, Бриселу, док је на међународној смотри иновација на Тајвану, међу две хиљаде излагача, Кунићева пиштаљка добила награду сајма. Нови и велики Кунићев изум је хидраулична подупирач, без кога се не може замислити ниједан посао у грађевинарству. За само неколико месеци, на прва два сајма, у Женеви и Загребу, већ је добио по златну медаљу. Поред пиштаљке и подупирача ту је и магнетни мотор, по многима, Кунићев генијални изум. „Да је струје и да могу радити, мотор би био давно завршен. Убеђен сам да ће пиштаљка и хидраулични подупирач бити моји тек смешно мали изуми у односу на магнетни мотор”, поносно ће Петар Кунић, остављајући на тренутак по страни своје муке. Обраћао се Петар Кунић и Влади Републике Хрватске да му помогне како би отварањем погона за серијску производњу својих изума, уз остало, запослио тридесетак српских повратника. Али све се то завршавало само на обећањима од којих ни он ни његова Иванка не могу да живе. Разапет између хрватског правосуђа и његових срамних пресуда са једне и својих изума са друге стране који остају само изуми и ништа више, Петар и Иванка данас живе на ивици животног минимума. И људског достојанства.

– Срећни смо ако се, живи и здрави, сваког новог јутра пробудимо под својим кровом. Шта би било да од државе тражимо нешто друго и више. Али ми тражимо само оно што нам припада – живот достојан човека. Али од тога, бар за сада, за нас Србе нема ништа, упозорава на крају Петар Кунић.

У БИХ БЕЗ СТРУЈЕ ЖИВИ 2.750 ПОВРАТНИЧКИХ ПОРОДИЦА

Политика, 05.11.2008; Страна: А4

Сарајево, 4. новембра

Од завршетка рата до данас у БиХ се вратило више од 1.020.000 избеглих и расељених, а 125.000 још увек чека да оствари то право. Иако је Закон о враћању предратне имовине реализован готово у целости, у сопственим домовима живи само трећина повратника. Остали још увек чекају на обнову кућа које су им срушене током рата, а у питању је око 43.000 породица. „Поражавајућа је чињеница да у овом тренутку у БиХ око 2.500 породица, односно 7.000 људи, живи у колективним, односно алтернативним центрима, као и чињеница да 2.750 повратничких породица у својим домовима нема електричну енергију”, каже председник Савеза удружења избеглица, расељених лица и повратника у БиХ Мирхуниса Зукић, која процењује да „процес повратка избеглих и расељених грађана БиХ неће бити завршен ни у наредних 100 година уколико се и даље буде третирао као хуманитарно, а не стратешко питање”. „Тешке економске прилике, минимална шанса за запослење, јер у овом тренутку ради само један одсто повратника, затим испољавање дискриминаторског односа према повратницима и закаснили програми одрживог повратка, довели су велики број људи на руб егзистенције, у ситуацију да размишљају о поновном расељавању”, тврди Зукићева и напомиње да је „једно од решења, које би створило бољу климу за живот повратника, окретање европским претприступним фондовима”, па би се на тај начин, сматра она, омогућило људима да могу да „уђу” у неку врсту приватног бизниса и да тако почну живети од свог рада.

Према подацима Савеза удружења избеглих, расељених и повратника у БиХ у рату је потпуно уништено, или делимично оштећено 452.673 стамбене јединице, од којих је до краја прошле године обновљено 307.134, у Републици Српској 71.393, у Федерацији БиХ 223.376, а у Дистрикту Брчко 12.365. За обнову повратничких домова у овој години је, из различитих извора, обезбеђено око 142 милиона КМ, од чега је Савет министара БиХ дао 32,5 милиона КМ. Међутим, на обнову и даље чека на десетине хиљада стамбених јединица, у Републици Српској 64.267, у ФБиХ 78.271, а у Дистрикту Брчко 3.001. За обнову преосталог броја оштећених и уништених стамбених јединица потребно је, како је то процењено, више стотина милиона марака. У Нацрту ревидиране стратегије БиХ за спровођење Анекса седам Дејтонског споразума, који је заједно са надлежним институцијама сачинило државно ресорно министарство, назначав се да се „из иностранства пријавило 6.550 породица којима треба помоћ у реконструкцији за повратак 23.500 избеглих особа”. Истовремено се наглашава да од овог броја заинтересованих за повратак, готово 75 одсто њих борави у суседним земљама, 20 у европским, а око пет одсто у прекоокеанским земљама. Као горући проблем је представљен „повратак посебно рањивих категорија избегличке популације из земаља прихвата”, који, упркос дугогодишњим настојањима, „БиХ није успела да реши на билатералном нивоу”. То се посебно односи на повратак душевних болесника који су потпуно

зависни од асистенције државе. Такве групе избеглица БиХ налазе се у Мађарској, Хрватској и још неким земљама. Једна таква група од 18 избеглица живи у избегличком центру у Мађарској, док њих 56 борави у психијатријским болницама у Хрватској. **Председник Савеза удружења избеглих, расељених и повратника у БиХ у разговору за „Политику” сугерише да се не може говорити о успешној реализацији процеса повратка све дотле док се не изједначи повраћај имовине са стварним повратком њених власника. Тренутно, нажалост, можемо говорити, углавном, о „повратку само на папиру”, али не и о стварном повратку „с обзиром на чињеницу да у својим обновљеним домовина живи само трећина од укупног броја оних који су се вратили”.**

ДУГ ДИЖЕ КРОВОВЕ

Вечерње Новости, 05.11.2008; Страна: 6

ФОНДУ ДИЈАСПОРА ВРАЋЕНО 3,5 МИЛИОНА ЕВРА ЗАРОБЉЕНИХ У БЕОГРАДСКОЈ БАНЦИ

Део новца, када буде враћен, иде за помоћ деци са Косова и Метохије

ДРЖАВА је, коначно, после седам година, вратила паре које су Срби из дијаспоре скупљали за помоћ домовини. Укупно 3,5 милиона евра Фонда дијаспора за матицу било је заробљено на рачуну Београдске банке, од 2001. године када је банка пала у стечај. Министарство дијаспоре још 2005. године покренуло је иницијативу да се паре врате Фонду, а сада је, коначно, премијер Мирко Цветковић одобрио да се та средства издвоје из буџета. Тако ће, кажу у Министарству за дијаспору, уплатом од 262.200.000 динара измирена сва дуговања Фонду. То је, наводи министар Срђан Срећковић, највећи успех његовог министарства у првих сто дана рада. Он каже како је овај потез важан за враћање изгубљеног поверења дијаспоре према матици. Првобитно, у Фонду је обавештен да ће му средства бити враћена тек када се заврши стечајни поступак. Али, пошто је документација потпуна, Влада је одлучила да исправи ову неправилност.

- Фонд дијаспора за матицу основан је 1999. године, у новембру. За кратко време скупили су 6,5 милиона евра, које су уложили у обнову инфраструктуре и објеката у Србији. Углавном на поправљање онога што је уништено бомбардовањем - каже Александра Којић, секретар Министарства за дијаспору.

- Три милиона евра инвестирана су у поправку моста на Великој Морави код Варварина, мостове на Западној Морави код Крушевца и Трстеника, на Дунаву код Новог Сада, болнице „Др Драгиша Мишовић“ и „Бањица“. Финансирано је и 100 километара путева у Шумадији и Поморављу, обнова манастира Каленић, рад штампарије Српске патријаршије, рад Одбора за Први српски устанак... На овај начин, сматрају у Министарству, држава није учинила ништа епохално, већ само исправља своју грешку, због непоступања на време. Представници Фонда кажу како их радује што су им средства враћена. Али, држава је поставила услов - да се одрекну камата за све године.

- Када нам паре буду враћене, већ знамо на шта ћемо да потрошимо један део. Одлучили смо да то буде за помоћ деци са Косова и Метохије и куповину и поправку кућа које ће бити подељене расељенима са КиМ - каже Предраг Ракочевећ из Фонда. - Већи део средстава биће на неко време депонован у банку, како би прикупили новац и од камате. За то време, објашњава он, Фонд ће поново да „оживи“, да буде изабрано ново руководство и буду покренуте нове акције. Он верује да дијаспора није сасвим изгубила поверење у Србију и да ће наши људи поново добровољним прилозима помоћи земљи да напредује.

Антрфиле:
ПРЕДЛОГ

- ПРЕДЛОЖИЛИ смо премијеру Мирку Цветковићу да се и држава укључи у наше акције. Да, рецимо, на сваки наш динар и она уложи један. Или да поступи као и у случају фондације Дивац, где на сваки њихов динар држава да још два - каже Ракочевећ.

PRESS CLIPPING

Четвртак 06.11.2008. год

СРБИЈИ ПОТРЕБНА ПОМОЋ

Блиц, 06.11.2008; Страна: 5

ИЗБЕГЛИЦЕ

Председница Скупштине Славица Ђукић-Дејановић оценила је јуче да је потребно интензивирати напоре на побољшању положаја избеглих и расељених и позвала међународне организације и донаторе да Србији помогну у њиховом трајном збрињавању. Славица Ђукић-Дејановић је указала да и даље у нашој земљи има 97.000 људи са избегличким статусом и још 206.000 интерно расељених с Космета.

БЕЗ ПОЛИТИЧКЕ ВОЉЕ

Данас, 06.11.2008; Страна: 4

Дебата у Народној скупштини о побољшању положаја избеглих и интерно расељених људи. Око 60 одсто избеглица у Србији незапослено, а 45 одсто подстанари

Београд- За решавање проблема избеглих и интерно расељених лица кључна је њихова интеграција у друштво или одржив повратак у матичне државе, али у земљама региона још увек нема политичке воље да се овај проблем затвори. Прво место Србије по броју избеглих и расељених људи у Европи говори и о неуспеху наше земље у овој области - истакао је Расим Љајић, министар рада и социјалне политике, на јучерашњој дебати одржаној пред скупштинским Одбором за борачка и социјална питања. Љајић је подсетио да је Сарајевска декларација, којом су се земље региона обавезале на решавање проблема избеглица, и даље „мртво слово на папиру“ Министар је нагласио да је, према званичним подацима, око 60 одсто избеглица у Србији незапослено, а да су око 45 одсто њих подстанари. Звонимир Стевић, председник Координационог центра за КиМ, указао је да нема ни симболичног повратка 250.000 Срба расељених с Косова. Он је навео да је у протеклих пола године око 150 тамошњих српских породица емигрирало у скандинавске земље и оценио да лако добијање виза за те земље указује на „подстицање њиховог исељавања“.

Комесар за избеглице Владимир Цуцић најавио је да ће се Србија залагати да реши отворена питања с Хрватском, а то су враћање станарских права

избеглицама, решавање питања радног стажа, учешћа у приватизацији и исплате пензија у периоду од 1991. до 1998. Према речима шефа представништва УНХЦР-а Ленарта Коцалаинена, процес повратка расељених на Косово треба да се одвија по Резолуцији 1244, али и да њихова интеграција у Србији не сме зауставити њихов повратак.

ЉАЈИЋ: ПРОБЛЕМ РЕШИТИ ПОВРАТКОМ ИЛИ ИНТЕГРАЦИЈОМ

Дневник, 06.11.2008; Страна: 7

СРБИЈА ПРВА У ЕВРОПИ ПО БРОЈУ ИЗБЕГЛИХ И РАСЕЉЕНИХ

Министар рада и социјалне политике Расим Љајић изјавио је јуче да се проблем избеглих и расељених у Србији може решити њиховом локалном интеграцијом или повратком њиховим кућама.

– За локалну интеграцију одговорност носе Влада и све државне институције, док се повратак избеглица кућама не може решити без међународне заједнице – казао је Љајић на јавној дебати на тему "Побољшање положаја избеглица и интерно расељених лица у Србији" у организацији Одбора Скупштине Србије за рад, борац ка и социјална питања. По његовим реченима, чињеница да се 13 година после завршетка рата говори о том проблему је "сигуран показатељ да смо сви били неуспешни, па и међународна заједница". Он је рекао да је Србија прва у Европи, а 13. у свету по броју избеглих и расељених, а да ју је УНХЦР ставио на листу земаља с проблемима избеглих и расељених, али је навео и да ипак има мало помака у решавању тог проблема и подсетио на то да је у Србији некад постојалао 700 колективних центара за смештај избеглих и расељених, а да их је сада 75. Додао је да је 60 одсто избеглих и расељених у Србији незапослено, а да 40 одсто живи у изнајмљеним становима. Љајић је критиковао Хрватску због начина на који се односи према процесу повратка и навео да постоји 9.000 жалби на решења о обнови кућа повратника. Шеф председништва УНХЦРа за Србију Ленарт Коцалајнен је казао да ће у децембру у Женеви затражити примену Сарајевске декларације, док је шеф Мисије ОЕБС-а у Србији Ханс Ола Урстад оценио да је Србија у последњих седам година урадила много на побољшавању положај избеглих и расељених лица којих има више од пола милиона. По његовим речима, "проблем је у томе што се они такмиче с домаћим становништвом за остваривање егзистенцијалних потреба". Председник Одбора Мехо Омеровић је навео податак да је у Србији 200.000 интерно расељених с Косова. Подсетио је и на то да је Србија 1951. године потписала Конвенцију о статусу избеглица и низ других међународних докумената о људским правима. Председница Скупштине Србије Славица Ђукић-Дејановић, која је отворила скуп, рекла је да тема избеглих и расељених дотиче судбине најугроженијих и да Србија покушава да реши њихове проблеме како би и избегли и расељени имали живот достојан човека. Она је оценила да је у решавању проблема избеглих и расељених потребно применити постојеће стратешке документе, али и донети нове, и позвала

међународне организације и донаторе на заједнички рад с представницима Србије на побољшању положаја и налажењу трајног решења за будућност избеглих и расељених.

СУКОБИ ПРОШЛИ, ОСТАЛИ ЉУДИ

Глас Јавности, 06.11.2008; Страна: 6

Јавна дебата о положају избеглица и расељених лица у Србији

БЕОГРАД - У Србији тренутно живи око 200 хиљада интерно расељених и 97 хиљада избеглица и по томе се наша земља налази на самом врху у Европи, а на 13 месту у свету. Чињеница да ни после 13 година од завршетка сукоба, 60 одсто тих људи нема посао, 45 одсто живи приватно, као и да су егзистенцијално угрожени, говори да на побољшању њиховог друштвеног статуса треба још доста да се ради, закључак је јуче одржане јавне дебате која се бавила питањем положаја ових лица. Министар рада и социјалне политике Расим Љајић истакао је да се на побољшању положаја доста урадило, а на то указује и чињеница да је 1996. године било око 700 колективних центара, а да их данас има 75. Посебну пажњу, према мишљењу министра, треба посветити решавању питања људи који су избегли у Србију из Хрватске, јер се према оцени УНХЦР тек 60.000 њих вратило кућама. **Председник Координационог центра за Косово и Метохију Звонимир Стевић истакао је да нема ни симболичног повратка 250.000 хиљада људи који су избегли са подручја јужне српске покрајине и додао да је у протеклих шест месеци више од 150 српских породица из Косовског Поморавља емигрирало у скандинавске земље. Мишљење шефа представништва УНХЦР Ленарта Коцалајнена је да процес повратка избеглица на подручју Косова треба да се одвија према Резолуцији 1244, али и да процес интеграције расељених лица у Србији не сме да обустави њихов повратак. Он је затражио да Србија донесе закон о правном субјективитету људи који су „непризнати пред законом“ као што су то припадници ромске националне мањине, законе о правној помоћи избеглим лицима и закон о невладиним организацијама. Коцалајнен је закључио да је неопходно у потпуности спровести Сарајевску декларацију и да ће се о начинима њене примене расправљати на састанку током децембра у Женеви.**

ЧАМЦИМА ДО АЗИЛА У ЕВРОПИ

Преглед, 06.11.2008; Страна: 8

Агенција УН упозорава на мигранте из Африке и са Блиског истока

Женева

Агенција за избеглице УН упозорила је да је ове године повећан прилив избеглица и миграната, углавном из Африке и са Блиског истока, који су морским путем

доспели у Европу. Од почетка 2008. до краја октобра на италијанске обале искрцало се готово 30.000 „људи из чамаца“, у поређењу са 19.900 у целој 2007, преноси Ројтерс. У првих девет овогодишњих месеци на Малту је на тај начин пристепело 2.600 људи из Северне Африке, према 1.800 у прошлој години. Покушавајући да се докопају европске обале, ове године живот је изгубило и више људи, у поређењу са 2007. До краја октобра међу онима који су желели да стигну до Италије и Малте регистровано је 509 мртвих или несталих, према 471 током целе 2007. У Грчкој се такође региструје повећан прилив миграната који су пристигли чамцима. Само у првих седам месеци 2008. њих је било 15.000, према 19.900 у целој 2007. У Шпанију и на Канарска острва морем је између јануара и краја октобра текуће године пристигло 10.700 миграната, што је више него у истом периоду прошле године, али ипак мање него у целокупној 2007, у којој их је регистровано 18.000. „Највише 'људи из чамаца' на обале Јужне Европе пристиже из Африке и са Блиског истока“, рекао је портпарол Високог комесаријата за избеглице УН (УНХЦР) Вилијам Спиндлер. Реч је и о економским мигрантима у потрази за послом и о избеглицама чији би животи могли да буду угрожени уколико се врате у своје земље. Према подацима УНХЦР, око трећина миграната који морем дођу до Италије то чине с намером да затраже азил. Готово половини њих се додељује статус избеглица или им се пружа неки други облик заштите. На Малти чак 80 одсто „људи из чамаца“ тражи азил, а 60 одсто њих добија статус избеглице или неки други облик заштите. Истовремено, само три одсто оних који стигну до шпанских обала траже азил у тој земљи, напомињу у УНХЦР–у.

СВОБОДА: ЗА БАЛКАН ОДЛУЧУЈУЋА 2009.

Преглед, 06.11.2008; Страна: 6

Беч

Заменик председника фракције Социјалдемократске партије Европе у Европском парламенту Ханес Свобода оценио је поводом објављивања извештаја Европске комисије о напретку седам држава западног Балкана и Турске, да би 2009, уз одређене напоре, могла бити одлучујућа година за регион.

„Укупно гледано развој Балкана треба позитивно оценити, иако није довољан. Наредна година би уз одговарајући напор могла бити одлучујућа година за регион. Хрватска може закључити преговоре, а поједине земље, међу њима и Србија, могле би добити статус кандидата“, истакао је Свобода. Он истиче да је генерално потребно да све земље Балкана делотворно и заједнички делују против прекограничних криминалних мрежа, треба решити и даље отворене проблеме повратка избеглица и побољшати сарадњу у области хапшења ратних злочинаца. Он сматра да се за Хрватску треба надати да ће закључити до краја 2009. преговоре с ЕУ, оцењујући да хрватске „најновије мере против организованог криминала доказују нову одлучност у делотворној борби против тих активности“. „За све

земље важи да проширење ЕУ на основу Споразума из Нице неће бити могућа“, истакао је аустријски политичар.

КОРАК ЗА НАДУ И ОСМЕХ

Данас, 06.11.2008; Страна: 20

Хуманитарна акција компаније Самсунг

Компанија Самсунг Електроникс уручила је јуче донације школама и установама за бригу о деци и особама са посебним потребама у оквиру традиционалне хуманитарне акције, чије је овогодишње гесло „Корак за наду и осмех“. Потписивању уговора присуствовао је и познати глумац Војин Ћетковић, који је предлагач листе добитника помоћи и заштитно лице овогодишње хуманитарне акције компаније Самсунг. Уручене су донације вртићима установе „Ната Вељковић“ у Крушевцу, Заводу за васпитање деце и омладине у Београду и породици Крстић, избеглицама са Космета. Донације компаније Самсунг обухватају ЛЦД телевизоре, мониторе, штампаче, клима уређаје, микроталасне пећнице, фрижидере, усисиваче и мултифункционалне уређаје, који ће деци и особама са посебним потребама свакодневни живот учинити лакшим и знатно пријатнијим. Самсунг је, заштићенике осамнаест домова за смештај лица ометених у развоју, обезбедио шест хиљада мајица.

БЕЛОРУСИЈА ОБНАВЉА ЦРКВУ КОД КЛИНЕ

Данас, 06.11.2008; Страна: 2

Грачаница - У оквиру пројекта “Бела Русија - Сестри Србији”, који је током септембра 2008. покренут у Белорусији, с циљем да се путем добротворних акција прикупљају средства за обнову једног од разрусених српских храмова на Косову и Метохији, ускоро ће почети обнова средњовековне цркве свете Параскеве у повратничком селу Дрсник код КLINE, саопштила је јуче Информативна служба Епархије рашко-призренске. Ова црква, 1958. прогласена за споменик културе, а 1990. категорисана као споменик од изузетног значаја за Републику Србију, демолирана је после увођења протектората УН на КиМ. У Дрснику тренутно живи 40-так Срба повратника.

PRESS CLIPPING

Петак 07.11.2008. год

У ЖЕНЕВИ О ПОВРАТКУ СРБА

Правда, 07.11.2008; Страна: 7

Комесар за избеглице Владимир Цуцић изјавио је да ће на конференцији у Женеви, 10. децембра, српска делегација тражити отварање дијалога с Хрватском о свим нерешеним питањима избеглих Срба.

- Хрватска примењује три правна система у једној држави, казао је Цуцић и нагласио да је зато и даље отворена питања одузетих станарских права око 40.000 избеглих Срба, огромне суме неисплаћених пензија и ускраћених права на акције од приватизације предузећа. С друге стране, каже комесар, „Србија ни једном свом држављанину није ускратила права - ничији стан није узет, ничија кућа, ни земља”.

САМО НЕОБАВЕШТЕНОСТ ПРЕПРЕКА ДО ОВЕРЕНЕ КЊИЖИЦЕ

Дневник, 07.11.2008; Страна: 6

У СРБИЈИ СВИ ГРАЂАНИ УЖИВАЈУ ПРАВО НА ЗДРАВСТВЕНО ОСИГУРАЊЕ

У јавности се често могу чути изјаве да одређени број грађана нема здравствено осигурање. У појединим медијима износи се податак да око 100.000 најстаријих суграђана у Србији нема здравствену књижицу. И у пракси се још увек дешава да се трудницама које немају оверену књижицу наплаћује порођај у појединим здравственим установама, да се особи старијој од 65 година наплаћује лечење или да дете не буде вакцинисано зато што нема оверену здравствену књижицу. Међутим, у Министарству здравља и у Републичком заводу за здравствено осигурање тврде да у Србији сви грађани имају право на здравствено осигурање по неком основу, односно оверену здравствену књижицу на основу које користе здравствену заштиту. Нажалост, још увек велики број људи није упознат с овим правима, па је Републички завод за здравствено осигурање штампао три милиона примерака информатора који ће ових дана бити дистрибуиран на адресе домаћинстава у Србији, а који ће обавестити грађане о могућностима остваривања права на здравствено осигурање. Сви грађани који остварују приходе имају законску обавезу плаћања доприноса за здравствено осигурање. У Србији три милиона грађана плаћа овај допринос и на основу тога остварују право на

здравствено осигурање за себе и чланове своје породице. **Довољно је да један члан породице плаћа допринос како би сви остали чланови уже породице који не остварују приходе имали право на здравствено осигурање.** По истом основу могу да се осигурају и чланови шире породице – родитељи, маћеха, очух, усвојитељ, баба, деда, сестра, браћа..., уколико их уплатилац здравственог осигурања издржава. Грађанима који не остварују приходе и нису чланови породице неког ко их остварује закон такође гарантује право на здравствено осигурање. **У Србији је на овај начин осигурано више од 1,2 милион грађана и за њих допринос плаћа буџет Републике Србије.** На тај начин су заштићени деца и студенти до навршене 26. године живота, труднице, породиље и жене у току материнства до 12 месеци након порођаја, лица старија од 65 година, особе с инвалидитетом, лица која се лече од ХИВ инфекције или других заразних болести, малигних болести, шећерне болести, психоза, епилепсије, болести зависности, системске аутоимуне болести... затим монаси и монахиње, корисници сталних новчаних помоћи, Роми, избегла, расељена и прогнана лица... Најосетљивијем делу популације, деци, трудницама, старијима од 65 година, особама с инвалидитетом..., право на здравствено осигурање и оверену здравствену књижицу гарантовано је увек, без обзира на то да ли лично или преко члана породице преко кога су осигурани дугују по основу доприноса за здравствено осигурање. То значи, на пример, да супруга осигурана преко мужа који дугује по основу доприноса, током трудноће, порођаја и 12 месеци после порођаја има право на здравствено осигурање. Они који не спадају ни у једну од четири наведене категорије имају право да се укључе у обавезно здравствено осигурање кроз самосталну уплату доприноса. Процедура укључивања и уплате је једноставна и остварује се у филијалама за здравствено осигурање према месту пребивалишта. Уплата за ову категорију износи 1.800 динара месечно, а за овај износ здравствено осигурање стичу и чланови њихове породице.

Антрфиле:

Хитни случајеви без ограничења

– Сви грађани Србије, без обзира на то да ли имају оверену здравствену књижицу или не, као и особе које нису наши грађани, а који се нађу у стању непосредне угрожености живота, имају право да буду збринуте у здравственим установама на терет државе – каже директорка Републичког завода за здравствено осигурање Светлана Вукајловић. – Фактура за овакво лечење прослеђује се Министарству здравља које ће на терет буџета платити рачун за лечење.

ПОДЗЕМНА ЦЕФТА

Политика, 07.11.2008; Страна: А11

Дежурни кривац за серију убистава у Хрватској нађен је у Србији. Није то немогућ сценарио. Али сигурно је да то нема никакве везе с грађанима Србије и институцијама српске државе

ОД ПЕТКА ДО ПЕТКА

Драгољуб Жарковић, главни уредник недељника „Време”

Ових дана у Хрватској све је више оних који захтевају да се грађанима Србије поново уведу визе, а све поводом убиства Ива Пуканића, издавача недељника „Национал” и његовог колеге Нике Франића. Истрага је добила кодни назив „Балкан експрес” што, симболички, потврђује да се барем у свету подземља несметано тргује робом и услугама на подручју дојучерашње заједничке домовине. То је довело до још непотврђене тврдње да је убиство увозног порекла, да је земља извозница Србија, а да је Удба, српска јакако, наручилац атентата. Та се прича, фабрикована, за сада, без ваљаних доказа, добро уклопила у хрватску зебњу да ће се Бриселу, односно европским интеграцијама приближити у пакету са другим земљама Западног Балкана што им се никако не свиђа, као што не би ни нама да смо у њиховом положају. Гледају да оно што им изгледа неповољно по њих пребаце преко граница „лијепе њихове” и да се дистанцирају од балканског наслеђа, ма шта то значило, утолико страсније што више сагледавају да му, барем у једном делу, и те како припадају. Као што пише мој колега Милош Васић у колумни за београдски дневник „Данас”: „Појам ’Балкан’ овде у Аграму иритантан је као такав и захтева ритуалне ограде и дефиниције: Балкан, то су Други; Балкан, то нисмо ми, ми смо миттелеуропска уљудба и тај Балкан, уосталом, почиње у Батровцима, а не – како су пакосници тврдили – на бечком Судбахнхоффу...”. Хрватска нервоза била је добрим делом изазвана и околношћу да се очекивао годишњи извештај Европске комисије о томе колико је која земља напредовала на путу према Европи, а од тог извештаја који се подноси Европском парламенту зависи могућност преласка у вишу класу. Хрватска је од 2005. године кандидат за чланство и у Загребу се очекује да почну технички преговори о томе, па им серија мафијашких обрачуна и није нека препорука. Дежурни кривац нађен је у Србији. Није то немогућ сценарио. Али сигурно је да то нема никакве везе с грађанима Србије и институцијама српске државе. Удба, у делу медијског говора, и јесте повампирена само да би се афери придодео институционални облик, а свима је јасно да криминално братство није развргло своје везе и да су жртве тог братства подједнако грађани Загреба и Београда. Хрватски званичници много су уздржанији. Али, сиренски зов подјарцаног јавног мњења, врло балкански, ломи и номенклатуру чвршћу од хрватске. Ако се истрагом покаже да су конци збиља повучени из Београда митологија ће опет надјачати истину и свет криминала постаће свет реалне политике, што се овде, нажалост, чешће догађа него што би било пристојно. Криминал нема својства ни српства ни хрватства, нема других особености осим криминалних, а у борби против тог зла пожељна је сарадња, а не кварење односа. **Оно што би могла бити озбиљна препрека хрватском путу ка европској интеграцији пре је садржано у потцењивању праве Цефте, оне која је дефинисала односе у региону као односе слободних путева робе, капитала и људи, него што ће икада бити ова подземна Цефта која по неписаним правилима ради у своју корист на штету и житеља Хрватске и житеља Србије. Са становишта хрватских интереса требало би да буде непожељна било каква антисрпска хистерија. Уосталом, једна од главних замерки Хрватској, у**

већ помињаном годишњем извештају ЕУ, односи се на лош положај мањина и слабе резултате у послу повратка расељених Срба. Отуда је драматизација убиства двојице људи преко тобожњих удбашких и балканских својстава Срба, малтене као генетски усађене грешке, врста аутогола који су делови хрватског друштва и медија постигли прошле недеље. С друге стране, мада се Оли Рен, комесар ЕУ за проширење, прогласио формално ненадлежним за питање Цефте, на састанку у Бриселу пре десетак дана са српским бизнисменима, до јавности је стигла порука да Хрватска затвара своје тржиште за српски капитал и робу, па ће и то бити једна од препрека бржем хрватском путу ка ЕУ. На Балкану, ма колико се ко њега одрицао или га својатао, све је повезано. Нажалост и организовани криминал.

НА КОСМЕТ СЕ ВРАТИЛО ОКО 3.000 СРБА

Политика, 07.11.2008; Страна: А6

По подацима УНХЦР-а, вратило се више од седам хиљада, Координациони центар тврди да део пријављених у покрајини не живи тамо

Косовска Митровица – **У протеклих осам година на територију јужне српске покрајине вратило се тек око 3.000 Срба од око 200.000 који су 1999. године нашли уточиште у Србији и Црној Гори, тврде представници Координационог центра за Косово и Метохију. С друге стране, представници Високог комесаријата за избеглице УН (УНХЦР) наводе да је број повратника више него двоструко већи, односно да се на Космет вратило 7.286 Срба.** Представници УНХЦР-а и Координационог центра су ове различите податке саопштили на седници Одбора за рад, борачка и социјална питања Скупштине Србије, коме су присуствовали и представници Министарства за Косово и Метохију и ОЕБС-а. А како за „Политику” каже Звонко Стевић, председник Координационог центра за Космет, **„главни разлог за овакво неслагање података могао би бити то што УНХЦР у повратнике рачуна и људе старије од 65 година, који су на Космету само фиктивно пријављени да би примали пензију од 45 евра”.** Стевић наводи да Координациони центар за Космет у повратнике рачуна само Србе (и друге неалбанце) који стварно и бораве на Космету. **„По нашим подацима има их 3.000, од којих се 1.366 вратило организовано. Највише Срба вратило се у општине Пећ, Клина, Исток, Урошевац и Призрен. Оно што је карактеристично јесте да се врло мало људи вратило у градске средине, тако да сада у самом граду Пећи имамо 22 повратника, а у Клини 40”,** каже Стевић. Стевић подсећа да су се први повратници вратили у општину Исток, у село Осојане, **које сада има 89 домаћинстава са 210 чланова, а највише их се вратило у Метохију.** С друге стране, број повратника у призренској општини веома је мали, највише их је у селу Новаке, где у 62 куће живи по један или два повратника, док, рецимо, у селу Локвице живи само један. Према подацима Координационог центра, нико се није вратио не само у Ђаковицу, већ ни у једно од села ове општине, а ниједан Србин

није отишао ни у свој дом у јужни део Косовске Митровице. По подацима УНХЦР-а, од 4.100 протераних Срба у мартовском погрому 2004. године у своје обновљене куће вратило их се чак 2.869, међутим, Стевић каже да тај број није тачан, и наводи да, рецимо, Срби не смеју да се врате у Ново Село Мађунско, код Вучитрна, иако је оно поред базе Кфора, као ни у село Свињаре које је три километра од Косовске Митровице и где је обновљено више од 100 кућа. Стевић додаје и да се 17. фебруара ове године, када је проглашена независност Косова, само 55 Срба вратило у ту покрајину. Подсетимо, незапосленост Срба у енклавама износи чак 92 одсто, плате примају само они који су запослени у просвети, здравству, локалној самоуправи, дакле институцијама које се финансирају из Београда. По подацима Светске банке о економској моћи, Срби у енклавама преживљавају са једним евром дневно.

ЧЕМУ СВЕ ТЕ ИНТЕГРАЦИЈЕ

Политика, 07.11.2008; Страна: А8

Шта, кога и како интегришемо, нека су од питања која су покренута на јучерашњој трибини под називом „Чему све те интеграције”, одржаној у просторијама Центра за културну деконтаминацију. На скупу су такође представљене и награде за друштвене интеграције које ЕРСТЕ фондација, другу годину заредом, додељује успешним иницијативама у региону, чији је фонд од 295.000 евра резервисан за најбоље пројекте невладиних организација, јавне администрације, цивилног друштва, верских заједница и медија на територији бивше СФРЈ и Румуније. Дејан Петровић, пројект-менаџер ЕРСТЕ фондације, подсетио је на то да наш регион „кубури” са налажењем финансијских средстава за пројекте који помажу друштвене интеграције. Миљенко Дерета, извршни директор Грађанских иницијатива и члан стручног жирија награде ЕРСТЕ фондације, предочио је присутнима како је изгледало жирирање, закључивши да је било поучно, будући да је увидео колико је широка лепеза људи којима је ускраћено да се остварују као грађани – у њој су деца са менталном инвалидношћу, удовице избеглица, бескућници... Ипак, Дерета је са жаљењем констатовао да је забрињавајуће то што на целој територији бивше Југославије прошле године није било ниједног пројекта који се бави старим лицима – о њима као да нема ни системске ни неформалне бриге.

ВУЧИЋ У КНИНУ

Вечерње Новости, 07.11.2008; Страна: 3

ПОСЕТА Србима у Хрватској

ЗАМЕНИК председника Српске напредне странке Александар Вучић отпутоваће 1. децембра у Книн, где би требало да се састане са

представницима Срба. Главна тема биће повратак српских избеглица у Хрватску.

- Не идем тамо да се извиним Хрватима, како ми неки примитивно подмећу ових дана - каже Вучић. - Желим да на лицу места, у Книну, видим како живе наши људи и како можемо да им помогнемо. Циљ нам је да обновимо сваку српску кућу од Книна до Пакраца и створимо услове за повратак прогнаних.

PRESS CLIPPING

Субота 08.11.2008. год

ИЗБЕГЛИЧКА ДРАМА ЈОШ ТРАЈЕ

Вечерње Новости, 08.11.2008; Страна: 6

ПРОБЛЕМИ РАСЕЉЕНИХ И ПРОГНАНИХ У СРБИЈИ ОДУЖИЛИ СЕ МНОГО ВИШЕ НЕГО ШТО ЈЕ ДРЖАВА ПЛАНИРАЛА

Државе бивше СФРЈ договориле се да се сви избеглички проблеми реше до 2006. године

ТАЧКА на избегличку причу на просторима бивше Југославије требало је да буде стављена још 2006. године. Бар је тако предвиђала Сарајевска декларација, споразум који су потписали представници БиХ, Хрватске, Србије, али и међународне заједнице. Међутим, и данас, две године после крајњег рока за решавање избегличких мука, у Србији званично живи 97.000 прогнаних. Ову популацију допуњава и 206.000 интерно расељених с Косова и Метохије.

Зато је хитно решавање свих избегличких питања један од приоритета државе, једногласни су сви који се баве проблемима избегличке популације. Зато су управо сви они, на недавно организованом скупу у Скупштини Србије расправљали о “Побољшању услова живота избеглица и интерно расељених”.

- И после 13 година од завршетка ратних сукоба проблем избеглица још постоји, што говори да овде нешто није у реду - оцењује Расим Љајић, министар за рад и социјалну политику. - Више је него сигурно да смо сви заједно у овом послу били неуспешни. **Међународна заједница, иако је много помогла, не може себе да амнестира одговорности. Заједно смо потписали Сарајевску декларацију, која је и данас мртво слово на папиру.** Он сматра како Србија има велики интерес да се затвори избеглички досије, као и да се тај проблем не сме гурати под тепих. Јер, подсетио је он, 60 одсто избеглица није запослено, а 45 одсто живи у изнајмљеним становима.

А решење егзистенцијалних проблема прогнаних мора да се тражи у два правца. Један је интеграција у Србији. **А међу првим мерама, најављује Љајић, мора да буде хитно затварање свих 75 колективних центара. Други је повратак прогнаних и интерно расељених особа.** За децембар је у Женеви најављен састанак са представницима Хрватске, јер прогнани из те земље најтеже или готово никако не могу да остваре своја људска права. Други горући проблем је у нашој земљи - на Косову и Метохији. Звонимир Стевић, председник Координационог центра за КиМ, каже како већ девет месеци нема ни симболичног повратка 250.000 интерно расељених Срба и других неалбанаца.

- Не само што нема повратка, већ се захуктава нови талас исељавања. Овога пута не у друге делове државе, него у иностранство - каже Стевић. - За последњих шест месеци око 150 српских породица отишло је у Скандинавију. Визе им се обезбеђују брзо, одлазе организовано, као да им се у томе помаже.

Антрфиле:
ИНТЕГРАЦИЈА

ДЕСЕТ одсто садашњих становника Србије није у њој живело 1991. године, подсећа Владимир Цуцић, комесар за избеглице. Он сматра да, иако постоје многи проблеми, Србија се ипак добро носи са њима. Јер, каже он, међународна заједница истиче као добар пример Нигерију, која је за 30 година интегрисала 30.000 избеглица. Србија је за десет година, наглашава он, успела да укључи у заједницу 300.000 прогнаних.

НАЈУГРОЖЕНИЈИМА СЕОСКЕ КУЋЕ УМЕСТО СТАНА У ГРАДУ

Данас, 08.11.2008; Страна: 14

Решавање стамбених питања избеглих, расељених и социјално угрожених

Из покрајинског буџета до краја године биће издвојена средства за 400 станова намењених решавању стамбених проблема избеглих и расељених лица и још 100 за остале угрожене категорије становништва, као што су Роми и ратни војни инвалиди - нагласио је Јанко Веселиновић, председник покрајинског Савета за избегла и расељена лица, учествујући у раду Округлог стола „Социјално становање - изазов или решење за рањиве категорије становништва“. По његовим речима, у оквиру новог закона о социјалном становању не би се смела пропустити могућност да се овим лицима, поред станова у градовима, понуди и усељење у сеоска домаћинства са окућницом, што је посебно погодно за оне који су већ живели на селу.

- Поред тога што је сеоска кућа у просеку чак десет пута јефтинија од стана у граду, овакав начин решавања стамбеног питања, што је посебно погодно у Војводини, би омогућио да људи добију кућу и малу окућницу, како би могли, бавећи се пољопривредом и сточарством, да прехрањују своје породице - рекао је Веселиновић.

У овој години Фонд за пружање помоћи избеглим, прогнаним и расељеним лицима, овим категоријама становништва доделиће укупно 110 кућа са сеоским домаћинствима, а за једнократну помоћ у виду пакета грађевинског материјала у вредности од 1.500 евра за побољшање услова становања биће издвојено 150 милиона динара, као и пакете грађевинског материјала у вредности од 5.000 евра за завршетак изградње стамбених објеката, што ће се све реализовати у 25 општина у Војводини, рекао је Дејан Павловић, директор Фонда за пружање помоћи избеглим, прогнаним и расељеним лицима. Округли сто организовала је Група 484, уз подршку Института за одрживе заједнице и УСАИД-

а, с циљем да се пронађу што боља решења за укључивање избеглих и расељених лица, као и других рањивих група.

ЈУБИЛЕЈ УДРУЖЕЊА ГЊИЛАНАЦА

Политика, 08.11.2008; Страна: А24

Помагање ратној сирочади из Гњилана и околине, прихватање сиромашних, али даровитих ђака из Косовског Поморавља, спајање избеглих са Космета са њиховим породицама у Београду, промовисање културе и уметности родног краја, само су неке од активности Удружења Гњиланаца у Београду, које слави 70. рођендан. Тим поводом, у дворани Коларчеве задужбине данас у 18 часова почеће прослава на којој ће наступити Народни оркестар Бранимира Ђокића и Културно уметничко друштво „Стојан Тошић Мишко" из Корепишта, а биће приређена и изложба слика са мотивима Гњилана сликара Гвоздена Антића. Главни догађај биће извођење представе „Панетова љубав" Стојадина Трајча, коју ће играти Српско позориште из Гњилана. Јер, према речима Момчила Менковића, председника Удружења, извођењем управо овог дела, такође на Коларцу али пре тачно седам деценија, ова организација почела је са радом. Том приликом Београђанима је уједно представљена и култура гњиланског краја. Менковић наводи да данас у Београду живи неколико хиљада Гњиланаца, али и да многи од њих, нажалост, не знају за Удружење.

САВО УЛИЗИЦЕ

Правда, 08.11.2008; Страна: 36

Разлог нашег јављања вашем цењеном листу је интервју фудбалера Саве Милошевића, дат хрватској штампи. Један сам од многобројних који се докопао тог интервјуа, и који је остао згрожеи оним што је дотични фудбалер изјавио. Ово писмо је обраћање нас доле потписаних човеку за кога смо мислили да је честити и прави изданак прекодринских Срба.

Саво Милошевићу! Већ извесно време понашаш се и радиш као окорели србомрзац. Зашто? Зар си заборавио да си захваљујући тој Србији, од сеоског дечака који је гањао лопту, доспео до онога што данас имаш. Заборавио си да си све то постигао у земљи на чијем челу је био Слободан Милошевић. Човек, којег и неколико година после његове смрти, срамотно блатиш и чије име користиш да се додвориш нашим непријатељима. Онај, који је нас на хиљаде избеглих и прогааних из Босне и Херцеговине и Хрватске, примио и спасио од муцахединског и усташког ножа. Слободан Милошевић нам је дао слободу и најзаслужнији је за стварање Републике Српске. Зашто си се Саво окомио на Слобу, а ни једно слово да проговориш о Алији и Туђману ? Ти си дете српске Семберије и уверени смо да добро знаш какве су све злочине твојој браћи по вери чиниле муцахединске хорде. Они су се Саво, толико поигравали несрећном Срба, да су њиховим одсеченим

главама играли оно што ти најбоље и једино умеш да радиш. Језиво, али тачно играли су фудбал. Нападеш Србе, а ћутиш о онима који су убијали српску децу, силовали девојке... Питај слободно, сваки Србин са оне стране Дрине ће ти рећи о злочинима балија у логорима Брадина, мостарској Ђеловина... А шта су тек радиле Туђманове усташе, знају само Срби и Српска Крајина. Отишао си Саво на ноге Хрватима да се додвориш, неби ли те можда примили у неки клуб, пошто си ти одавно заборавио да играш фудбал. Од свега ти је остало само име и презиме. Укаљано! Толико да ће га тешко опрати и твоји наследници. У интервјуу си показао да си нула од Србина. Сасвим довољно да, због ових и ранијих изјава, више никада не дођеш у земљу, коју сваки Србин ематра мајком. Улизице усташка и мудахединска, срам те било ! У име многобројних гневних Босанаца и херцеговаца.

PRESS CLIPPING

Недеља 09.11.2008. год

НЕ ИДУ

Глас Јавности, 09.11.2008; Страна: 2

КОСОВСКА МИТРОВИЦА - Председник Скупштине општине Косовска Митровица Миодраг Ракићевић изјавио је да су Срби са тих простора одлучни у настојању да не прихвате ништа што има за циљ одвајање Косова од матице Србије.

Ракићевић је на свечаној седници СО Косовска Митровица истакао да ће локална самоуправа у наредном периоду настојати да јача институције државе Србије. Најавио је и да ће се радити на решавању стамбених, комуналних и урбанистичких проблема запошљавања, затим на изградњи спортских и културних објеката, као и смештају избеглих и расељених и повећању опште безбедности свих становника

АМАНДМАНИ НА УСТАВ БИХ, ПА СЛЕДИ ПОПИС

Глас Јавности, 09.11.2008; Страна: 2

Додик, Човић и Тихић коначно нашли заједнички језик о најтежим проблемима

ОЦАЦИ/БЕОГРАД - Лидери СНСД-а Милорад Додик, ХДЗ-а БиХ Драган Човић и СДА Сулејман Тихић сагласили су се јуче да се Устав БиХ мења амандманима, уз помоћ међународних институција. У заједничкој изјави, након јучерашњег састанка у Оцаку, лидери три странке су навели да су постигли договор о уставним реформама, па би требало да ускладе Устав са Европском конвенцијом о темељним људским правима и слободама, реше надлежност државе, функционисање институција БиХ, територијалну организацију, посебно средње нивое власти. Сагласили су се, коначно, и да би попис становништва требало обавити 2011, после доношења закона на нивоу БиХ. А нашли су, после дуго размимоилажења, и заједнички језик, па би све то требало бити урађено према стандардима Еврострата, а грађани би требало да се изјашњавају о етничкој, верској и језичкој припадности. И то под условом да попис становништва из 1991. буде и даље основа за националну заступљеност у свим државним, ентитетским, кантоналним и општинским институцијама, до 2014. Такође, сагласни су и да парламент БиХ усвоји програм мера за помоћ повратку и одрживом останку, укључујући и помоћ свим расељеним лицима, а да то буде реализовано од 2009. до 2014. Додик, који је и премијер РС, казао је да је овај договор добра основа за даље разговоре и да ће о њему бити

упознате све партије у БиХ. Тако је, бар засада, избегнуто да Република Српска сама обави попис становништва на својој територији, пошто Бошњаци и Хрвати нису пристајали да се грађани изјашњавају и националној, верској и језичкој припадности. Само два дана раније Влада РС подржала је информацију Савета за демографску политику за спровођење пописа становништва у РС и БиХ. Вера Сајић, шеф владиног Бироа за односе с јавношћу, најавила је и да ће званична Бањалука формирати тим за израду закона о централном регистру тог ентитета. Младен Иванић, председавајући Дома народа БиХ и лидер ПДП-а, тврди да је попис становништва техничка ствар и да сви они, који га не желе, сматрају да ће се пописом нешто променити.

- Те 2011. биће шеснаест година од Дејтонског споразума, знамо колико имамо чокота, кокошака и патака, а не знамо број становника. Бежање од тога је бежање од истине и реалности - рекао је Иванић за Глас. На јучерашњем састанку није било ни Иванића, ни председника странке за БиХ Хариса Силајџића, као ни лидера ХДЗ 1990. Божа Љубића, што је са тројицом горе поменутих челника странака шесторка за све разговоре о томе куда иде сусед преко Дрине. Љубић је истакао да је став његове странке да „још није време за попис становништва, иако је последњи био 1991“.

- Није време за попис. Партиципација у власти базира се на последњем попису, а ми сматрамо да треба променом Устава БиХ дефинисати национална, односно етничка права становништва, па тек онда ићи на попис - рекао је за Глас Љубић и напоменуо да ће се, на скупу о имплементацији Дејтонског споразума у Бриселу, коме ће и сам присуствовати, расправљати и о томе. У Српској се већ неколико година припремају за попис становништва и намеравају да примене препоруке УН-а и ЕУ. Здравко Мирјанац, члан Савета за демографску политику РС, сматра да попис становништва обављају државе у интересу развоја, па је зато и РС спремна на то. За тај посао неопходна су огромна средства која сад нико не може да предвиди.

- Нико не тера оног који ће се пописивати да се изјасни о националности, вероисповести, држављанству и етничкој припадности. То су упутства и препоруке, а добићемо и помоћ за оно што радимо - рекао је Марјанац.

Антрфиле:

Лајчак задовољан

Високи представник у БиХ Мирослав Лајчак поздравио је договор о кључним реформским питањима који су постигли три председника, оценивши да би могао решити кључна питања за напредак БиХ и убрзати њен европски пут.

- Конструктиван приступ решавању проблема је оно што међународна заједница очекује од домаћих политичара. Ово је доказ да је, када постоји спремност за отворени дијалог, компромис могућ - оценио је Лајчак и додао да је сада кључно да се тај договор кроз институције проведе у дело.

И Брчко да реше

Тројица лидера су се сагласила и да у власништву државе буде укњижена непокретна имовина потребна за рад државних институција, укључујући и

перспективну покретну и непокретну војну имовину, док би остала имовина, као и она неперспективна војна, припала ентитетима, односно кантонима и општинама. Ако део непокретне војне имовине не буде потребан Оружаним снагама, прећи ће у власништво ентитета на чијем је простору. Правни статус дистрикта Брчко, сагласни су, потребно је уредити уставним законом, дакле двотрећинском већином.

ПУТУЈУ ДА БИ ЧУЛИ СРПСКИ

Вечерње Новости, 09.11.2008; Страна: 8

У ОСНОВНОЈ ШКОЛИ "СТАРИ КОВАЧ ЂУЛА" У СТАРОЈ МОРАВИЦИ НАСТАВА САМО НА МАЂАРСКОМ, ЗБОГ ЧЕГА СУ НЕЗАДОВОЉНИ МНОГИ МЕШТАНИ

Да би учили на српском, 32 ђака одлазе у Пачир

ДОК политички лидери Мађара на северу Војводине износе утиске како се у Суботици, у вечерњим сатима, осећају у ваздуху нелагодност и страх да се не врате међунационалне тензије, само тридесетак километара даље, у Старој Моравици (општина Бачка Топола), нелагодност не мора да се "оипава" у ваздуху. Она се чита са једнојезичних табли, са лица малобројних Срба чија су деца приморана да путују у суседно место да би на српском похађала наставу. Осим двојезичне табле на улазу у месташце и заставе Србије истакнуте једино на полицијској станици, по мало чему би се могло закључити да се ово место са 5.699 житеља, од којих су њих 84,13 одсто Мађари, налази у Србији. Ниједна улица у Старој Моравици не носи име личности из српске историје. Улице су "разграбили" мађарски краљеви, грофови и војсковође - Иштван и Матијас Кираљи, Ракоци, Сечењи...

При том, називи само појединих улица до сада су били на српском и мађарском, како то прописи налажу. Међутим, неће задуго. Сваког дана треба да стигну нове табле на којима неће бити српског језика.

- Одлука о промени назива улица донета је на основу већинског мишљења на јавној расправи и сада чекамо да из фабрике стигну нове табле - каже Габор Патхај, референт за комуналне послове у МЗ "Стара Моравица". Овдашњих, око 200 Срба, као и још неколико стотина припадника осталих националних мањина (изузев мађарске), не гледају благонаклоно на ову одлуку. Њихово негодовање не допире ни до кога. Српски језик, заправо, у Старој Моравици нема места ни у овдашњој ОШ "Стари Ковач Ђула". Настава се одвија искључиво на мађарском, а мађарским школарцима који желе да науче српски прилика се пружа на курсу који се одржава у просторијама овдашњег Црвеног крста! Социјална радница Ерика Поповић овамо путује из Бачке Тополе, како би заинтересованим ђацима држала часове српског. Истовремено, 32 основца из Старе Моравице, упорна у намери да се школују на свом матерњем српском, принуђена су да свакодневно путују пет километара до Пачира, у Основну школу "Моша

Пијаде". Директорку ове школе, Гизелу Мефисју Киш, једва смо успели да одобровољимо да нам открије податак о броју српских ђака који овамо стижу из Моравице. Дејану Поповић, Тамару Минић и Андреу Сић срећемо на аутобуском стајалишту. Враћају се са наставе у Пачиру.

- Тешко нам је, нарочито зими. Рано устајемо да бисмо стигле на време на часове, а при том пролазимо поред огромне школе у Старој Моравици у којој нема места за нас - каже Дејана, која је овде рођена, пошто су јој родитељи пристигли у Моравицу у збегу из главног града Хрватске. Не путују само српска деца у Пачир због српског језика. Горанац Ариф Хокле, месни продавац кокица и сладоледа, који је на север Бачке избегао са Косова у време НАТО бомбардовања, своје кћерке шаље у суседно село где се настава одржава на српском.

- У Србији смо, ред је да знамо српски - каже Ариф. На наше питање није ли било логичније и јефтиније да се настава на српском организује у моравичкој школи, а да уместо ђака путују наставници, секретар Месне заједнице Стара Моравица Тибор Дренкович каже да је то немогуће, јер је настава за мађарске ђаке тако организована да једноставно - нема места за друге ђаке.

Антрфиле:

ИМЕ ИЗ ВРЕМЕНА ОКУПАЦИЈЕ

ОДЛУКОМ покрајинске Скупштине, последњих година, за 360 места у Војводини српском називу додат је и топоним на неком од мањинских језика. **Одлуком већине мештана мађарске националности, а упркос противљењу 878 мештана других нација, Старој Моравици недавно је враћено име "Бацкосутхфалва" из времена мађарске окупације Бачке (1941-1945).** Овдашњи Срби тврде да је на предлог професора из Будимпеште Месна заједница одлучила да преименује 24 улице, које ће убудуће "славити" само мађарске националне јунаке.

КРИЗА ЋЕ НЕКОГА СЛОМИТИ, А НЕКОГА ОСНАЖИТИ

Политика, 09.11.2008; Страна: А14

На отказ ће различито реаговати неко ко је више пута остајао без посла, при том успешно налазећи нов извор прихода, и неко коме ће се то десити први пут, каже Јасмина Антонијевић, психолог и психотерапеут Катарина Ђорђевић

Србија је високотрауматизована земља која носи претешко бреме година прохујалих у вихору санкција, хиперинфлације, избеглиштва и бомбардовања, углас говоре „стручњаци за душу” цитирајући резултате најновије међународне студије, која је рађена у протекле четири године, у којој је учествовало више од 5.000 испитаника из целе Европе укључив и 640 испитаника из Србије. Статистика која бројкама слика дубину ожиљака нашег народа показује да осам година после бомбардовања **чак 18 одсто особа у општој популацији има симптоме хроничног посттрауматског стресног поремећаја, да распрострањеност анксиозних поремећаја у нашој популацији износи 33 одсто,**

а заступљеност агорафобичних поремећаја 12,4 одсто, и да свака десета особа пати од паничног поремећаја. У нашој земљи и даље живи око 500.000 избеглих и расељених из илузије братства и јединства и око 5.000 жртава тортуре које су прошле кроз пакао избегличких логора. Психолози напомињу да је Србија у последње две деценије била измештена из дефиниције нормалног живљења, а одговор на питање да ли ће нас најављена финансијска криза сломити или ћемо кроз њу пливати као рибе у води, тврде они психолози, изразито индивидуалан.

– Криза некога слама, а некога јача, тако да одговор на питање ком ће се „царству” неко приволети у великој мери зависи од снаге личности, потпорних система – породице, пријатеља..., али и претходног животног искуства. Примера ради, на губитак посла неће исто реаговати неко ко је финансијски ослонац породице, самохрана мајка и особа чији брачни партнер зарађује довољно новца да може да обезбеди нормално економско функционисање породице. На микропсихолошком плану, на отказ неће исто реаговати особа која је неколико пута у животу остајала без посла и имала успеха у налажењу новог извора прихода и особа којој отказ представља животну „премијеру” – објашњава Јасмина Антонијевић, психолог и психотерапеут.

Наша саговорница додаје да личност увек представља кључну карикатуру у разумевању ефеката кризе и стреса – срчане, оптимистичне и борбене особе кризу ће схватити као изазов, а особе које имају меланхолични поглед на свет реаговаће на кризну ситуацију депресијом и повлачењем. Кључан је начин на која особа тумачи узроке лоших догађаја – песимисти су склони да их траже у себи, развијају беспомоћност, понашају се пасивно и не чине никакав напор да промене ситуацију. Самооптуживање и губитак самопоштовања је плодно тле за развој депресије а меланхолија је повезана са функционисањем имуног система и појавом соматских поремећаја.

Антонијевићева истиче да често цитирана Ничеова интерпретација стресних животних догађаја која је сажета у реченици „Оно што ме не сломи чини ме јачим” има пуно психолошко оправдање јер, у симболичком смислу, криза увек представља животну раскрсницу на којој се укрштају прошлост и будућност. После кризе више нисмо исти – или ћемо бити снажнији, или ће криза сломити наше адаптивне потенцијале. Такође, додаје она, не треба потценити ни кумулативни ефекат стресних догађаја – на губитак посла неће исто реаговати особа која је недавно имала развод брака или је била суочена са болешћу или смрти блиске особе.

На питање – да ли су нас године кризе „сломиле” или „оснажиле” за борбу са будућим животним кризама, она одговара да године прохујале у вихору деведесетих нису оставиле идентичне трагове.

PRESS CLIPPING

Понедељак 10.11.2008. год

ИЗБЕГЛИЦАМА ЈОШ ПЕТ КУЋА

Дневник, 10.11.2008; Страна: 30

ИНЂИЈА Хуманитарна организација „Дивац“, УНХЦР и ИНТЕРСОС уз донацију општине Инђија донели су одлуку да се у акцији „Можеш и ти“ доделе средства за пет избегличких породица са подручја инђијске општине за решавање стамбених проблема избеглица. За куповину куће одобрено је 560.000 динара, 80.000 се даје за адаптацију, или набавку неопходне опреме и стоке, а 24.000 се додељују за трошкове преписа имања и укњижбе на новог власника. После овог поступка, породицама које су добиле кућу у трајно власништво престаје избеглички статус. Средства за куповину кућа одобрена су породици Стегњајић, из Бешке, те породицама Дубајић, Вуковић и Мандић, из Марадика и Шкоро из Чортановаца. Пре само месец дана у властите куће, у акцији „Можеш и ти“ уселила се петочлана породица Остојић, у Старом Сланкамену и породица Кесић у Крчедину. Хуманитарна организација „Дивац“ најављује наставак акције „Можеш и ти“ и очекује нове донаторе, како би се решило што више избегличких стамбених питања у Србији.

СТАНОВИ СОЛИДАРНОСТИ

Вечерње Новости, 10.11.2008; Страна: 27

ЗНАЧАЈНА ДОНАЦИЈА ЕВРОПСКЕ УНИЈЕ У СЕВОЈНУ

УЖИЦЕ - У центру Севојна завршена је изградња нове стамбене зграде солидарности са 19 станова, укупне површине од око хиљаду метара квадратних, а станари ће се уселити до краја новембра, по завршетку процедуре конкурса. Донацијом Европске комисије од 300.000 евра, преко немачке Хуманитарне организације "Хелп", финансирана је изградња 18 стамбених јединица за смештај избеглих и расељених породица из некадашњих југословенских република. Министарство за рад и социјалну политику обезбедило је паре за један стан, намењен младима који напуштају домове за децу без родитељског старања. Градска самоуправа Ужица обезбедила је земљиште и инфраструктуру за нову зграду, за коју је темељац постављен у децембру прошле године.

Из Зубиног Потока нико се не иселава, али у овој српској енклави ипак забринути

Међународна заједница их бојкотује, а донације пресушиле. Утањила помоћ из Србије. Тесне школе и обданишта

ДО првих НАТО бомби, Зубин Поток, некадашњи Ибарски Колашин, бројао је мање од 10.000 житеља. Сваки други једном ногом већ је био у Краљеву, Крагујевцу, Ваљеву или неком другом граду у централној Србији. Данас, осам година касније, ова српска енклава подно Мокре горе и Рогозне броји бар за 50 до 60 одсто више становника. После НАТО агресије, овамо су се вратили сви Колашинци који су живели у оближњој Косовској Митровици, Приштини, Пећи и другим већим косовским градовима. Вратили су се и неки од одсељених у Србију. - Ту су и студенти и професори Пољопривредног факултета Приштинског универзитета, који је пресељен у нашу општину. Развио се и „мали бизнис“, сви су се некако снашли, нико и не помишља на сеобу - каже председник општине Зубин Поток Славиша Ристић.

- Највећу захвалност за све дугујемо Влади Србије, без чије помоћи не бисмо могли да опстанемо, али и упорности наших житеља и досељеника који су решили да по сваку цену остану на својим огњиштима - објашњава Миодраг Андрић, потпредседник Скупштине општине Зубин Поток и додаје: - Средствима Владе Србије асфалтирали смо путеве и до најудаљенијих села, изградили смо неколико нових школа и обданишта, спортску халу... Број деце сваке године се повећава за неколико одељења. У обдаништима и школама нема места... Било би их још више да од проглашења такозване државе Косово нису пресахле готово све међународне донације. Утањила је и помоћ из Србије. У Влади има несналажења и непознавања косовске ситуације.

- Још нисмо успели да завршимо избегличко насеље у Јагњеници, имамо застој радова на путу Зубин Поток - Дрен, затим на деоници Јагњевица - Газиводе и на још неколико виталних пројеката, што је озбиљан разлог за бригу. Очекујемо од Владе више помоћи и разумевања, јер је то услов нашег опстанка на овим просторима - каже Андрић. У Зубином Потоку је на власти у Србији опозициона Демократска странка Србије. Општински челници верују да то неће бити разлог за још веће ангажовање Владе Србије на овом делу Косова и Метохије.

Антрфиле:

БЛАГО У ЈЕЗЕРУ

ЈЕЗЕРО Газиводе потопило је најбољу земљу Зубиног Потока и раселило око 8.000 житеља долине Ибра. Језеро и брана Газиводе данас водом и струјом снабдевају пола Косова, а Зубин Поток од тога нема вајде. Када бисмо ми управљали овим ресурсом, ништа друго не бисмо морали да радимо, јер би само од воде и струје годишње инкасирали по шест милиона евра. Учинићемо

све да преузмемо управу над језером и браном - најављује председник општине Славиша Ристић.

ПОДРШКА РС

Глас Јавности, 10.11.2008; Страна: 2

ДЕЧАНИ - Министар за породицу, омладину и спорт Републике Српске Проко Драгосављевић изјавио је јуче да Срби на Косову и Метохији имају апсолутну подршку РС и њеног народа. По завршетку тродневне посете Косову и Метохији, Драгосављевић је рекао Срни да треба искористити сва политичка средства да би Срби поново дошли на Косово и живели у својим домовима и на својој земљи.

НИКАД ГОРЕ

Курир, 10.11.2008; Страна: 2

Односи Србије и Хрватске на најнижим гранама још од ратних сукоба, званичници две државе настављају с међусобним прозивкама

БЕОГРАД - Односи Србије и Хрватске налазе се на најнижим гранама још од дана ратних сукоба деведесетих. Томе у прилог иду и изјаве званичника две државе дате у последњих пар дана. Најпре је председник Хрватске Стјепан Месић рекао да односи стагнирају и да пред тим не треба затварати очи. Како је истакао, између Загреба и Београда "одржавају се рутински контакти", а разговора о међусобним односима и ситуацији у региону готово да нема. На изјаву хрватског председника реаговао министар спољних послова Србије Вук Јеремић, који је истакао да ти односи јесу лоши, али да је то последица одлука хрватских власти.

- Хрватска је тужила Србију за геноцид, српска имовина и капитал у Хрватској се не третирају на одговарајући начин. Хрватска је признала једнострано проглашену независност Косова и у међународним форумима и Савету безбедности најгласнија је у подршци косовске независности - рекао је Јеремић и подсетио да је Србија показала добру вољу за унапређење односа и вратила амбасадора, али да Хрватска на то не узвраћа. Заменик председника СНС Александар Вучић каже да односе између Србије и Хрватске не треба градити на принципу љубави и братства и јединства, већ видети како држава може да заштити права и интересе Срба у Хрватској.

- Да се ми сада нешто волимо, после "Бљеска" и "Олује", то је бесмислено и покушавати. Најсмешније у целој овој ситуацији је што је Хрватска тужила Србију, а не ми њих - истиче Вучић. Према мишљењу потпредседника СРС Драгана Годоровића, Србија треба да прекине било какву врсту контаката с Хрватском.

- Србија не спроводи сопствену политику јер на челу државе има марионете

које само извршавају налоге Европе и Америке. Није ништа боље ни у Хрватској, али они могу да спроводе сопствену политику, која је према Србији непријатељска. Бар никога не треба уверавати у то. Какав однос Србија има према сопственим интересима, најбоље показује чињеница да смо амбасадора Црне Горе протерали, а Хрватске вратили - каже Тодоровић и додаје да у политици Анте Павелића, Туђмана, Месића и Санадера не постоји апсолутно никаква разлика. Посланик ДСС Драган Шормаз сматра да су односи Србије и Хрватске били бољи за време владе Војислава Коштунице, али и наглашава да проблем није до нас већ до Хрватске.

- Ми смо чак пружили помоћ наше полиције у проблемима организованог криминала, који је производ рата, а који тек сад захвата Хрватску. Треба истаћи да је Хрватска прва признала независност КиМ, а то, као наш комшија, није требало да уради. Очигледно је да им тада нису били битни односи са Србијом. **Такође, постоји проблем неиспуњавања обавеза које Хрватска има према Србији и враћања наше имовине. Подсетићу вас да су хрватски медији писали да Србија у Хрватској има седам милијарди евра своје имовине, и ништа од тога није враћено, док нико из Хрватске нема тих проблема код нас - објашњава Шормаз и наглашава да је Месићева изјава можда подстакнута надом Хрватске да ће у ЕУ ући пре Србије.**

- Ако је намера старог комунисте била да каже како је за лоше међурегионалне односе заправо крива Србија, мислим да се преварио, јер сви у Хрватској знају какво је право стање ствари - закључује Шормаз.

Антрфиле:

Пуповац: Морамо да разговарамо

Председник Српског народног већа у Хрватској Милорад Пуповац сматра да постоји читав низ питања на којима Србија и Хрватска морају још доста да раде.

- **То су избегличка питања, питања носиоца станарских права, повраћаја избеглица, као и питања организованог криминала. Обе земље морају да разговарају, а да не буду таоци околности на које ни саме немају потпун утицај, као што је питање Косова или односа у БиХ. Србија и Хрватска су земље на којима је почивала и данас почива стабилност читавог региона. Оне својим дијалогом морају показати да су спремне за европске интеграције - рекао је Пуповац.**

БЕСПЛАТНА ОБУКА

Блиц - Србија, 10.11.2008; Страна: 5

КРАЉЕВО

Последњи циклус обуке за рад на рачунарима за избеглице и привремено расељене особе организују краљевачка канцеларија Комесаријата за

избеглице и предузеће „Информатика”. Пријављивање је у канцеларији 310 зграде скупштине још седам дана.

НЕМА РАЗЛИКЕ ИЗМЕЂУ ШЕШЕЉА И НАПРЕДЊАКА

Политика, 10.11.2008; Страна: А10

Они имају заједничку прошлост, коју још нису отворили
Наташа Кандић, извршна директорка Фонда за хуманитарно право

Хртковци су поново у жижи радикала. Одани Шешељу и одметници утркивали су се јуче, 9. новембра, за наклоност Срба на локалним изборима у том селу. Тренутно, одметници су однели превагу, прошетали су селом, организовали скуп, са којег је Александар Вучић поручио да није дошао да се извини Хрватима него Србима јер за њих, како је рекао, нису довољно урадили. Нико из власти (постмилошевићевске) није реаговао, ни да каже шта се то догађало у Војводини да је преко 70 одсто Хрвата до краја 1993. напустило Србију, нити да оде у Хртковце и тамо се јавно одрекне Милошевићеве политике према Хрватима. Иако није вредно колико би било када би извињење упутио неко из актуелне власти, имам потребу да се извиним свим Хрватима и Мађарима који су били приморани да напусте своје куће, а Хрватима, Мађарима и Србима староседеоцима из Хртковаца и Голубинаца који су се држали заједно у време радикалског терора, који је свесрдно подржавао Милошевићев режим, специјално хвала на храбрости, солидарности и људскости у време када је најтеже било заштитити суседа неспрског порекла. Хвала Јулијани, Ејићу, Момићу, Пери и многим другим житељима поменутих, а и других села у Војводини, за наду коју су ми дали у време када је у Србији готово није било. Као активиста за људска права свакодневно сам пратила шта се догађа на подручју људских права, од избијања рата у Хрватској, и о томе сам редовно обавештавала јавност и институције Србије. Прилика је да подсетим да су радикали, осим што су масовно учествовали у рату у Хрватској и у БиХ тако да нема готово ниједног ратног злочина а да међу извршиоцима нема добровољаца радикала, били веома активни у Војводини. Почев од маја 1992. до збега Срба из Крајине, током и након хрватске операције „Олуја”, радикали су били страх и трепет за војвођанске Хрвате и Мађаре. Током 1993. године, много пута била сам присутна када су избеглице, у организацији радикала, упадале у хрватске куће, тражећи да им Хрвати испразне куће, и да оду у „своју лијепу”.

Петог августа, на граничним прелазима Сремска Рача и Павловић ћуприја радикали су организовано дочекивали избегле Србе из Крајине и упућивали их у Хртковце и друга села у којима је још остало Хрвата. Тог дана најпре сам била у Сремској Митровици, у спортској хали, са мировном активисткињом Бранком, где смо делиле млеко избеглицама, а потом сам отишла у Хртковце и тамо затекла хаос. Избеглице су улазиле у хрватске куће, није било случаја да су грешком ушле у српску кућу. У Јулијанином дворишту покушавала сам да

их убедим да потраже смештај од Комесаријата за избеглице. За њих су радикали били и комесаријат и држава, а они су их упутили да „преузму” куће Хрвата. Ипак, тог пута било је другачије него ранијих година. Два дана касније, неочекивано, и први пут, Милошевићева полиција се спустила у села са задатком да заустави избацивање Хрвата из њихових кућа. Милошевић је тада свету хтео да покаже да Хрватска протерује Србе, а да Србија не врши одмазду над домаћим Хрватима. То што Шешел и његов тим одбране на суђењу пред Хашким трибуналом негирају да су имали било какве везе са прогоном Хрвата из Војводине, посебно из Хртковаца, празна је прича и неуверљива и за саме радикале. Знају они шта су радили и према чијем налогу. У томе су и данашњи одметници учествовали. Оцене Шешелеве одбране да је приликом унакрсног испитивања сведока оптужбе Ејића, Србина из Хртковаца, и Еве Табо, демографкиње Хашког трибунала, Шешел доказао да прогона није било а да је застрашивање Хрвата спроводио Српски покрет обнове, чији је председник био поменути сведок Ејић, празне су и неубедљиве и за неупућене. **Ма шта мислила о политици Вука Драшковића, морам да кажем да су на почетку рата, у време радикалске хајке на Хрвате и муслимане, чланови локалних одбора СПО у Санцаку и у Војводини штитили своје несрпске комшије. Да СПО у Прибоју није јавно устао у заштиту муслимана, било би им горе него сјеверинским муслиманима. Било је светлих примера и међу радикалима. У Хртковцима, када су чланови локалног одбора СРС-а добили задатак да Хрвате третирају као непријатеље, један се побунио и напустио странку. То је био Момић. Он је, поред Ејића из СПО, био у делегацији грађана која је од тадашњег савезног министра правде Тибора Варација и министра за људска права Момчила Грубача тражила заштиту својих суседа Хрвата и Мађара од радикала и екстремних избеглица које је предводио Раде Чакмак. То су чињенице о Хртковцима и радикалима. Нема ту разлике између Шешела, радикала и одметника. То је била њихова политика и пракса. Они имају заједничку прошлост, коју још нису отворили. То је лепо написао новинар „Преса” Светомир Марјановић, у коментару 5. новембра 2008. године, речима да напредњаци (одметници) „сву своју прљавшину из времена Шешела морају да оперу, јавно...”. Отворила им се прилика.**

ПОМОЋ

Вечерње Новости, 10.11.2008; Страна: 22

Донацију школама и установама за бригу о деци и особама са посебним потребама, у оквиру традиционалне хуманитарне акције, "Корак за наду и осмех" уручила је Компанија "Самсунг електроникс". Потписивању уговора о донацији присуствовао је глумач Војин Ћетковић, овогодишње заштитно лице хуманитарне акције у којој су уручене донације вртићима установе "Ната Вељковић" у Крушевцу, Заводу за васпитање деце и омладине у Београду, као и породици Крстић, која је после исељења са Косова и Метохије почела да живи у селу Добротина код Лесковца.

PRESS CLIPPING

Уторак 11.11.2008. год

НОВАЦ ОД ЛУТРИЈЕ ЗА СТАНОВЕ

Блиц - Србија, 11.11.2008; Страна: 1

ПАРАЋИН

Параћин је добио четири милиона динара Државне лутрије Србије из фонда којим управља Министарство за државну управу за изградњу објекта за расељена лица у насељу Данково. Председник општине Параћин Саша Пауновић каже да изградња овог објекта кошта 300.000 евра а општина има обавезу да учествује у радовима на инсталацијама и опреми.

ЗА ПОВРАТНИКЕ 7 МИЛИОНА €

Преглед, 11.11.2008; Страна: 2

Челници косовске владе, Европске комисије и Развојног програма УН (УНДП) на Косову потписаће данас у Приштини пројекат о спровођењу одрживог повратка и реинтеграције расељених и избеглица, наводи се у саопштењу УНДНа. Пројекат вредан седам милиона долар а, који ће потписати косовски премијер Хашим Тачи, званичници Европске комисије и УНДП-ија на Косову Кјартан Бјорнсон и Фрод Мауринг, има за циљ да пружи подршку одрживом повратку интерно расељеним лицима и избеглицама мањинских заједница.

Пројекат повратка и реинтеграције расељених има за циљ и да допринесу „стабилном мултиетничком друштву на Косову“, саопштио је УНДП. УНДП ће током наредних годину и девет месеци спроводити одрживи повратак интерно расељених и избеглица мањинских заједница у општинама Исток, Косово Поље, Пећ и Гњилане.

НЕМАН ЈЕ ПРЕД ВРАТИМА

Данас - специјални додатак, 11.11.2008; Страна: 2

Фашисти у Јеврејској и хртковачки кристални дани

Ми смо против угњетача/И њихових помагача/Легионара и фашиста, ај, Цармела(...) Не могу нам бомбе ништа/Ни олуја, нити киша/Нестаје нам муниције, хладан ветар пољем брије/Гдје се ова пјесма чује, тамо срце побјеђује... (Дарко Рундек)

Две приче повезују актуелне манифестације фашизма у Србији: настојање странака Српске радикалне и Напредне да освоје/задрже сремско село Хртковци у којем су крволочни фашистички близанци почели свој крвави пир давне 1992, те пројекција филма Лазара Лалића у биоскопу Рех на коју су били добродошли, штавише, позвани фашисти из организација Образ и 1389. Ново читање фашизма, туга која обезвређује логику иоле нормалних. Шта туга, има оних који се нису предали! Испоставља се да смо се и превише, у време док је фашизам још био забрањен, изругивали нашем другу из последње клупе, приписујући му да је једном приликом на историји рекао како је фашизам пун камион Немаца, а антифашизам двојац Прле и Тихи. Ми смо мало претеривали, кривили се од смеха, сад ми је некако жао, а он се није љутио, није смео, теглили смо га кроз осмољетку и касније, али је, факат, знао да разликује добро од зла, за разлику од Верана Матића и пословодства Биоскопа и Куће, који доведоше фашизам у - чудне ли симболике - Јеврејску, усред Београда, антифашистичког, града жртве, града отпора, али и главног града једне од првих Јуден фреи држава у Реицху. Признајем, постаје ми све симпатичнији поменути човек (не Веран), понављач, који је знао, зна и данас, нису га ратови искварили, да је фашизам забрањен (Верботен!).

Почаст у Биоскопу

У Биоскопу Рех је, међутим, ова пошаст, милошћу власника, доказала суштински неоспорено право грађанства, јер су незабрањени несрећници имали позив, а Прле и Тихи требало је по , „антифашистичкој стратегији,“ да их онемогуће запоседањем столица пре пројекције филма Лазе Лалића који је ту ни крив ни дужан, јер је његов и опус његове продуцентске куће доказано антифашистички. Седите пре њих, као у оној дечјој игри у којој мањка једна столица, или једно место обележено на бетону. Зашто не бисмо од несреће направили забаву, има нас расположених, а и хитри смо да заглавимо гузице међу наслоне, места нису нумерисана. И, није то нека храброст, будимо искрени, они неће ту да кољу, ту је и полиција, претресени су на улазу.

Какво изругивање здравом разуму, понижење за нормалне, бахата демонстрација незнања, примитивизма који, доказано је, фашизму и несрећи води, Ћосић би Добрица рекао пуној Неретви крви. Можда ће фашисти да закупе неки термин, невезано за тамо неке филмове, ко зна. Добра пословна логика, да сам фашиста, одржавао бих све књижевне вечери и промоције свих 220 књига фашистичког манијака у Јеврејској, има ко ће да плати, а простор добар. Дечја игра, дакле, са онима којима дечји животи не значе ништа. Несрећна детињства, отпуштени родитељи, растурени бракови, понижени професори у штрајку, вијетнамски синдром у дневној соби, требало би као некакво размевање показати, сућут у реду, али све остало - Верботен! И све се то дешава на месту које је знало да доведе пристојан свет да понешто ново сазна о Хани Арент, чује Обојени програм, да види шта се уистину догађало у Сребреници, не надмећући се са манијацима око столице. Чинило се да тих постпетооктобарских година живимо у антифашистичкој

држави. Иако се антифашизам и после пада Слободана Милошевића сматрао некаквом слабошћу, хомосексуалношћу, антисрпством. Па, наравно, иза њега су стајали неки Јевреји, а нас је светац Српске православне цркве, лепо научио - ено вам у бољим књижарама за 1.200 динара све сабране фашистичке купусаре, незабрањене, као и њихови издавачи и дистрибутери: „Сва модерна гесла европска саставили су Жиди, који су Христа разапели: и демократију, и штрајкове, и социјализам, и атеизам, и толеранцију свих вера, и пацифизам и свеопшту револуцију, и капитализам и комунизам“. (Николај Велимировић, Кроз тамнички прозор)

Повратак на место злочина

Фашистички рептил у два издања која се разликују тек по којој крљушти указао се поново у Хртковцима, тамо где су исти протагонисти почели прогон Хрвата и Мађара, један од зликовачких подухвата за које се врховном фашисти суди у Међународном трибуналу. По слову хашке оптужнице против Војислава Шешеља то изгледа овако: „Увођење рестриктивних и дискриминационих мера против хрватског, муслиманског и другог несрпског цивилног становништва, укључујући особе у Зворнику, на ‘ширем подручју Сарајева’, у Мостару и Невесињу у Босни и Херцеговини, али и у деловима Војводине у Србији (наиме, у Хртковцима, Никинцима, Руми, Шиду и другим местима близу границе с Хрватском), као што су ограничавање слободе кретања, уклањање са положаја власти у локалним институцијама државне власти и у полицији, отпуштање са посла, ускраћивање права на здравствену заштиту и самовољни претреси кућа, мучење, премлаћивање и пљачкање хрватских, муслиманских и других несрпских цивила; депортација или присилно премештање десетина хиљада хрватских, муслиманских и других несрпских цивила са горенаведених територија и из делова Војводине у Србији (наиме, из Хртковаца, Никинаца, Руме, Шида и других места близу границе с Хрватском) описано у параграфима од 31 до 33“. У пракси је то значило да се из овог сремског села са три хиљаде гласача (данас) прогнају 722 несрпске особе, а међу њима су и целе породице. Војислав Шешељ, креатор и инспиратор прогона којим ће доказати фашистички бекграунд своје формације у зачетку, казаће у Хагу да су то сви прогнани мртваци и богати гастарбајтери. Марко Кљајић, у време прогона 1992. жупник у Петроварадину, у књизи „Како је умирао мој народ“, додуше и помиње неке мртве: „Почело је са бруталним силовањем власнице једног ресторана у Новом Сланкамену, онда се наставило и преселило у Хртковце, где је убијен један Хрват, а затим 1995. године следи и брутално убиство трочлане обитељи у Кукојевцима. Шта очекивати када се пролије крв? Људи су били застрашени и тако је кренула та прогнаничка лавина из Срема“. Нешто се, канда, променило и сада је, уочи локалних избора за скупштину општине Рума (два одборника, вазда радикали), другачије, бомбе са националним предзнаком поодавно не пуцају, али се понешто и памти.

Све је у реду Војислав Шешељ и његови сатрапи стварали су атмосферу страха у Србији; није им било тешко, имали су државну потпору и бирачку подршку несрећника чији се број повећавао до милиона, а, суштински, није никад био мањи, напротив. Претили су и мобилисали, то може да се назове и доброћудним упозоравањем, као и све што се дешавало уочи Кристалне ноћи. Неман је пред

вратима, рекао би Џони Штулић, ево, понављају се кристални дани. „Сви Хрвати који су починили грешку, морају да иду“, рекао је Војислав Шешељ тог трагичног 16. маја. Човек задужен за злочиначко саслужење прочитао је имена 17 Хрвата који су направили грешку. Све је било законито:

„Тко на било који начин повреди част и животне интересе хрватског народа, или на било који начин угрози опстанак Независне Државе Хрватске, или државне власти, па макар и дјело остало само у покушају, чини се кривцем злочинства велеиздаје. Тко се учини кривцем злочина у точки један има га стићи казна смрти“, пише у прва два члана Законске одредбе за одбрану народа и државе од 17. травња 1941. коју је потписао поглавник Анте Павелић. Случајност се чини унеколико архаичном, а поређење натегнутим, све док се сећања не освеже:

„Кажу Војислав Шешељ је на митингу рекао како треба протеривати или депортовати Хрвате, а када погледате шта се заиста догодило, видећете да је Војислав Шешељ само покушао да нађе, и то не у правом смислу речи, већ само вербално, кућу, кров над главом за мученике, српске избеглице из Западне Славоније, за десетине хиљада Срба које су усташе Фрање Туђмана протерале. Они не кажу да је он одговоран за било које убиство, не наводе ниједно име, већ наводе да су неки, када су чули његов говор, желели нешто да ураде. Не постоји никаква узрочно-последична веза између речи Војислава Шешеља и извршења било којег кривичног дела у Хртковцима“, рекао је Александар Вучић на радикалском скупу новембра прошле године, промовишући књигу свог фашистичког ментора „Афера Хртковци и усташка курва Наташа Кандић“ у Београду.

МАТРИЦА МЕТАСТАЗЕ

Поновљена је, дакле, фашистичка матрица у којој учествују они који ових дана, ширећи се као метастаза на медијима, остајући при својим фашистичким ставовима и дајући им нове вербалне орнаменте, у складу са својим менталним вертикалама. Потпредседник Централне отаџбинске управе СРС Милорад Мирчић тумачи Шешељево одбрану у Хагу: „Тај исти предизборни говор Војислав Шешељ је говорио на свим митинзима, свим скуповима 1992. године са неким малим небитним изменама. Па, зашто Хртковци? Зато што су се у Хртковцима тадашњем режиму и тој пропаганди придружиле невладине организације да би што боље исфабриковали лажи против др Шешеља како је он, наводно, претио Хрватима. Када су прве масовне колоне избеглица дошле у Хртковце, тамо су се појавили Ненад Чанак и Драган Веселинов и рекли им, постоје сведоци за то што кажем ‘Останите ту, ми ћемо вас хранити’. Значи, тада је већ Америка имала припремљену варијанту да са вештчки изазивањем нереди у Хртковцима оптужи Српска радикална странка и Војислав Шешељ као једина национална политичка партија и једини лидер национално јасно дефинисан и опредељен. И ту је почело“, рекао је Мирчић (оба цитата према Велика Србија бр. 2999, новембар 2007, Београд).

Како су почели, тако и завршавају, ево и доказа да се српским избеглицама из Хрватске може на шешељевски начин - вербално - саградити кров. „Они који су причали да сам дошао у Хртковце да бих се извинио Хрватима морају да знају да сам дошао да бих се извинио Србима, јер сви ми нисмо радили довољно за вас“, рекао је на митингу у Дому културе у среду 5. новембра потпредседник Српске

народне странке Александар Вучић. „Био је велики притисак. Долазило је по десет-дванаест људи у наше двориште и говорило ‘И мене су истерали из моје куће, мораш и ти да одеш...’. Онда су нам бацили две бомбе да нас уплаше, али ето, нису успели. Данас се то некако средило, па прошло је шеснаест година, ваљда су и они схватили да ми што смо остали нисмо остали да се свађамо и да се инатимо. Ваљда сада виде какви смо, боље него када су тек дошли, онако ојађени... Ма, све су то преварени људи“, каже жртва фашизма Јулијана Молнар из Хртковаца. Нисте све учинили, стварно, ко од вас ништа више не очекује доказује познату причу о томе како је настао и опстао фашизам. Узбуна! Слобода нормалнима

PRESS CLIPPING

Среда 12.11.2008. год

СРБИ, ВРАТИТЕ СЕ НА КОСОВО

Курир, 12.11.2008; Страна: 4

ПРИШТИНА - Косовски премијер Хашим Тачи позвао је јуче све расељене, а посебно “српску заједницу”, да се врате на Косово, тврдећи да су Албанци спремни да превазиђу све “препреке из прошлости” и поштују права свих.

- Наша прошлост је била горка, али треба гледати у будућност. Наш народ спреман је да превазиђе све препреке ослањајући се на Ахтисаријев план - рекао је Тачи на церемонији потписивања пројекта “Повратак и реинтеграције на Косову” у Косову Пољу.

- Желим да искористим ову прилику и позовем све расељене, посебно српску заједницу, да се врате на Косово, да им се у сарадњи са међународном заједницом пружи сигурна будућност - рекао је Тачи.

У ИНТЕРЕСУ СРБА ЗАБОРАВИТИ РАТ

Глас Јавности, 12.11.2008; Страна: 2

ИНТЕРВЈУ

Милорад Пуповац потпредседник СДС, о вербалном сукобу београда и загреба

Ниједна држава не сме да буде жртва наслеђене тужбе Нема повратка, а ни реформе правосуђа, укључујући ратне злочине, без обнављања дијалога

БЕОГРАД - Повратак и права избеглица, односно станарска права, даља реформа правосуђа, укључујући и суђење за ратне злочине, сигурно се не би могли развијати у размењивању жестоких порука званичних Београда и Загреба. Уколико не обнове дијалог, то је немогуће. Зато би требало да се размисли на обе стране пре него што се дају овакве изјаве - рекао је за Глас потпредседник Самосталне демократске српске странке у Хрватској Милорад Пуповац поводом речи шефа српске дипломатије Вука Јеремића да је Хрватска тужила Србију за геноцид, уместо да буде обрнуто, пошто се Хрватска етнички очистила протеривањем 250.000 Срба. Али и поводом одговора Загреба, који тврди да Србија манипулише чињеницама и да је баш она крива за ратове на простору

бивше Југославије. Да ли би требало да Србија тужи Хрватску за етничко чишћење?

- Лично сам се залагао да до тужбе Хрватске не дође. То је наслеђе старе политике и нови лидери не би смели да допусте да Србија и Хрватска буду жртве наслеђене тужбе. Такође, било би добро да међународна заједница, пре свега Међународни суд правде, коме је Хрватска тужила Србију за геноцид, не да прилику за обнављање тих старих политика.

Значи, не треба?

- Надам се да неће бити даљих повода за такво међусобно оптуживање, већ да ће се очигледне и тешке последице рата отклањати дијалогом и сарадњом и заједничким напором да их превладају. Ово сасвим сигурно није добар начин. Било би нам лакше да Хрватска није поднела тужбу. Па, може ли неко убедити Хрватску да повуче тужбу?

- Не знам има ли више временског простора за тако нешто пошто Међународни суд правде 18. новембра одлучује о надлежности у том случају. Али, сигурно је да би било боље да је раније постигнут споразум о тој тужби. **Шта ћете учинити уколико суд Србију прогласи кривом?**

- **Нема никакве сумње да ћемо бити спремни на те околности.** Исто тако, нема сумње да ће то бити веома, веома деликатно и да неће бити добро по хрватско-српске односе. Српских фирми је око 20 пута мање у Хрватској него што је хрватских у Србији.

- **Сасвим је сигурно да и у том елементу мора постојати боља сарадња.** Разлика је у економској развијености Хрватске и Србије, што Хрватској омогућава да има већа улагања у Србији, него обрнуто. Ипак, сигурно је да хрватско тржиште није довољно отворено и пријатељско за капитал из Србије.

УНИВЕРЗИТЕТ ЗАТВОРЕН ЗА СРБЕ И ХРВАТЕ

Политика, 12.11.2008; Страна: А4

Председник невладине организације „Кроација либертас” Лео Плочкинић за „Политику” каже да ће тужити Босну и Херцеговину Уједињеним нацијама због етничког чишћења Хрвата и Срба у Сарајеву

Сарајево – На факултетима Универзитета у Сарајеву број запослених професора и асистената српске националности сведен је на минимум, већина их је, као и на десетине хиљада Срба, пре, или током рата напустила Сарајево, а није занемарљив ни број оних који су, буквално, истерани. Након рата само ретки су успели да се врате на своје радно место, тако да Универзитет у Сарајеву по националној структури запослених, као уосталом и све друге институције и јавне установе у овом граду, има бошњачки предзнак. Ово је за „Политику” изјавио директор Бироа за људска права Демократске иницијативе сарајевских Срба Душан Шеховац, предратни виши асистент на Факултету политичких наука и један од сарајевских српских кадрова чије радно место није

угашено, него је за сва времена „резервисано” искључиво за Бошњаке. То и јесте разлог због којег су сви његови покушаји да се врати на посао завршавали неуспешно и због чега су „професори српске националности називани четницима”.

Шеховац тврди да је пре рата међу запосленим на сарајевском универзитету било највише високообразованих кадрова српске националности, док је данас то институција у којој, такорећи, нема Срба, поготово их нема међу наставним кадром, и у руководећим структурама сарајевских факултета. Према неким проценама из Сарајева је током ратних збивања избегло више од 650 универзитетских професора и асистената, а након рата ова бројка се знатно повећала. Декан Факултета политичких наука Мирко Пејановић, Србин, који је рат провео у Сарајеву, једно време је био и члан Председништва Републике БиХ, није желео да коментарише овдашњу ситуацију на Универзитету са становишта националне заступљености, што је, можда, и разумљиво с обзиром на позицију коју заузима. Он сматра да факултет на чијем је челу треба изузети из било каквих спекулација јер, како каже, „на мом факултету раде представници свих народа у БиХ”. Истовремено напомиње да „морају одлазити” они који су напунили 70 година живота. Недавно је на сарајевском Економском факултету пензионисано седам професора међу којима је био само један Бошњак, а на њихова места су дошли само Бошњаци. Да ли су и у овом случају примењени критеријуми о којима Пејановић говори то нисмо успели проверити у Ректорату Универзитета, јер је ректор, према тврдњама његове секретарице, „стално заузет, на састанцима”.

Међутим, сазнања с којима располаже председник невладине организације „Кроација либертас” Лео Плочкинић, не само да демантују Пејановићеве тврдње о „братству и јединству” на Факултету политичких наука, као и на свим осталим, него говоре и много више, између осталог, и о „пензионисању само кадрова српске и хрватске националности”. Плочкинић ексклузивно за „Политику” каже да је његова организација на бази истраживања направила извештај на основу којег ће „тужити” Босну и Херцеговину Уједињеним нацијама због етничког чишћења Хрвата и Срба. **На делу је, тврди он, „један од последњих корака етничког чишћења у историји Европе”, јер „никада није забележен тако масован одлазак Хрвата и Срба и није само да их нема на факултетима и у јавним установама, „него их нема, како у Сарајеву, тако и у свим другим деловима БиХ где су Бошњаци већина”. У Сарајеву конкретно нема ниједне фирме од општег интереса, као ни значајније организације у којој је директор Србин, или Хрват, а на прсте се могу пребројати и запослени у општинским, односно кантоналним службама. У време када је донесена одлука о конститутивности сва три народа Сарајево је представљано као мултиетнички град који треба да послужи као пример свим другим.**

PRESS CLIPPING

Четвртак 13.11.2008. год

РОМИ

Вечерње Новости, 13.11.2008; Страна: 27

ПОЖАРЕВАЦ - Ромима избеглим са Космета у Пожаревац и околину биће омогућено накнадно бесплатно уписивање у матичне књиге рођених. Помоћник градоначелника за социјалну заштиту Милорад Јовановић истакао је пуну подршку локалне самоуправе овом пројекту УНХЦР, који омогућава интеграцију расељених у локалну заједницу путем накнадне регистрације, пружања бесплатне правне помоћи, обезбеђивање посла и спровођења других активности везаних за избеглице.

РУШЕ КУЋЕ УСРЕД ЗИМЕ

Ало!, 13.11.2008; Страна: 7

Одлуком Скупштине Новог Сада дато је зелено светло за рушење насеља Дунавац у Петроварадину, тврде станари тог дела града. Уколико се то оствари, истичу, без крова над главом усред зиме остаће станари чак 121 куће. У насељу Дунавац је 65 кућа које су стално место пребивалиш та углавном социјално угрожених породица. Међу њима има инвалида, избеглица, Рома и 36 деце. Струју, воду и канализацију су уводили сами станари, а сада им прете да ће им срушити куће. Почетком октобра насеље је посетило двадесетак инспектора и очекује се да ће станари добити решења о рушењу. - Ово се није догодило у историји Новог Сада да људима хоће да сруше куће за 15 дана, и то у сред зиме. Овде има мале деце, старих људи... Нехумано је то што нам раде - каже Сениша Николић, један од станара.

ТУЖБА ЗА ГЕНОЦИД ОПТЕРЕЂУЈЕ СРПСКО-ХРВАТСКЕ ОДНОСЕ

Борба, 13.11.2008; Страна: 3

Потпредседник Самосталне демократске српске странке (СДСС) и посланик у Сабору Милорад Пуповац оценио је јуче да су тужба Хрватске против Србије за геноцид и однос према избеглицама много озбиљније препреке у српско-хрватским односима од питања Косова. Тужба Хрватске против Србије за геноцид пред Међународним судом правде (МСП), као први сегмент ратног

хрватско-српског наслеђа, је најозбијнија препрека, друга је однос (Хрватске) према избеглицама и њиховим правима.

СИНТЕЗА БОЛОВА

Глас Јавности, 13.11.2008; Страна: 15

Петар Кочић представља пулс наше историјске судбине и жеље да се креће напред, каже за Глас јавности Дојна Галић-Бар, добитница награде „Кочићево перо“

Књижевница, доктор психијатрије Дојна Галић-Бар, која преко пет деценија живи и ствара у Америци, ових дана борави у Београду. Повод њеног доласка је промоција њена два најновија романа, „Куглица“ („Рашка школа“) и „Кућа сломљених огледала“ („Дерета“), која ће бити одржана вечерас у Удружењу књижевника Србије. Дојни Галић-Бар ће вечерас бити уручена угледна књижевна награда „Кочићево перо“, коју традиционално додељује Задужбина Петар Кочић за „висока достигнућа у савременој књижевности и оданост љепоти Кочићеве ријечи и мисли“. Колико вам значи ово признање? Какав однос имате према делу Петра Кочића?

- Он је можда далеко од нас по темама за које се борио, али нам је остао близак по много чему, јер представља синтезу наших болова, страсти, темперамента, заблуда и свега што је у нама племенито. Близак нам је и по начину борбе за правду, по начину на који се борио. **Петар Кочић на неки начин представља пулс наше историјске судбине и жеље да се креће напред. Он је велики борац прометејске снаге, мученик, велики писац кога су красиле све те племените особине.** Тема вашег романа „Куглица“ је веома тешка, озбиљна. Сви смо сведоци последица убрзаног техничког напретка човечанства, као што је пад морала, скрајнуће духовних вредности. Како вас је ова тема окупирала и која је порука романа?

- У мом роману „Куглица“ покушала сам да посведочим о томе шта се дешава у данашњем друштву на врхунцу цивилизације. Наглашавам, не само у Америци. Радња романа почиње тако што један чувени научник оставља свој дневник пријатељима који га заједно отварају и читају а који заправо открива наличје личности његовог власника, али и њих самих... Књига носи необичан назив, „Куглица“...

- Овај наслов одабрала сам зато што мислим да је судбина сваког човека има ток и кретање куглица у рулету. Како се оне крећу и обрћу, мислим да се тако и обрће људски усуд. А што се поруке мог романа тиче, она гласи да је декаденција почела а да смо ми сведоци тог времена. Довољно је окренути се око себе и видети да се све своди на задовољавање инстинката, без обзира на последице. Данас су сва задовољства дозвољена, без обзира на који начин их доживљавамо. Зато се место догађања радње у мом роману назива Плезентвил или Град задовољства. То је заправо прототип града који се може наћи у свим напредним државама у овоме

веку.

Колико аутобиографског има у вашим књижевним делима?

- Сваки писац утка помало себе у своје романе. Тако је и у мом случају. У мојим претходним романима описала сам оне људе и догађаје који су дотакли мој живот и оставили дубоке импресије, неизбрисива сећања за цео живот. То су надасве слике окупације за време Другог светског рата, убијање Срба, Јевреја које су починили Немци, затим историјска и људска трагедија која је обележила послератно време и коначно сеобе и судбина наших избеглица и свих оних људи са ових простора који су доживели окупацију, тероризам или личне трагедије. За пола века дошли сте у отаџбину само пет пута. Колико вам тешко пада као писцу надасве тај живот изван свог језика?

- Мој роман „Анђео без лица“ написан је прво на енглеском језику и преведен је на српски језик. Језик отаџбине се брзо обнавља у сеоби ако читате на српском и ако комуницирате кроз писма. Ја волим да пишем и да добијам писану реч. Ово је моја пета посета отаџбини после пола века одсуства. У кругу паметних писаца и критичара са којима се дружим за време мог боравка у Београду мој језик за кратко време постаје богатији и мелодичнији.

Антрфиле:

ПСИХИЈАТРИЈА

Досегли сте сам врх у каријери неуропсихијатра, а познато је да је кроз вашу ординацију прошло хиљаде и хиљаде избеглица са простора бивше Југославије али из целог света. У којој мери вам је искуство психијатра, рад са људима помогао у градњи књижевних ликова?

- Њихова патња и њихове сузе пробудиле су моју деценијама потискивану патњу, јер и сама сам била пре неколико деценија у њиховој кожи. Осетила сам снажну потребу да почнем да пишем о тој патњи, њиховој и својој. Тако су настали моји романи „Анђео без лица“ и „Плави голуб“. Тема изгнанства из сопствене отаџбине, избеглиштво, усамљеност у туђем свету теме су које ме окупирају и дан данас.

PRESS CLIPPING

Петак 14.11.2008. год

СПОРАЗУМ

Вечерње Новости, 14.11.2008; Страна: 6

СРБИЈА мора да тражи потписивање споразума са Хрватском о статусним и имовинским питањима прогнаних Срба, закључили су јуче учесници округлог стола "Каква је будућност српске имовине у Хрватској". Речено је да је повратак станарских права један од највећих проблема за повратак. Вратило се само 50.000 до 60.000 Срба. Споро се решавају проблеми регулисања стажа, пензија и покретне имовине прогнаних.

ЈЕРЕМИЋ

Ало!, 14.11.2008; Страна: 2

Изјава хрватског председника да хрватско-српски односи стагнирају потпуно је избацила из такта лутајућег министра Вука Јеремића, који је изнио своју занимљиву опсервацију по којој је за стагнацију хрватско-српских односа крива једино, искључиво и наравно - друга страна. Да се Хрватска није поломила побољшавајући тај однос, позната је ствар. Невен Јурица, човјек који је као хрватски амбасадор у Аустралији за вријеме рата у Босни објашњавао свијету да „тим муслиманима у логорима и није тако лоше као што медији фарбају“, сада је у УН-у велики пријатељ косовских Албанаца. Хрватске власти позивају при том етнички очишћене Србе да се врате, а бога моле да остану тамо гдје јесу. Опструкција повратка Срба, тајне оптужнице и монтирани процеси попут оног Ернесту Рађену изгледају као наставак „Олује“ другим средствима, ремикс чувеног Туђмановог „остајте овдје“. „Јер сунце српског неба неће вас гријати ко што овдје грије.“ С друге стране, Србија - по Јеремићу - чини све како би оживјела захваљене односе и пружила руку помирења. Човјеку и Хрвату готово је неугодно колико се Јеремић при том шлихта Загребу. На примјер, враћајући српског амбасадора у Хрватску. Велика је то услуга Хрватима. Сада коначно могу Европској унији показати како се Срби враћају у Хрватску. Можда је већа услуга још једино широкогрудно одбијање агремана новом хрватском амбасадору у Београду. Да не морају Хрвати опет напуштати вјековна огњишта. Досадашњи амбасадор Тончи Станичић остаје стога до даљњег у Србији. Јер Србија не истјерује Хрвате. Станичић тако у доколици излаже по београдским галеријама фотографије с мотивима далматинског заласка сунца. Које, то сте схватили, „неће гријати ко што овдје грије“.

ХРВАТСКА ПОД ЛУПОМ ЕУ

Данас, 14.11.2008; Страна: 10

Загреб - Комесар за проширење Европске уније Оли Рен изјавио је јуче у Загребу да све земље ЕУ пажљиво прате напредак Хрватске на подручју борбе против корупције и организованог криминала. Рен је поновио да се „нада да ће та борба остати први најважнији приоритет који посматрају и земље чланице ЕУ“, те да Хрватска „треба да оствари конкретне резултате и у фази истраге и у пресудама“. Рен се јуче састао са председником Сабора Луком Бебићем, председницима и члановима Националног одбора за праћење преговора, Спољнополитичког одбора и Одбора за европске интеграције, с којима је, осим о корупцији, разговарао и о реструктурирању индустрије бродоградње, али и повратку избеглица, правима мањина и сарадњи с Хашким судом. После сусрета Рен је нагласио да је консензус свих странака око европских циљева основа успешности у процесу евроинтеграција и да је кључан за доношење потребних закона и њихово спровођење. Али исто тако, нагласио је Рен, консензус ће бити врло важан и кад Хрватска постане 28. земља чланица ЕУ. Он је поновио да Хрватска у процесу испуњавања услова за пуноправно чланство у ЕУ остварује напредак на многим подручјима и објаснио да је недавно објављени условни рок за завршетак преговора одређен како би се Хрватска охрабрила да настави тим путем, али да на њему још има много посла.

- Нама су се отвориле реалне могућности за завршетак преговора 2009. године ако испунимо све што треба, од реформе правосуђа, борбе против корупције, до реструктурирања привреде, посебно бродоградње, што морамо учинити не само као земља кандидаткиња за ЕУ већ ради самих себе и хрватских грађана - рекао је Лука Бебић, председник хрватског Сабора. Бебић је напоменуо да све релевантне политичке снаге у Хрватској, без обзира на политичку оријентацију, усклађено делују око неколико кључних државних интереса попут уласка у ЕУ и НАТО и борбе против корупције и организованог криминала, што „показује зрелост данашње хрватске политике“.

НАРОДНА КУХИЊА СА 500 ОБРОКА САМО ЈЕ МРВИЦА ПОТРЕБНОГ

Данас - Браничево, 14.11.2008; Страна: 4

Црвени крст Пожаревац, као хуманитарна организација, може се похвалити бројним активностима. Неколико акција Црвени крст је спровео у сарадњи са Апотекарском установом и Медицинском школом, а таква акција биће и данас одржана поводом светског дана дијабетеса. О актуелним стварима, ономе што је урађено и плановима разговарамо са Браниславом Живуловићем, секретаром Општинске организације. Четрнаести новембар је Светски дан дијабетеса, обележава се у читавом свету а ове године дан је посвећен најмлађој популацији,

деци и адолесцентима. Дијабетес је једна од најчешћих хроничних обољења која деца имају, може га добити свако дете у билој којој животној доби укључујући и бебе. Ако се код деце не постави на време дијагноза дијабетеса може доћи до тешких оштећења, па чак и до фаталног исхода. Дијабетес се код деце још увек често превиди или погрешно дијагностикује. Црвени крст у сарадњи са Апотекарском установом и Медицинском школом обележиће данас светски дан дијабетеса. Централно обележавање биће у апотекама „Васа Пелагић“ и „Јован Шербановић“, где ће грађани моћи да провере ниво шећера у крви и разговарају са лекарима.

- Организоваћемо, пре свега, мерење нивоа шећера у крви, ниво холестерола у крви, трансминаза, мерење крвног притиска, а уз ове медицинске интервенције, фармацеути, лекари и патронажне сестре обављаће разговоре са пацијентима око правилног узимања лекова, око хигијенско - дијететског режима. Лекари ће давати савете око свих приципа за лечење дијабета. Дијабетес је неизлечива болест, међутим ако се људи нормално понашају према лекарским упутствима могу дочекати и дубоку старост, каже Бранислав Живуловић, секретар Црвеног крста. Крв, течност која живот значи, увек је потребна. Последњих година Појачане су и националне кампање за промовисање добровољног давалаштва крви. Живуловић каже да је и ове године било пар критичних ситуација током летњих месеци, али да се ситуација стабилизовала, што се тиче потреба за овом драгоценом течношћу. Међутим пред нама су зимски месеци, када се потребе поново увећавају.

- Ми ћемо организовати неколико акција добровољног давања крви до краја године. У првим данима следеће године очекује нас једна већа акција у сарадњи са ТЕ-КО Костолац, у организацији са Институтом за трансфузију крви Србије. Морам да кажем да ми процентуално сто посто испуњавамо план јединица крви, после више година, а годинама се радило на популаризацији добровољног давалаштва крви. Морам рећи и да су људи сада веома информисани, да знају све што се тиче ових хуманитарних акција, тако да се у великом броју одазивају и ми ћемо ове године сто посто испунити план, а то нас сврстава у ред најхуманијих средина у Србији. Веома је специфично за нас да више немамо много великих радних организација ко што је било некада, нама се грађани одазивају. То значи да су људи „васпитани“ да једном или два пута у току године пруже руку и спасе нечији живот. То је велика ствар и по том принципу смо први у Србији. Уједно на такав начин људи проверавају и сопствено здравствено стање, јер само здрав човек даје крв. И поред отежане опште економске ситуације, народна кухиња при Црвеном крсту, захваљујући донацијама, несметано ради. Живуловић каже да донације за народну кухињу превасходно долазе од стране градске управе и да ће кухиња несметано радити преко зиме. **Кухиња сада припрема 500 obroka дневно, али потребе за коришћењем кухиње су према речима секретара Црвеног крста и веће.**

- Сигурно да има интересовања за још неких 100 obroka дневно, међутим, ми ако не можемо дати топли оброк ми дајемо помоћ у храни, тако да сви људи који се нама обрате буду збринуте. Морам рећи да их има доста, да се из године у годину очекује да ће нешто да крене на боље, међутим, ми и сада имамо преко 11 процената сиромашних људи у Србији. Ти људи нису у стању да одрже своју биолошку егзистенцију, не могу себи да приуште ниједан оброк

у току дана. Ми и даље имамо расељена лица са Косова, избегла лица, тај број је и данас импозантан, и ја се надам да се ради на томе да се овим људима заиста и помогне. Кухиња је само један вид, једна могућност да људима буде боље, сигурно да ту треба много више да се уложи и ја сам сигуран да наша држава то респектује и надам се да ће из дана у дан то бити боље. Црвени крст Пожаревац је конкурисао код министарства за социјалну заштиту са пројектом бриге о старим и инвалидним лицима. Пројекат је прихваћен од стране министарства и у току су преговори о финансирању овог пројекта. Пројекат би за почетак требао да обухвати бригу о 35 породица старих и инвалидних лица, не само из социјалних категорија. Пре свега обезбедиће им се социјална заштита, за све оне који не могу да дођу до народне кухиње, за оне који су болесни и инвалиди, обезбедићемо им исхрану са једне стране, а са друге стране обезбедимо и здравствену заштиту. Ово ће за нас бити веома значајна активност. Понекад, неvezано за материјално стање, људи нису у могућности да дођу до лекара, да набаве лекове. Ми ћемо то организовано радити. За почетак је то 35 породица, а очекујемо у следећој години да тај број буде три пута већи. Биће школоване неговатељице које ће обилазити ове породице, биће ту људи из здравства који ће нам помоћи, али је суштина да ће се знати ко су ти људи, шта им је неопходно и да се прати ситуација. Водићемо рачуна како о старим лицима у граду тако и у сеоским срединама. У току су преговори око финансирања, у почетку ће држава плаћати 100 посто трошкова овог пројекта. Лица која могу да плате ове услуге ће партиципирати један део, а добијаће услугу свакога дана.

КО ЈЕ КОГА ЕТНИЧКИ ОЧИСТИО

Политика, 14.11.2008; Страна: А4

Интервју Вука Јеремића, а нарочито његова изјава да је Хрватска а не Србија починила етничко чишћење, и даље изазива оштре реакције у Хрватској

Загреб, 13. новембра – **Недавни интервју министра спољних послова Србије Вука Јеремића агенцији Танјуг и даље изазива оштре реакције у Хрватској, а нарочито његова изјава да је Хрватска а не Србија извршила етничко чишћење тиме што је у „Олуји” протерала 250.000 Срба.** На то је истог дана реаговало хрватско министарство спољних послова саопштењем у којем „најоштрије одбацује изјаву србијанског министра Јеремића о етничком чишћењу српског становништва” и као „необичну тезу” назива његову изјаву да „Србија није угрозила ничији суверенитет и територијални интегритет”. **На основу тога хрватско министарство закључује како се „Србија још није суочила са својом недавном прошлoшћу и улогом коју је имала у распаду бивше државе” и напомиње да се „овим уједно потврђује оправданост поступка који сада против Републике Србије води Република Хрватска пред међународним судом правде у Хагу ради повреде одредаба Конвенције о спречавању и кажњавању злочина геноцида”.**

О признавању Косова, чиме је Хрватска директно подржала атак на суверенитет и територијални интегритет Србије мимо одлуке УН и велике

већине земаља света, у овом саопштењу нема ни речи. Затим су се са сличним реакцијама и коментарима почели јављати поједини медији, а данас се томе посветио и „Јутарњи лист”, чији се коментатор Давор Бутковић већ у наслову залаже да „Хрватској треба нова политика према Србији”. Наравно, због „неспремности Србије да прихвати кривицу за рат”, иако је – како пише – „материјална чињеница да је Србија изазвала рат, да је Србија кренула у рат, да је Србија преко ЈНА, али и преко разних добровољачких јединица, физички водила рат, да је Србија изазвала највећа зверства која су се догодила од 1991. до 1995, од Вуковара до Сребренице”. Штавише, аутор наводи да је „језиво и цинично невероватно неморално да земља која је оркестрирала геноцид Бошњака и пражњење великих територија Хрватске те Босне и Херцеговине од несрпских становника, сада оптужује било кога за етничко чишћење, но такво је понашање Србије и свих њезиних политичара реалност на овим просторима, оно се неће променити”. Управо ту тврдњу о наводном учешћу Србије у организовању геноцида над Бошњацима, подсетимо, одбио је Међународни суд у Хагу, а ускоро ће се знати и његова оцена у погледу исте такве оптужбе Хрватске против Србије за збивања на простору РХ.

Занимљиво је да аутор у првом делу коментара потврђује да „нема никаквог спора да Туђманова власт нипошто није смела протерати Србе (иако је 250.000 вероватно надувана бројка)”, затим о томе да хрватске власти „нису штитиле Србе на подручјима ослобођенима за време ’Олује’”, да су хрватске власти „годинама систематски спречавале повратак хрватских Срба који су напустили нашу земљу после ’Олује’” итд, али на крају ипак закључује како су „изјаве попут Јеремићевих константа српске политике с краја осамдесетих и почетка деведесетих, која није доживела своју ‘денацификацију’“. „Потребно је да Хрватска артикулира нову стратегију државне политике према Србији, која полази од чињенице да се у Србији, када је реч о ратовима из деведесетих, нажалост, ништа није променило”, залаже се аутор и сматра да „не треба рачунати ни на какво стварно пријатељство, симпатију или ‘искрене’ односе са Србијом, али се мора разрадити цели низ политичких потеза који би уважавали нужност сарадње, који би респектирала међународни императив за стабилношћу у региону и који би помогли остварењу конкретних хрватских економских и политичких интереса према Србији и у Србији”.

ПРИКУПЉАЊЕ ПОМОЋИ ДЕЦИ СА КОСМЕТА

Политика, 14.11.2008; Страна: А26

Добротворна акција прикупљања помоћи расељеној деци са Космета, која су збринута у привременом колективном смештају на Ади Циганлији, биће организована данас у Основној школи „Војвода Мишић” у Улици Милутина Ивковића број 4. У периоду од 10 до 14 часова, сви заинтересовани грађани могу да донесу гардеробу, обућу, ђачки прибор, играчке и друге потрепштине

за малишане. Акцију, чији је назив „Деца деци“ организује Одсек за месну самоуправу општине Савски венац у сарадњи са школом „Војвода Мишић“.

PRESS CLIPPING

Субота 15.11.2008. год

ХРВАТСКА ОДУСТАЛА ОД РАЗГОВОРА СА СРБИЈОМ

Дневник, 15.11.2008; Страна: 15

ПРЕД ЖЕНЕВСКИ САСТАНАК ПОСВЕЋЕН СВЕТСКИМ ИЗБЕГЛИЧКИМ КРИЗАМА

ЗАГРЕБ, БЕОГРАД: Хрватска, по свему судећи, неће разговарати са Србијом у Женеви, седишту Високог комесаријата УН, где се 8. децембра одржава велика сесија посвећена решавању дуготрајних избегличких криза у свету. Како “Дневник” сазнаје, хрватска делегација је одустала од билатералног састанка с представницима Србије на којем је требало да се разговара о дугогодишњим отвореним питањима везаним за избегличку проблематику. Високе делегације две земље требало је да разговарају на маргинама женевске сесије, а сусрет је припреман заједно с УНХЦР-ом. Како смо незнавично сазнали, ова међународна делегација још увек покушава да убеди представнике Хрватске у то да прихвате разговор, међутим, све је извесније да до њега ипак неће доћи. Незванично смо чули да разлог за одустајање Хрватске од састанка са српском делегацијом може бити то што наша делегација не одустаје од пређашњих ставова везаних за проблем станарских права, спровођења Сарајевске декларације и осталих отворених питања. Подсетимо, од представника владе суседне земље недавно се на једном округлом столу посвећеном питању избеглиштва чуло да је Сарајевска декларација, која подразумева окончање овог проблема у региону, за Хрватску – прошлост. И питање реализације програма стамбеног збрињавања за наше суседе би било неугодно јер је чињеница да се резултати те државне акције нигде не објављују, те није познато колико је Срба, бивших носилаца станарског права, на овај начин стамбено збринуто. Иначе, у Женеви ће се разговарати о пет “светских ситуација”, односно земљама у којима дуго траје избегличка криза, а међу њима је и Србија. Очекивало се да буду постигнути договори између Србије и Хрватске о конкретним решењима проблема, који би се реализовали у прецизираним роковима. Такође, требало је да се покрене иницијатива за прикупљање помоћи, како би се првенствено решило питање смештаја избеглица. Како УНХЦР намерава да заврши своје активности везане за повратак из Србије у Хрватску у 2009. години, женевска сесија је прилика да се отворена питања реше.

ИСЕЉАВАЊЕ ПОВРАТНИКА

Курир, 15.11.2008; Страна: 3

МОСТАР - Млади и високообразовани Срби повратници у Бачевиће, највеће српско село у општини Мостар, поново масовно одлазе са ових простора због обесправљености у процесу запошљавања, саопштило је Удружење за повратак Срба у ово село у Федерацији БиХ.

- Од 500 предратних становника Бачевића из избеглиштва се вратило 80 одсто, и они сада поново одлазе у Републику Српску и Србију јер сматрају да тамо лакше могу наћи посао - изјавио је председник удружења Данило Голо.

РЕАЛНИ ПРОБЛЕМИ ПРЕЧИ ОД СТАТУСА

Данас - Викенд, 15.11.2008; Страна: 5

Шта да ради Србија док се Међународни суд правде не изјасни о Косову

Српска дипломатија издејствовала је да Генерална скупштина ОУН, великом већином гласова, усвоји резолуцију којом се од Међународног суда правде (МСП) тражи саветодавно мишљење о легалности једностраног проглашења независности КиМ. Српски званичници сада са олакшањем изјављују да се са политичког прешло на правни терен. Још важећа декларација Народне скупштине, на којој се заснива платформа за очување КиМ као интегралног дела Србије, почива на легализму и поштовању међународног права. Ако мишљење Међународног суда правде буде негативно, значи ли то да је Србија изгубила и последњи адут и да ли ће то за некога значити политичко олакшање? Има основа за очекивање да ће ипак мишљење ове највише међународне правне институције бити да су привремени органи у Приштини независност прогласили супротно међународном праву. Тако формулисано мишљење, иако није обавезујуће, многи заинтересовани актери могу тумачити на свој начин. Остаће ипак и даље преовлађујуће мишљење моћних да се ради о политичком и безбедносном проблему и тако ће се и даље понашати. Верујемо да би свет волео да види да званични Београд своју активност проширује на терен живих људи, интереса свих грађана КиМ, без обзира на етничку припадност, те на обезбеђивање одрживог економског развоја и регионалне стабилности.

Поставља се питање да ли Србија у међувремену може да учини још нешто, без обзира на то какво буде мишљење МСП. Верујемо да може и да треба. Правце деловања, поред експертског наступа у МСП, треба усмерити према ЕУ, косовским грађанима, невладином сектору, али и косовским привременим институцијама, у мери у којој је то могуће. Овакав приступ би био необорив аргуменат Београда да је чинио све за мирно решавање проблема КиМ и обезбеђивање мира и

стабилности у региону, што ће, уверени смо, бити услов за чланство Србије у ЕУ када за то дође време. **Еулекс ће постати пре или касније, уколико то већ није, реалност на целој територији Аутономне Покрајине Косово и Метохија.** Нисам случајно цитирао уставни назив онога што се у међународној јавности, па и код нас, одомаћило као Косово. **Еулекс шаље ЕУ, а не државе чланице. ЕУ нема право признавања КиМ као државе. Зашто онда не инсистирати на тој чињеници у образложењу да Еулекс мора остати статусно неутралан. Не би се у том случају радило само о језичкој већ суштинској интерпретацији и потврди да је АП КиМ, према још важећој резолуцији ОУН 1244, саставни део Републике Србије. Ако је КиМ првенствено проблем грађана КиМ, државе Србије и ЕУ, онда Еулекс мора бити састављен искључиво од чланица ЕУ. Учешће представника САД у тој мисији дало би јој сасвим други карактер.** Правно утемељење Еулекса може се засновати на „председничком саопштењу“ или сличној форми без промене правног статуса КиМ из резолуције 1244. Уплитање трећих знамо какве је до сада донело резултате. Уз „причу“ о Еулексу са ЕУ могли би се отворити разговори и о уобразном уласку Србије са КиМ као европском регијом у ЕУ, уз остављање питања статуса за „боља времена“. Добро је што се о овом питању воде разговори, макар и иза затворених врата, у мирној атмосфери што се у дипломатској пракси много пута показало успешнијим него уз учешће јавности. Наравно, коначну реч даће влада уз, верујемо, претходне консултације са Народном скупштином. Када се у дипломатској комуникацији нешто не може прихватити, никада се директно не каже НЕ. Благотворније је рећи да, али уз изношење ваљаних аргумената против и прихватање оних делова документа који нам одговарају. Тако би требало да буде и с Ахтисаријевим планом, без обзира на то што је он једностран и правно неутемељен. Одредница из плана о „надзираној независности“ могла би послужити да се **презентира и аргументима докаже да привремене косовске институције нису испуниле ниједан од услова из Резолуције 1244 (безбедност неалбанског живља, повратак избеглих и расељених, права и слободе грађана, економска одрживост и сл.) да би се могло говорити о промени статуса. Па и сам Агим Чеку, бивши премијер КиМ, јавно је изјавио да ништа није урађено за решавање проблема косовских Срба.** Нисам приметио да званични Београд експлоатише овакве и сличне изјаве, већ се и даље, водећи бригу само о Србима, понаша као да КиМ није интегрални део Србије. **Није познато да су представници Београда, у било ком својству, учествовали на недавно одржаном 4. регионалном Форуму о успостављању правде у постјугословенским друштвима у Приштини, где се разговарало о расветљавању догађаја из прошлости и обезбеђивању боље будућности и заједничке перспективе.** Верујемо да би такође било целисходно да Влада Србије, до изјашњавања МСП, разради мере о успостављању контаката на разним (могућим) нивоима са привредним, културним, информативним, невладиним и другим субјектима на КиМ без обзира на њихову етничку припадност. Организовање заједничких округлих столова, трибина, наступа у медијима, гостовања фолклорних друштава, образовних институција, сусрета јавних и културних радника, без истицања било чијих државних обележја, уз иницирање заједничких пројеката за смањење незапослености, као и формирање невладине мешовите комисије за истину и помирење, верујемо да би имали позитивног одраза

у два смера. На унутрашњем плану, постепено би се ублажавао међусобни анимозитет и стварала атмосфера за јаче привредно повезивање. На међународном плану, Србија би послала сигнале у свет да активно доприноси миру и безбедности у региону, као и да се и према Албанцима односи као према својим држављанима. **Дошло би то, верујемо, и до „ушију“ и сазнања и самих судија МСП да се Србија и у пракси односи према КиМ као својој територији и својим грађанима. Разговори о подели у овој фази били би контрапродуктивни. Инсистирањем на решавању свих нагомиланих проблема, уз остављање за сада статуса по страни, јер њега дефинише Резолуција 1244, и уз позитивно мишљење МСП, не само да бисмо зауставили даљи процес признавања већ бисмо створили позитивну атмосферу и за „одступницу“ и оним земљама које су то већ учиниле.**

PRESS CLIPPING

Недеља 16.11.2008. год

БЛАГИ ХЛАДНИ РАТ ИЗМЕЂУ ХРВАТСКЕ И СРБИЈЕ

Вечерње Новости, 16.11.2008; Страна: 6

ОДНОСИ БЕОГРАДА И ЗАГРЕБА ПОНОВО СУ, НАКОН КРАТКОГ КРЕТАЊА УЗЛАЗНОМ ЛИНИЈОМ, НА ТАНКОМ ЛЕДУ, ШТО МОЖЕ ИМАТИ ПОСЛЕДИЦЕ ПО ОБЕ СТРАНЕ

Хрватско признавање Косова најболнија тачка у односима. Велики терет и хрватска тужба. Последице за припаднике мањина

ЈАВНОСТ у нашој земљи није довољно упозната, али медији у суседној Хрватској ових дана грме против Србије. Најтиражнији листови траже, чак, "да Загреб уцрта нове координате у својој политици према Београду", као и да се за српске држављане поново уведу визе... Нервоза уочи објављивања, у уторак, одлуке Међународног суда правде о томе да ли је надлежан по тужби Хрватске против Србије за геноцид, учинила је, изгледа, своје. Када се надовежу изјаве српских и хрватских званичника, са неизбежним освртом на ратне деведесете, јасан је непосредан повод најновијем дизању тензија, али је узрок, наравно, неупоредиво дубљи.

ТЛО ПОДРХТАВА

НА питање да ли су нове хладне ветрове на релацији Београд - Загреб проузроковали тужба, хрватско признавање Косова или изјаве политичара, Милан Симурдић, некадашњи амбасадор Србије у Загребу, каже за "Новости": - Све помало. Признавање једнострано проглашене независности Косова у ствари је најкритичнија тачка од успостављања односа, значи, у последњих 10-12 година. По ономе што се види из штампе, по изјавама политичара, тло поново подрхтава, а уколико би се десило да почне суђење по хрватској тужби, то ће бити ново оптерећење. Нико ко иде на суд не воли да изгуби и то ће сигурно утицати на атмосферу, упркос томе што је тужба стављена на сто још 1999. године и што главни актери из тог периода, на обе стране, нису живи. Како ли ће, дакле, тек бити ако се суд прогласи надлежним и почне суђење које може да потраје две-три године? Како, ако Београд поднесе контратужбу? Симурдић је заговорник приступа: избећи да прошлост доминира над будућношћу, јер испред обе земље стоји заједничка европска перспектива. У оваквој поставци односа ипак је тешко замислити да, као што су то радиле неке друге земље на свом путу ка ЕУ, Србија и Хрватска једна другу подупиру. Или да сутра, у оквиру Уније, једна другој држе леђа. Тешко је замислити, а могло би бити од обостране користи. - Треба улагати у дијалог - без резерве каже Симурдић. - Међусобно саплитање

подједнако руши шансе свих. Истина, маја ове године председник Хрватске Стјепан Месић оценио је да је потписивање ССП између Србије и ЕУ добро и за Србију и за регион. Да отворени проблеми треба да се решавају у духу добросуседских односа и према стандардима ЕУ. Питање је само где се тај "добри дух" заметнуо када је Хрватска одлучила да део Србије призна за засебну државу? Крајем тог истог месеца започела је полемика која траје и данас. Изјава Вука Јеремића, министра спољних послова, на Јадранско-јонској иницијативи, да две земље треба заједно да предводе регион према ЕУ "остављајући иза себе трагедије као што је разарање Вуковара и етничко чишћење више од четврт милиона Срба за време Олује", није музика коју Загреб жели да слуша.

БЕГ ОД ЗЛОЧИНА

Пошто се у том моменту у Београду састављала влада, многим је ово зазвучало само као наступ мотивисан "унутрашњом потребом" - припремом за формирање коалиције ДС и СПС. Влада је састављена, а Јеремић се није либио да још једном, ових дана, изнесе чињенице - да је пре "Олује" на простору на којем је спроведена акција живело 250.000 Срба, а да "након те операције, која је трајала седам дана, 250.000 људи српске националности тамо више не живи", и да би "било добро да сви прихвате реалности". Министарство спољних послова Хрватске реаговало је да "Хрватска неће допустити манипулисање чињеницама и кривотворење новије хрватске историје...". Етничко чишћење није поменуто. Загребачки "Вечерњи лист", у једној анализи хрватско-америчких односа, готово по обрасцу, у целу причу уплиће опет - Србију, питајући се: да ли су најновије изјаве министра Јеремића баш случајно стигле у тренутку када се у Вашингтону мења власт? Текст завршава закључком: "...наши политичари, дипломатија и исељеништво треба да почну озбиљан посао. Не само како би нас Барак Обама што пре боље упознао и Вук Јеремић се извинио, него и зато да главни хашки тужилац потражи документе из 'Олује' у Пентагону..." Хрватски листови пишу и да се Србија "свети" њиховој земљи, несталној чланици Савета безбедности УН, која "игнорише српске захтеве" тиме што већ месецима не даје агреман новом хрватском амбасадору који треба да замени Тончија Станичића, коме истиче мандат. Недавањем агремана у овако дугом периоду у дипломатској пракси заиста се шаље нека порука. Или да конкретан кандидат за амбасадора није по вољи земље која ће му бити домаћин, или је то одраз актуелних политичких односа двеју земаља. Свакако, нови хрватски амбасадор није једини који дуго чека на одговор Београда. Из различитих разлога, летос је било још таквих примера.

ВИСОКА ТЕМПЕРАТУРА

О ОДНОСИМА са Хрватском шеф српске дипломатије рекао је да нису на нивоу који је потребан да би регион функционисао хармонично, што је заједничка жеља и циљ.

- Србија је недавно учинила и гест добре воље, вратила је свог амбасадора у Загреб, али та добра воља Србије не узвраћа се - рекао је. Побројао је и друге елементе који не доприносе градњи добросуседских односа: признавање

независности Косова, гласно заступање Ахтисаријевог плана у свим међународним форумима, укључујући и у Савету безбедности УН, третман српског капитала у Хрватској...

- Високу температуру у комшијским односима највише осећају припадници мањинских заједница - упозорава бивши амбасадор Симурдић. Док имамо исте спољнополитичке циљеве и проевропску власт, наши односи могу да напредују.

Потпредседник Самосталне демократске српске странке Милорад Пуповац рекао је да, каква год да буде одлука Суда правде следеће недеље, она може да постане повод за нове конфронтације и да ће се због те тужбе у деликатном положају наћи и Срби у Хрватској. Према Пуповцу, међу препрекама у српско-хрватским односима највеће су хрватска тужба и однос према избеглицама, а тек онда долази Косово. Једно је сигурно, сваки пут када неко са ове стране границе "Олују" означи једино исправним термином - етничко чишћење Срба, а са друге ту исту операцију подведу под "блиставу ослободилачку војну акцију", појачано врење је немогуће избећи. Ход по танано испреденој жици односа двеју држава, ипак, неће бити страشان све док "акробате" успевају да одрже равнотежу.

Антрфиле:

ИЗВИЊЕЊА ЊИМА И "СВИМА"

2003. године - После извињења Светозара Маровића, председника СЦГ, на састанку у Београду, Стјепан Месић се извинио "свима којима су грађани Хрватске нанели бол и штету злоупотребљавајући позицију или закон у било које време" 2007. године - у Загребу председник Борис Тадић се извинио "свим припадницима хрватског народа које је неко учинио несрећним у име мог народа" јун 2008. године - премијер Хрватске Иво Санадер одбио је могућност да се извини Србији за злочине над Србима, јер би "то значило да су сви једнаки"

ПРОГНАНИ

УЧЕСНИЦИ округлог стола "Каква је будућност српске имовине у Хрватској", пре три дана у Београду, закључили су да би Србија морала да издејствује потписивање билатералног споразума са Хрватском о статусним и имовинским питањима прогнаних Срба. Повратак станарских права прогнаним Србима један је од највећих проблема за њихов повратак, а ту су и обнова порушених објеката, регулисање стажа, пензија... Све то се више него споро решава, чуло се у дебати.

ВИЗЕ - ОСТАЦИ ПРОШЛОСТИ

НЕ чуди да је у Хрватској идеја о враћању виза за српске држављане потекла од поражених политика из прошлости. Они себе не могу да остваре, нити да се врате на сцену без конфликта - каже Симурдић. - Сматрам да би одговор из Србије требало да буде да, чим дође на "белу" шенген листу, сведе услове за прелазак

границе само на личну карту, као што је то случај када се путује у БиХ, или, при преласку граничне линије између Хрватске и БиХ.

ВРАТА ЗАТВОРЕНА ЗА НАШ КАПИТАЛ

ПРЕДСЕДНИК Хрватске Стјепан Месић је почетком новембра констатовао да односи у региону подсећају на оне са почетка деведесетих година. Није познато да ли је при том мислио и на то да су врата Хрватске затворена за капитал из Србије. Компаније из Хрватске, према подацима хрватске привредне коморе, до 2006. године инвестирале су у Србију 328,6 милиона евра. У супротном правцу, из Србије у Хрватску, до 2005. године, стигло је само 130.000 евра! Фирме из Србије су у више наврата биле веома заинтересоване да пласирају свој капитал у Хрватску, али су готово увек биле стопиране. Најчешће се испречила - политика. У првих седам месеци ове године, робна размена Србије и Хрватске достигла је 594,4 милиона долара, али Србија бележи дефицит од 59,6 милиона долара. Анкете показује и да хрватска и словеначка јавност имају одбојан став према капиталу и роби из Србије. Тако је, у недавној анкети љубљанског "Дела", на питање "Да ли продаја 'Меркатора' угрожава словеначке националне интересе?", чак 75,8 одсто упитаних одговорило потврдно.

ОПАСНЕ ПАРОЛЕ ИЗ ЗАГРЕБА

АКО смо кренули узлазном линијом, сада је дошло до застоја наших билатералних односа са Хрватском због хрватског признавања Косова, и то има своје економске последице, а што је још значајније, снижавање билатералних односа може угрожавати интересе наших грађана. То мора да се избегне на сваки начин - изјавио је јуче председник Борис Тадић у интервјуу за агенцију Бета. Он је рекао да су односи две земље "кључни за стабилност Балкана" и да зато "никоме није од користи да односи буду лоши и да се смањи ниво билатералне сарадње". Председник Србије је изјавио да је недавно у Варшави разговарао с хрватским председником Стјепаном Месићем и да су се сагласили да "никоме није од користи да односи Србије и Хрватске практично не постоје". Тадић мисли да је "учинио доста" за развој односа Србије и Хрватске, наводећи и да се извинио припадницима хрватског народа који су били "жртве злочина које је учинио неко у име српског народа", али да "никада слично извињење са хрватске стране није уследило". Он је рекао да се на скоро сваком спортском скупу у Хрватској узвикује "несхватљива парола - 'Убиј Србина'", на коју реагује "сваки грађанин Србије као да се на њега односи", а да при том хрватска политика "на то гледа са лакоћом, као да је то питање политичког сленга, а не једна застрашујућа политичка, нецивизацијска порука која има своје исходиште у историји".

- Веома сам узнемирен због те чињенице, а још више ме узнемирује чињеница да из Европе има врло мало реакција на такву атмосферу која се ствара на спортским утакмицама - рекао је председник Србије. Рекавши да су Србија и Хрватска "имале бољу фазу економских односа", Тадић је истакао да је Србија била

отворена за хрватске производе, али је навео да "то са хрватске стране није био случај".

- Ту нема дилеме, Србија је отворено друштво и треба пустити економију да буде слободна и да сама регулише своје односе.

ПРОТИВ ПОЛИТИКЕ СВЕ ИЛИ НИШТА

Политика, 16.11.2008; Страна: А8

РАЗГОВОР НЕДЕЉЕ СУЛЕЈМАН ТИХИЋ

Специјалне везе Босне и Херцеговине са Србијом, Хрватском и Црном Гором битно би утицале на политичку стабилност и просперитет целог региона, јер би подстакле све облике сарадње, тим пре што између наших грађана не постоји језичка баријера, речи су председника СДА

Верујте, стално добијам неке пријетње с разних страна. Ја се не бојим, јер кад сте политичар немате право да се бојите. Они који се боје, нека траже други посао. Што се тиче мојих ставова, моје политике и свега за шта се залажем и радим, могу рећи да заступамо оно за шта мислим да је најбоље за Босну и Херцеговину и све њене грађане. **Никада не бих пожелео или учинио другима што не желим себи и својој дјечи. С друге стране, никада нећу подржати ништа што је незаконито, неморално, нечовечно.** Очито је да то неким а смета. Овако је на наше питање – да ли се, после претњи које су упућене њему и потпредседнику Федерације БиХ Мирсаду Кеби осећа угрожено и да ли су за њега претње потврда да води исправну политику – одговорио лидер Странке демократске акције Сулејман Тихић, који је истовремено и заменик председника Дома народа Парламентарне скупштине БиХ. **Иначе, претње смрћу Тихићу и Кеби су уследиле после споразума који је о најбитнијим унутрашњополитичким питањима постигао с председницима Савеза независних социјалдемократа Милорадом Додиком и Хрватске демократске заједнице БиХ Драганом Човићем.**

Да ли сте очекивали да ће поједине партије, пре свих Странка за БиХ, оштро критиковати споразум о принципима промена Устава БиХ, попису становништва, статусу Брчко дистрикта и рјешавању положаја избеглих, расељених и повратника? Очекивао сам да Странка за БиХ изнесе одређене резерве на споразум који смо постигли председник Савеза независних социјалдемократа Милорад Додик, лидер Хрватске демократске заједнице БиХ Драган Човић и ја. Али нисам вјерово да ће поновити салве увреда, неаргументованих критика и празних парола као што је био случај када су се обрушили на априлски пакет уставних амандмана. Очито је да та странка нема способности и спремности за договоре и компромисе. Али зато има снаге да дјелује деструктивно. **Поново их јавно позивамо да направе боље предлоге за које могу осигурати сагласност политичких представника српског и хрватског народа у Босни и Херцеговини, па ћемо Странка демократске акције и ја то увијек подржати. Договор са самим собом не значи ништа!**

Шта су основне вредности споразума – принципи које сте усагласили о променама Устава БиХ, попису становништва, статусу Брчког и другим питањима или факат да је у БиХ могућ дијалог и договор и о најкрупнијим унутрашњополитичким питањима?

Овај споразум је отворио врата за рјешавање кључних питања о државној имовини, попису становништва, статусу Брчко дистрикта и успоставио оквир за уставну реформу. Искрено се надам да ће ово бити претеча других договора домаћих политичара у интересу грађана и државе Босне и Херцеговине који ће уследити. Слажете ли се са ставом да решења до којих се у БиХ дође унутрашњим дијалогом имају више изгледа да издрже пробу времена од решења која намећу међународни званичници? Слажем се да питања и проблеме морамо рјешавати првенствено унутрашњим дијалогом и компромисом. **А дијалог и компромис значе да се све три стране – бошњачка, српска и хрватска – морају понечег одрећи да би, на крају, сви добили.** Такође мислим да при томе треба да користимо стручну и другу помоћ наших пријатеља из међународне заједнице. У којој мери је договор тројице лидера утицао на дефинисање нове стратегије Европске уније према БиХ, којом је наговештено и затварање Канцеларије високог представника и тиме признавање „политичког пунолетства” БиХ? То ћемо тек видјети. Договор представља значајан успех у процесима договарања у Босни и Херцеговини јер креира нову атмосферу, дух компромиса, дијалога и међусобног уважавања. То је само по себи велики корак напред. Ипак, треба сачекати реализацију договора и видјети његове ефекте.

Очекујете ли да ће, када буду претворени у законске предлоге, принципи споразума из Оцака добити потребну већину у Парламентарној скупштини БиХ? Очекујем да Савет министара ускоро изађе с предлогом закона о државној имовини, попису становништва, статусу Брчко дистрикта, а да се лидери политичких странака договоре о програму и динамици процеса уставне реформе.

Шта Вам говори чињеница да они који оспоравају споразум из Оцака уопште не помињу његов део који се односи на помоћ за повратак и одрживи остатак, као и помоћ свим расељеним лицима од идуће до 2014. године? Они који оспоравају споразум из Оцака, у принципу су против било каквог договора. Њихова политика је све или ништа, што се у принципу своди на ништа! Зато не чуди да управо заговорници такве филозофије игноришу истинску помоћ повратка и одрживог остатка за све избјеглице и расељена лица у Босни и Херцеговини! Та врста политичара најбоље живи од туђе невоље!

Казали сте да нико не може укинути Републику Српску без пристанка њених политичких представника и да се ниједан ентитет једнострано не може одвојити од БиХ. Значи ли то Вашу потпуну приврженост основним одредбама Дејтонског споразума? У цјелости остајем при ономе што сам изјавио у Народној скупштини Републике Српске! То је потпуно легалистички приступ у складу с Дејтонским споразумом.

Веровало се да ће коалиција СДА и Странке за БиХ утицати на смањивање разлика између две најснажније бошњачке партије и тако допринети повећању капацитета договарања у БиХ. Шта је довело до тога да се разлике повећају по готово свим

питањима – од уставне и реформе полиције, преко уговора са СПЦ, до пописа становништва, двојног држављанства с Хрватском...? **И ја сам очекивао да ће после закључења коалиционог споразума доћи до ублажавања разлика између СДА и Странке за БиХ. Међутим то се није догодило. Напротив, разлике су све веће.** Основна разлика је у карактеру и начину вођења политике, унутрашњој организацији и функционисању СДА и Странке за БиХ. **Странка демократске акције је поборник реалне политике – корак по корак, али стално напријед и то на основу консензуса. Странка демократске акције је истински демократска странка која одлуке доноси према статутарним процедурама и у оквиру органа странке.** Странка за БиХ ради и функционише другачије. Код њих нема процедура, страначких органа... Њихови циљеви често не уважавају реалне односе и стање у Босни и Херцеговини.

Често сте упозоравали да би унутрашњи односи у БиХ били стабилнији и да би њен пут према Европској унији био много бржи да су у априлу 2006. године усвојени амандмани на Устав БиХ. Шта би њиховим усвајањем БиХ добила и шта је оне који су гласали против амандмана руководило да се изјасне против њих? **Да је усвојен априлски пакет уставних амандмана из 2006. године, многа данас спорна питања не би постојала. Босна и Херцеговина би била функционалнија, а ентитети прихватљивији за све босанскохерцеговачке грађане и народе. До сада бисмо вероватно направили другу фазу уставних амандмана и ријешили још нека неусаглашена питања. Рушењем априлског пакета срушена је политика договарања и компромиса (о чему сам претходно говорио) која је једина реална у Босни и Херцеговини.** И то је, увјерен сам, много већа штета. Дошло је до радикализације, експлоатације етнонационалистичке реторике, што нас је поновно вратило у времена за која смо таман били помислили да су трајно иза нас.

Ваш недавни одлазак у Београд и разговор с председником Србије Борисом Тадићем наишли су на жестоку осуду Странке за БиХ и њеног лидера Хариса Силајџића. Имате ли утисак да је за Силајџића било важније да критикује Ваш одлазак у Србију и разговор с њеним председником него **Тадићева основна порука – да је национални интерес Србије да БиХ сачува свој суверенитет и територијални интегритет?**

Мислим да ова изјава председника Тадића има велики значај! Приликом нашега недавног сусрета, када је то рекао мени, замолио сам га да то и јавно каже. Три дана касније, он је то и учинио рекавши да „**Србија снажно подржава интегритет Босне и Херцеговине**”, односно да Србија „**неће дати подршку разградњи Босне и Херцеговине**”, нити ће подржати „**разградњу ентитета**”. Сматрам да није добро да Босна и Херцеговина већ две године нема контакте са Србијом на највишем нивоу, посебно након изборне побједи председника Тадића. Србија је стратешки партнер Босне и Херцеговине. Без обзира на то шта се догађало у прошлости, ми морамо гледати у будућност и развијати пријатељске односе. Моје лично искуство ми даје за право да овако говорим и мислим. Био сам заточен у логорима у Батајници и Сремској Митровици и када сам недавно путовао у Београд на разговор с председником Тадићем, пролазио сам поред оба мјеста. Присјећао сам се свега, сваког детаља, сваке минуте патње. То је у мени још више подстакло и учврстило жељу да се борим да се то више никада и никоме не догоди! Зато сам

потпуно опредељен да радим на унапређењу и развијању билатералних односа између Босне и Херцеговине и Републике Србије.

Рекли сте да су за Вас и СДА прихватљиве специјалне везе БиХ са Србијом и Хрватском. Важи ли то и за Црну Гору? Да ли би успостављање специјалних веза битно утицало на политичку стабилност овог дела Балкана, као и бољу економску, научну, културну, спортску и сваку другу сарадњу? Свакако! То се односи и на Црну Гору. **Специјалне везе Босне и Херцеговине са овим земљама битно би утицале на политичку стабилност и просперитет целог региона. Сигурно је да бисмо тиме подстакли сваки облик културног, историјског, географског, економског повезивања и сарадње. Тим пре што између наших грађана не постоји језичка баријера!**

Иако су официјелни односи БиХ и Србије од 2006, када је бошњачки члан Председништва БиХ постао Харис Силајџић, лошији него претходних година, економска сарадња је, ипак, у успону. Србија је водећи страни инвеститор у БиХ. Колико су обе стране изгубиле због двогодишњих лоших односа службеног Сарајева с Београдом?

Обе државе су сигурно на губитку због лоших односа службеног Сарајева и Београда. Мислим да је ипак Босна и Херцеговина изгубила више јер је наш стратешки интерес да ти односи буду бољи не само зарад садашњости, него и будућности. Ја не видим оправданих разлога за захлађење билатералних односа. То могу бити само разлози неке друге природе. Поготову у контексту чињенице да је Србија добила нову владу и да је за председник републике поново изабран Борис Тадић. Он и садашња влада су најбоље што се Србији догодило од 1990. надаље. То је и за Босну и Херцеговину најбоље када је о нашим билатералним односима ријеч. Зато сам, у својству председавајућег Дома народа Парламентарне скупштине Босне и Херцеговине Председништву поставио делегатско питање на које још чекам одговор.

ЖИВЕЛО ЖИВОТ ПРАВНО УМРЛО ЛИЦЕ

Дневник, 16.11.2008; Страна: 5

СУДБИНЕ НЕВИДЉИВИХ

Ђулијан је рођен 1999. године у Косову Пољу и није био уписан у матичну књигу рођених. Примљен је 2006. године у једну београдску болницу на лечење са туђом здравственом књижицом. Као „правно невидљиво“ лице, Ђулијан није могао бити здравствено осигуран, због чега су његови родитељи били приморани да позајме здравствену књижицу рођака Сенада, рођеног у Крагујевцу 2001. године и уписаног у матичну књигу рођених. Обе породице су повратници на Косово и имају пребивалиш те у Косову Пољу. У августу 2006. године Ђулијан умире у болници, тако да је у матичне књиге уписано да је преминуо Сенад, уместо Ђулијана.... Предраг има девет година. Рођен је у кући у Ораховцу 1999. године, два дана након уласка међународних снага на Косово. Пољска болница међународних снага забележила је да је Предраг рођен али он није уписан у матичну књигу. Од августа 2000. године Предраг живи са својом

породицом у колективном центру у Кладову, без прихода, у дубоком сиромаштву... Ово су само неке од прича о животу оних који живе без основних људских права. У Србији се може испричати пола милиона сличних. Јер, према проценама, најмање толико људи у овој земљи не може да се школује, лечи, запосли, прими социјалну помоћ... Сви они заправо правно не постоје. Штовише, у голготи кроз коју сваког дана пролазе, живот им додатно загорчава држава којој се обраћају за помоћ. Због нераздевања и тромости њених органа и институција, ко крене да решава свој „невидљиви“ случај, наилази на сијасет мука. Тако Сенад с почетка ове приче данас има седам година, а неће моћи да пође у школу са својим вршњацима јер живи као „правно умрло“ лице. С друге стране, његов рођак Ђулијан живео је и умро као правно невидљив. **Причу о Ђулијану и Сенаду, о Предрагу и мору сличних, јавности је предочио „Праксис“, невладина организација која се већ дуже време бави овим проблемом. У брошури „Правно невидљива лица у седам слика“, описано је како у Србији изгледа борба за нешто што је сваком од нас Уставом и међународним прописима загарантовано.** Рецимо, почетком прошле године, Сенадови родитељи обратили су се „Праксису“ за правну помоћ. Прибављени су неопходни докази и покренут је поступак пред судом, али надлежни Општински суд из Приштине који је измештен с Косова у Ниш, ни након више од годину дана није заказао рочиште. У Предраговом случају поступак су одуговлачили надлежни органи у Крушевцу, па се након жалби због „ћутања администрације“ стигло и до Министарства за државну управу и локалну самоуправу, да би тек онда био одобрен накнадни упис у матичну књигу рођених. Деветогодишњи Предраг постао је „правно видљив“ тек пошто су се годину и по дана његови родитељи и „Праксис“ довијали пред надлежним органима и прибављали доказе. Међу онима чији правни субјективитет није признат иако је то основно људско право, највише је Рома, расељених с Косова или домицилиних. **Да би решили свој проблем, они треба да покрену управни поступак за накнадни упис у Матичну књигу рођених, а уколико немају доказе о свом идентитету, то се решава на суду. То, истичу у „Праксису“, не могу урадити без правне помоћи, а поступци трају дуже од годину дана. Расељени с Косова, рецимо, не могу без свих тих перипетија да обнове упис, иако је држава дужна да на основу расположивих података што пре обнови уништене или нестале матичне књиге. Напротив, сав терет доказивања управо је на расељеним. „Праксис“ указује да држава до сада није показала спремност да системски реши овај проблем. Уз претпоставку да Србија има 600.000 „правно невидљивих“, министар за људска и мањинска права Светозар Чиплић, на округлом столу посвећеном овом проблему, прозвао је нефикасне државне органе.** - И даље је велики проблем што надлежни државни органи одбијају да у поступку који је атипичан и није посебно прописан, неке по т в р д е правни субјективитет - казао је Чиплић у Новом Саду, на скупу који су организовали његов ресор, Мисија ОЕБС-а у Србији, УНХЦР, невладине организације, „Праксис“ и Центар за унапређивање правних студија (ЦУПС). - Последица свега тога је да они који су социјално најугроженији не могу да остварују ни једно од својих уставних права, не само политичка већ првенствено људска, као што су она на здравственој и социјалној заштити, па онда и бирачко. Сви ови случајеви не би трајали тако дуго и не би изискивали такве трошкове и

ангажовање читавог тима правника, да постоји адекватно законско решење проблема које се доследно примењује у пракси. Да ствари крећу на боље потврђује и интересовање јавности, државе и Мисије ОЕБС-а у Србији за проблем, као и најава нове законске регулативе. На иницијативу и уз подршку „Праксиса“ и Бироа за становништво и миграције Владе САД, ЦУПС је израдио модел закона о поступку признавања правног субјективитета. У њему је дефинисан поступак накнадног уписа у матичне књиге. Ако надлежни то не учине у року од 60 дана од подношења захтева за упис, „правно невидљиви“ могу покренути поступак за састављање исправе којем се рођење потврђује пред судом. Састављање исправе такође је јасно дефинисано овим законом. Предвиђене су и прекршајне казне, па тако несавесни матичар може из свог џепа да плати и 50.000 динара, а глобе за службенике су тешке и до 100.000 динара.

Антрфиле:

Од случаја до случаја

У „Праксису“ наводе да приликом накнадног уписа надлежни органи управе од случаја до случаја различито цене исту врсту доказа. Рецимо, поједини судови инсистирају да се у поступку утврђивања материнства или очинства као доказ изведе ДНК анализа која кошта око 500 евра. За оне који живе у нехигијенским, нелегалним насељима испод границе сиромаштва, ови трошкови су незамисливи, кажу у „Праксису“. По упису у матичне књиге отварају се питања држављанства, пријаве пребивалишта или боравишта, за шта, такође, не постоје ефикасна законска решења.

РАФАЛИ У МИТРОВИЦИ

Вечерње Новости, 16.11.2008; Страна: 2

На линији раздвајања између српског насеља Брђани и албанског села Муађере у северној Косовској Митровици јуче око 10 часова и 30 минута дошло је до рафалне паљбе. Није било повређених, али је то био сигнал да се на српској страни окупи више десетина грађана, одлучних да не дозволе обнову албанских кућа у Муађери. - Ни избегли Срби из јужног дела града и више од 200.000 Срба из осталих делова Косова и Метохије не могу у своје домове - кажу окупљени Срби и подсећају да је 2002. године постигнут споразум између Срба и Албанаца да се преко тзв. жуте линије у Брђанима не прелази. На линији раздвајања стационаране су јаке снаге француског Кфора, а са двадесетак оклопних возила дошли су и пољски специјалци Унмик полиције са опремом за брзо разбијање демонстрација. Током дана ситуација у насељу Брђани је нормализована.

PRESS CLIPPING

Понедељак 17.11.2008. год

МАЊИНАМА НИЈЕ ЛОШЕ У ВОЈВОДИНИ

Дневник, 17.11.2008; Страна: 2

СТУДИЈА ЕВРОПСКОГ ПАРЛАМЕНТА О ПОЛОЖАЈУ МАЊИНА НА ЗАПАДНОМ БАЛКАНУ

„У Војводини су права мањина најмање угрожена, не само у Србији већ и на простору читавог Западног Балкана. У 2007. години забележен је значајан напредак у побољшању положаја мањина у Војводини и смањење случајева етнички мотивисаног насиља или малтретирања. Озбиљна замерка Војводини иде на рачун неодговарајуће заступљености припадника мањина, посебно Мађара, у локалним полицијским станицама у општинама где они живе”, каже се у студији о правима мањина на Западном Балкану, коју је урадио Генерални директоријат Европског парламента за спољну политику ЕУ, у коју је „Дневник“ имао увид. У студији, урађеној за потребе састављања резолуције Европског парламента о консолидовању демократије на Западном Балкану, коју ће припремити мађарски посланик Чаба Табајди и шведска парламентарка бошњачког порекла Ана Ибрисагић, за Војводину је, истини за вољу, констатовано да су припадници мањина били изложени разним видовима дискриминације, али је речник био знатно блажи од оног који је употребљен за угрожавање права Срба у Хрватској или на Косову, или Албанаца у Македонији или Рома у свим државама региона. Примера ради, у делу студије о Хрватској, и поред запажања да је стање у последње време побољшано, истакнуто је да је насиље и малтретирање православних Срба и даље проблем, као и питање заштите власничких права Срба у Хрватској, а да је рок за решавање станарског права 20.000 српских породица померен за 2009. годину. За Македонију се каже да се и даље региструју случајеви у којима полиција малтретира Албанце и Роме на етничкој основи. Представљајућ и стање на Косову, у студији се наводе примери дискриминације Срба и Српске православне цркве јужно од Ибра, који иду од слободе кретања и права власништва до запошљавања. Истовремено се напомиње да сличну дискриминацију трпе и Албанци северно од Ибра. Део студије посвећен Србији почиње реченицом да су жртве међуетничких сукоба најчешће Роми, али да је, и поред тога што је српска полиција решила веома мали број случајева у којима су били нападнути, то далеко бољи резултат од њихових колега у Хрватској и БиХ који нису решили ниједан случај напада на Роме западно од Дрине и Дунава. „Што се тиче података о насиљу, у 2007. години стање је поправљено у Војводини, док је ситуација на југоистоку Србије стабилна али оптерећена тензијама и спорадичним инцидентима. Стање у Санџаку се погоршава због

продубљивања поделе унутар муслиманске заједнице. Такође, Бошњаци су погођени поделом Санцака, због одвајања Црне Горе, а висока незапосленост и економска заосталост утичу на то да се број Бошњака у области Санцака смањује, баш као и Влаха у источној Србији”, пише у студији. Србија је посебно критикована због односа према Србима, Ромима и осталим грађанима који су морали да напусте своје куће на Косову, мада је назначено да је у последње време забележено неколико потеза извршних власти усмерених на побољшање позиције интерно расељених лица. Критике су стигле и на рачун све израженијег антисемитизма у Србији, који се очитовао у нападима и претњама упућеним припадницима јеврејске заједнице и кружењем антисемитске литературе. **Што се тиче заштите културног идентитета, језика и финансирања медија националних мањина, оцењено је да држава издваја новац за те активности, али да је упадљиво да ниједна верска заједница, осим Српске православне цркве, не добија никакву новчану подршку од државе. „Право на употребу језика мањина на локалном нивоу углавном није имплементирано и поред постојеће законске регулативе, осим у Војводини, где је, попут Новог Сада, и поред тога што не постоји довољно велики број Мађара, мађарски службени језик. У Војводини право на службену употребу, осим српског, имају мађарски, словачки, румунски, хрватски језик”,** наводи се у студији.

Антрфиле:

Политичка заступљеност

Политичка заступљеност националних мањина је релативно добра на свим нивоима осим републичког: “11,5 одсто чланова свих локалних скупштина у Србији су представници националних мањина, али у републичком парламенту само десет од 250 посланика долази из реда мањина. Један од разлога за то је изборни праг за улазак у парламент од пет одсто, али нема оправдања што је у другим државним телима заступљеност мањина проценутално мања од њиховог учешћа у популацији Србије. У Војводини је велики раскорак у заступљености мањина у полицији, а у Санцаку је то исказано и у администрацији и правосудним органима”, запажа се у документу. **Незапосленост Наводи се и да незапосленост у Србији посебно погађа националне мањине, чија се бројност због тога смањује јер људи одлазе у иностранство да би пронашли посао. Најтежа ситуација је на истоку и југоистоку Србије где се региструје велики одлазак Влаха, Бугара и Албанаца, као и у подручју Санцака.**

ИСЕЉАВАЈУ СЕ СРБИ ПОВРАТНИЦИ

Политика, 17.11.2008; Страна: А40

Мостар – Млади и високообразовани Срби повратници у Бачевиће, највеће српско село у општини Мостар, поново масовно одлазе са ових простора због обесправљености у процесу запошљавања, саопштило је Удружење за повратак Срба у ово село у Федерацији БиХ.

„Од 500 предратних становника Бачевића вратило се из избеглиштва 80 посто, који сада поново одлазе у Републику Српску и Србију, јер сматрају да тамо лакше могу наћи посао”, изјавио је председник удружења Данило Голо. Он је упозорио да стање, када је у питању запошљавање Срба повратника, није добро ни у целој општини Мостар где је запослено мање од један одсто Срба, иако их је по попису из 1991. године било 18 одсто од укупног броја становника. На подручју Мостара тренутно живи око 3.000 Срба повратника од 24.000 колико је живело пре рата.

СРБОМРЗАЦ

Куир, 17.11.2008; Страна: 3

Месић сигурно неће испунити Тадићево очекивање и извинити се Србима, јер је још 1990. поручио да „из Хрватске могу да понесу само блато које су донели на опанцима“

БЕОГРАД - Очекивати од хрватског председника Стјепана Месића да се јасно и гласно извини држави Србији због злочина које је његова земља починила над Србима граничи се с научном фантастиком, оцењују саговорници Курира, подсећајући да је Месић своју каријеру заправо градио на усташтву. Месић се, кажу они, као осведочени србомрзац још пре него што је сукоб на простору экс-Југославије ескалирао у рат припадницима српског народа готово искључиво обраћао циничним тоном и упућивао националшовинистичке изјаве. Чувена његова порука Србима из 1990. године гласила је да „они могу из Хрватске са собом да понесу само блато које су на опанцима донели у Хрватску“?!

Са друге стране, председник Србије Борис Тадић сматра да је лично доста учинио за развој добрих односа Србије и Хрватске.

- Дошло је до застоја билатералних односа због хрватског признања Косова - оценио је прекјуче Тадић, нагласивши да се он први извинио припадницима хрватског народа, али да „никад слично извињење с хрватске стране није дошло“. Председник Самосталне демократске српске странке, која је део хрватске владе, Војислав Станимировић каже за Куир да је нереално да се ико од хрватских званичника извини Србији због злочина почињених над њеним народом.

- Месић јесте упутио извесно извињење, али оно је било доста умотано, самим тим и недовољно, мада је тешко да ће се било ко из Хрватске скорије извинити Србима пред локалне изборе који ће се одржати следећег маја. Сигуран сам да је мој народ великим делом страдао, и очекујем да ће доћи време да се неко од хрватских званичника извини због жртава рата, посебно цивилних, јер је српски народ у Хрватској био највећи страдалник овог рата - истиче Станимировић, који не жели да процењује „ко је више, а ко мање крив за ратна дешавања и страдања“. Директор документационог центра „Веритас“ Саво Штрбац из другог разлога не верује да ће хрватско извињење ускоро „пасти“.

- Тужба за геноцид Србије поново је актуелна и Међународни суд правде треба да се у уторак, на дан кад се обележава пад Вуковара, огласи надлежним, или не. Прижељкујем да суд саопшти да јесте надлежан, јер би онда Србија имала рок за одговор на тужбу, али и да подигне противтужбу у којој би били изнети сви аргументи о страдању Срба у рату деведесетих - предлаже Штрбац, који подсећа да је из Хрватске током десет година нестало две трећине Срба или око 400.000! Да нимало није нереално да Београд оптужи Хрватску за геноцид, потврђује и став шефа дипломатије Вука Јеремића, који је пре неколико дана у интервјуу за наш лист поручио да би се Србија могла одлучити на такав корак.

- Што се њихове тужбе тиче, сматрам да нема никакве шансе за успех. Има много више смисла да Србија тужи Хрватску због етничког чишћења, јер је чињеница да је после акције хрватске владе „Олуја“ из Хрватске прогнано 250.000 Срба - нагласио је Јеремић, а управо је и операција „Олуја“ била повод да се Стјепан Месић на најбруталнији начин наруга жртвама.

- Срби, који су после рата у нашој земљи, односно након операције за ослобађање земље „Олуја“, побегли у Србију, у ствари су жртве политике Милошевића, а не жртве хрватске политике - рекао је Месић у јуну.

Антрфиле:

Округло, па на ћоше

Подсетимо, прво извињење дошло је из Србије и упутио га је на почетку свог мандата председник Тадић.

- Свим грађанима Хрватске и свим припадницима хрватског народа које су учинили несрећним припадници мога народа упућујем извињење и за то преузимам одговорност - изјавио је Тадић. С друге стране, речи које је Месић упутио припадницима српског народа, тешко да могу да се подведу под извињење.

- Ја, са своје стране, могу да кажем да се извињавам свима онима коме су грађани Хрватске у било које време и било када нанели бол или штету, злоупотребљавајући своју позицију или радећи против закона - рекао је Месић, не помињући ниједном Србе, док је летос и хрватски премијер Иво Санадер одбио могућност да се извини Србији за злочине над Србима, јер би „то значило да су сви једнаки“.

Позиви на убиство

Председник Тадић је подсетио да се на скоро сваком спортском скупу у Хрватској узвикује „несхватљива парола - ‘Убиј Србина’“, на коју реагује „сваки грађанин Србије као да се на њега односи“, а да при том хрватска политика „на то гледа с лакоћом, као да је то питање политичког сленга, а не једна застрашујућа политичка, нецивизацијска порука која има своје исходиште у историји“.

- Веома сам узнемирен због те чињенице, а још више ме узнемирује чињеница да из Европе има врло мало реакција на такву атмосферу која се ствара на спортским утакмицама - рекао је председник Србије.

КАД АУСПУХ ГРЕЈЕ РУКЕ

Ало!, 17.11.2008; Страна: 6

Ех, када би црвено светло трајало два пута дуже, зарадили бисмо и да пута више. Овако, све се своди на трку са временом, али мора да се ради, речи су Сенада Гашија (18) и његовог брата Емира Хасанија (12), који већ неколико година издржавају себе и мајку перући шофершајбне аутомобила на семафору код краљевачког ауто-мото друштва! Њих двојица сваког јутра у осам сати редовно долазе на посао, а одлазе у осам увече. Између просјачења и поштеног рада одабрали су ово друго, иако немају ни пензионо ни здравствено, о топлотном оброку да не говоримо. Пролазници причају да умеју да зараде и до 20 евра дневно, али наши саговорници то негирају, говорећи да народ увек претера.

- Обигравамо аутомобиле и нудимо услугу брзог прања, а за узврат колико нам ко да, нећемо да се ценкамо. Заради се за хлеб, то је најважније. Нема потребе да чувамо „радно место“ јер, фактички, једини у граду нудимо ову врсту услуге нашим „клијентима“ - каже Сенад, који је у летњим месецима радио и на градском базену као помоћни радник. Напољу фијуче новембарски ветар, хладно је, али браћа не виде разлог за забринутост. Кажу да када је хладно, руке греју на ауспусима камиона и осталих „топлијих“ превозних средстава. Црвено светло им је у свим сезонама омиљено „доба дана“.

- Живимо у трошној кући и грејемо се уз фуруну у којој, пошто дрва нема, топимо пластику. Али, таква ситуација није разлог да се предамо, да клонемо духом, просјачимо или крадемо. Нама семафор на углу улица Димитрија Туцовића, Доситејевог и Војводе Путника буквално значи живот - додају браћа који су, иначе, 1999. године избегла у Краљево из околине Пећи.

НЕМАЈУ ПАРЕ НИ ЗА ЛИЧНУ КАРТУ,

Дневник, 17.11.2008; Страна: 6

ЗАШТО СУ У СУБОТИЦИ ДВЕ ТРЕЋИНЕ РОМСКЕ ПОПУЛАЦИЈЕ „НЕВИДЉИВЕ”

Трагедија кад је недавно у суботичкој Мостарској улици изгорела кућа једне ромске породице и страдало трогодишње дете, подсетило је јавност на проблеме Рома. Зашто велики број оних расељених са Косова нема лична документа, не пријављују новорођену децу, не иду у вртиће и школе и тешко и споро се уклапају у нову средину објашњава Стеван Николић, руководилац невладине организације Едукативни центар Рома.

- Положај ромске заједнице последица је небриге или несхватања ситуације у којој се она налази. Припремајући план за укључивање деце у образовни систем, нашли смо 104 малишана којих нема у документима, јер њихови родитељи немају основни доказ да постоје, лична документа. Наша организација од 2005. прибавља документа, првенствено за децу и онда их

уписујемо у матичне књиге. Но, то морамо и за њихове родитељи, који такође немају лична документа. И ту наилазили на зид неразумевања код институција, које не схватају да је ситуација на терену таква. Јавна је тајна која је процурила тек недавно, да су неки подмићени службеници из косовских општина издавали лажна документа лицима албанске националности. Али све је повезано са сиромаштвом. Да би неко коме требају документа отишао у измештену општину, мора да плати пут, нешто поједе и преноћи, а то кошта. Матичне службе су неопремљене, ручно се листају књиге, велика је навала, чека се у редовима, а да се све убрза долази до мита. А како велики број Рома нема новца не иде у завичај. Николић подсетио на догађај од пре 3-4 године, који на драматичан начин показује шта све изазива недостатак докумената. - Позвали су ме у суботичку болницу, јер су се за три месеца породиле три жене са истом личном картом на којој није било фотографије, а дан пре него што је требало да изађу са отпусном листом, побегле су са бебама. Лекар је претраживао податке и установио да те бебе нису нигде пријављене. Сумњало се на трговину децом, али смо на терену установили да те жене једноставно нису имале своје личне карте. Та лична карта је служила да се породе у болници, што је добро, али није што немају своја документа. Деца су са њима била код куће, али не могу да пријаве децу јер ни мајке нису пријављене у Суботици. Николић вели да његов Центар потенцира укључивање деце у образовни систем, јер се без образовања врте у зачараном кругу сиромаштва.

- Сарађујемо са људи који су сиромашни и социјално угрожени, без докумената и расељени. Не можемо очекивати да они, који су били деценијама заборављени преко ноћи преузму одговорност за свој живот. Није поента да невладин сектор решава проблеме ромске заједнице, него само да укаже на њих. Жао ми је што наш план о укључивању ромске деце у образовни систем није ушао у скупштинску процедуру Суботице. Очекујемо да он буде прихваћен ове године, али не верујем да ће за то бити издвојена нека већа средства, па ће проблеми остати нама да га даље решавамо. У образовању ромске деце превише је лоших примера. - Доста је деце у специјалним школама, јер не знају језик. У много места Роми живе у насељима без струје и воде, па често њихова деца не могу да иду у тоалет заједно са неромском, јер не знају да га користе. Питао сам надлежне, шта су урадили да их науче. „Па знате какви су они, немају добре услове.“ Направите им услове, рекао сам, па ће знати. Два су републичка министра обећала бесплатне уџбенике, али то је било само бацање прашине у очи. У ОШ „Сечењи Иштван“ 26 деце редовно иду на наставу, али немају уџбеника. Свеске смо обезбедили ми и школа. Лане је било 92 у вртићима, 392 у основним, 37 у средњим школама и десетак студената. Ове године су у 8 мешовитих предшколских група укључена 4 ромска асистента. Пре две године је Суботица понудила ОЕБС модел асистента у школама, који се изузетно добро показао и био прихваћен, но Министарство просвете их није плаћало и они више не раде. Званично на територији Суботице живи око 1.400 Рома, али се претпоставља да их је заправо између 3,5 и 4 хиљаде.

КОМЕ СМЕТАЈУ НАШИ ДОМОВИ?

Глас Јавности, 17.11.2008; Страна: 18

Одлуком Извршног већа Скупштине града Новог Сада дато је зелено светло за рушење насеља Дунавац у Петроварадину. У насељу Дунавац постоји (од укупно 121-ог објекта) 65 кућа које су стално и једино место боравка ових, углавном социјално угрожених породица (инвалиди, незапослена лица, избеглице, Роми, самохране мајке), међу којима је чак 36-торо деце и омладине, узраста до 19 година. Свима њима прети опасност да се нађу на улици! Зар је то социјално одговорна влада? Наводни повод за овако, исхитрену и крајње нехуману одлуку, су септичке јаме као могући загађивачи рени бунара. Чињенице да је насеље, иако последње на листи загађивача, спремно да сопственим средствима изгради канализациону мрежу, намеће се закључак да се иза ове одлуке крију сасвим други мотиви. Поготово што по речима директора ЈП Водовода и канализације проблем треба да се санира до почетка лета следеће године, што оставља више него довољно времена за изградњу канализационе мреже.

Поред насеља Дунавац у Новом Саду постоји још неколико сличних насеља са истим проблемима: Рибарско острво, Камењар и чувена Долина лопова, део Поповице, Татарско брдо, цело насеље Клиса, Боцке, Пуцкарољ, Миљелук и многи други.

И поред могућности санирања проблема изградњом канализационе мреже, као и спремности становника да сами исфинансирају изградњу исте (иако су у питању велика средства, а постоји велики број становника са минималним примањима, незапослених, самохраних мајки, избеглица), очигледно је да није у питање заштита рени бунара, већ неки (нечији) други интереси.

PRESS CLIPPING

Уторак 18.11.2008. год

О ЖИВОТУ ИЗБЕГЛИЦА

Блиц - Београд, 18.11.2008; Страна: 4

Завичај у сећању, изложба фотографија које говоре о тешком животу избеглица у колективном смештају, отвара се вечерас у 18 часова у Удружењу књижевника Србије, у Француској 7. Овом приликом, биће и свечано промовисана сатирично-елегична поема аутора Душка М. Петровића, „Кафа у Петровићима“. Учествују Маја Колунџија, Ирена Поповић, Тихомир Станић, Милован Витезовић, Предраг Драгић Ћук, Перо Ђурђевић и Душко М. Петровић.

ТЕШКО ДО ПОСЛА У ДРВАРУ

Политика, 18.11.2008; Страна: А40

Дрвар – Начелник општине Дрвар Анка Папак-Додиг рекла је да је економска и социјална ситуација у овој општини веома тешка јер је од око 9.000 становника запослено само 1.200. Како се процењује, на подручју општине Дрвар данас живи око 9.000 становника, од којих 8.000 српских повратника и око хиљаду расељених Хрвата са подручја БиХ, што представља приближно половину популације ове општине по попису из 1991. године.

ЗАГРЕБ НЕ ОЧЕКУЈЕ ПИРОВУ ПОБЕДУ, ВЕЋ КОРИСТАН ПОРАЗ

Политика, 18.11.2008; Страна: А5

Хрватски правници сматрају да се тужба за геноцид може одбити само ако се наводи из ње претходно оквалификују као тешки злочини против човечности

Загреб, 17. новембра – Када је Међународни суд правде у Хагу пре годину и по одбио тужбу БиХ против Србије да је умешана у геноцид у тој земљи, то је изазвало забринуте реакције у Хрватској због сличне такве тужбе против Србије да је крива за наводни геноцид почињен у протеклом рату у Хрватској. Постало је, наиме, јасно да ако већ није успела тужба БиХ у којој се догодио и злочин попут оног у Сребреници, како тек може успети тужба Хрватске где је највећи злочин над Хрватима стрељање око 200 заробљеника, међу којима и рањеника на Овчари код Вуковара.

Хрватска је подигла ову тужбу против Србије у јулу 1999. године, али је и у самој

Хрватској то оцењено закаснелим потезом, јер се тицала догађаја из 1991. године. Штавише, иако су је на хрватској страни листом сматрали оправданом и утемељеном, неки су је сматрали и „кукавичком”. **Од самог почетка и на хрватској страни било је сумњи у коначну успешност тужбе против Србије, па и Стипетић указује на њене „слабе изгледе” зато што тај суд решава спорове међу државама, док су се спорни догађаји збили пре међународног признања Хрватске, па „југословенској страни неће бити тешко устврдити да су сукоби имали карактеристике интервенције легалних органа СФРЈ против сепаратистичке оружане побуне”.**

Шпијунске игре око тужбе

Подизање тужбе против Србије обележено је и необичном афером која је указала на праве мотиве њеног покретања пред Међународним судом. Загребачки „Национал” је тада објавио записнике са седница државног Савета за сарадњу с хашким судом (оним који суди за ратне злочине) одржаних крајем 1998, на којима је утврђена стратегија „куповања времена” у односу на хашки суд (који је почео да истражује „Олују” и припрема тужбу против генерала Готовине), чему је требало да послужи и подизање тужбе за геноцид против тадашње СРЈ. Нехотице је то потврдио и тадашњи потпредседник Сабора Владимир Шекс упућујући писмо премијеру Златку Матешу у којем му предлаже да покрене истрагу због „цурења” докумената који су били под режимом државне тајне. Аутор те стратегије „куповања времена” био је амерички адвокат Дејвид Ривкин, који је и саставио ту тужбу против СРЈ да би добио у времену да припреми одбрану оптужених хрватских генерала.

После две године од подизања тужбе Хрватска је одустала од њеног дела који је говорио о томе да је Србија починила геноцид у Хрватској и тиме што је наводно присилила Србе да избегну из Крајине, јер је таква конструкција ипак била превише маштовита да би је међународне судије озбиљно узеле у обзир. Уосталом, у хашкој тужби против тројице хрватских генерала за ратне злочине почињене над Србима током „Олује” и одмах после ње, међу главним инкриминацијама је управо организовано етничко чишћење српског народа с подручја обухваћених том војном акцијом.

После неуспеха тужбе БиХ против Србије и у Хрватској су постала гласнија размишљања да је боље да се од те тужбе одустане, а међу најјачим заговорницима таквог решења био је Иван Шимоновић, иначе професор на Правном факултету у Загребу а тада хрватски амбасадор у Њујорку и правни заступник РХ у овом предмету пред Међународним судом правде, који је недавно постављен за министра правосуђа РХ.

Упорно до краја

„Мислим да Хрватска не треба инсистирати с наставком тужбе, ако оно што је хтела постићи, или барем најважније циљеве, може остварити вансудском нагодбом. То у садржајном смислу није одустанак, већ остваривање циљева другим путем”, изјавио је тада Шимоновић, због чега је доживео жестоки напад неких ветеранских удружења која су га прогласила малтене издајником и тражила његову смену.

Сасвим на супротној страни о овој теми био је други познати хрватски стручњак за међународно правно Мирјан Дамашка, који је после загребачког

Правног факултета годинама предавао на америчком Јејлу. Он сматра да Хрватска не треба да повуче тужбу, о чему је написао:

„Изгледи да би Међународни суд могао изједначити Вуковар са Сребреницом нису велики. Може ли се реално очекивати да ће суд утврдити политику геноцида према Хрватима, пошто је није утврдио према Бошњацима? Но, неповољни изгледи хрватске тужбе не морају значити да је треба повући.” Дамашка сматра да и неуспех тужбе против Србије може Хрватској донети неку корист, што овако објашњава: „Ваља имати на уму да Међународни суд правде може одбити хрватску тужбу за геноцид само тако да претходно оквалификује тужбом описане догађаје као тешке злочине против човечности. Па иако такав налаз не доводи до одштете ни подмирења судских трошкова, не ваља га занемарити. **У судским поступцима постоје не само Пирове победе него и корисни порази.**” Тако је Хрватска до краја издржала у намери да не одустане од тужбе против Србије, што је потврђено управо ових дана када је Министарство спољних послова РХ реаговало на интервју министра Вука Јеремића Тањугу. **Погођено Јеремићевом изјавом о етничком чишћењу српског народа у Хрватској (што се иначе тврди и у хашкој тужби против хрватских генерала којима се управо суди), министарство закључује да се „овим потврђује оправданост поступка који сада против Републике Србије води Република Хрватска пред Међународним судом правде у Хагу ради повреде одредаба Конвенције о спречавању и кажњавању злочина геноцида”.**

УСТАШКИ БЕЗОБРАЗЛУК

Правда, 18.11.2008; Страна: 7

ХРВАТИ НАС ТУЖЕ, А МИ ЋУТИМО - САГОВОРНИЦИ „ПРАВДЕ” ПОРУЧУЈУ:

Хрватска је у последњих сто година над српским народом починила три геноцида: у оба светска рата, те у периоду од 1991. до 1995, када је извршено највеће етничко чишћење Срба на подручју Републике Српске Крајине. Како Србија у оба рата није покренула тужбу против Хрватске, била је дужна да то уради сада, поручују саговорници „Правде” блиски овој материји.

- Циљ разбијања СФРЈ био је стварање независне државе Хрватске из које би били протерани сви Срби, уз етничко чишћење и геноцид. Довољно је да подсетим на две војнополицијске акције „Олују” и „Бљесак”, у којима је протерано преко 800.000 Срба каже Милорад Буха, председник Владе РСК у избеглиштву. Говорећи о последњем наступу хрватског председника Месића, који је рекао „да Хрвати немају зашто да се извине Србији”, Буха каже да проблем лежи у Србији која никада није стала у заштиту свог народа.

- **Није Месић крив, већ сами Срби. Уместо да први покренемо тужбу против највећег злочина који су Хрвати починили након Другог светског рата, не! Србија је то прећутала, као и међународна заједница. Тако се избеглице из Крајине неће вратити на своја огњишта - поручује Милорад Буха. Тома Фила,**

београдски адвокат, дубоко је уверен да ће тужба коју је Хрватска покренула пред Међународним судом, бити одбачена, јер за тако нешто „не постоји основ“:
- То је класичан усташки безобразлук ради застрашивања! Србија не треба да уради ништа јер ће тужба бити одбачена. Немају они зашта Србију да тужакају. Нека прво размисле да ли ће моћи да приступе свим међународним организацијама чије чланство чекају, пре него што врате права Србима на њихову имовину, куће, пензије... Хрвати су ти који су починили геноцид. и треба да за то да одговарају, зато се надам да ће сачекати на чланство у међународним организацијама - каже он.

Антрфиле:

Срби тужени за прогон Срба

Др Милан Булајић, председник Фонда за истраживање геноцида, тврди да Србија није смела да узима у разматрање надлежност Суда правде, већ да прва покрене тужбу против Хрвата за геноцид. Председник Фонда каже да је помало збуњен нереаговањем Србије, јер су Хрвати у континуитету, од 1941. па до 1995. године, вршили геноцид над Србима.

- Делује чак и смешно, јер они Србију туже за злочине у Славонији, Крајини па чак и за прогон Срба из Крајине.

О ХАПШЕЊУ МЛАДИЋА У ЧЕТИРИ ОКА

Правда, 18.11.2008; Страна: 4

Српски тужилац за ратне злочине Владимир Вукчевић и главни тужилац Хашког трибунала Серж Брамерц, после првог дела састанка у којем су учествовали њихови сарадници, наставили су разговор „у четири ока“. Тужиоци су разговарали о хапшењу преосталих хашких бегунаца. У првом делу разговора Брамерца и Вукчевића, који је и члан Акционог тима за сарадњу с Хашким трибуналом било је речи о предметима ратних злочина које води српско тужилаштво. Други део разговора „иза затворених врата“ посвећен је спровођењу Акционог плана за лоцирање, хапшење и изручење Ратка Младића и Горана Хаџића. речено је у Тужилаштву. Брамерц, који је у дводневној посети Београду, разговарао је јуче са председником Националног савета за сарадњу са Хашким трибуналом Расимом Љајићем а потом је посетио Канцеларију Владе Србије за сарадњу са Трибуналом. Директор канцеларије Националног савета за сарадњу са Хашким трибуналом Душан Игњатовић. после разговора са Брамерцом, изјавио је да је оптимиста у погледу редовног шестомесечног извештаја о сарадњи Србије са Трибуналом, који ће хашки тужилац представити на седници Савета безбедности УН средином децембра.

- Сарадња никад није билг боља и очекујем да се то види у извештају који ће осликати право стање у овом тренутку. Очекујем, такође, да тај извештај буде врло балансиран и много конкретнији од оног у јуну - оценио је Игњатовић. Главни хашки тужилац састао се и са директором БИА Сашом Вукадиновићем.

Брамерц ће данас разговарати са председником Србије Борисом Тадићем и премијером Мирком Цветковићем. Брамерц ће, на основу разговора са српским званичницима, припремити редовни шестомесечни извештај о сарадњи с Трибуналом, који ће поднети Савету безбедности УН крајем новембра. а представити на седници средином децембра. Од Брамерцове оцене сарадње Србије с Трибуналом зависиће одлука Европске уније о примени Прелазног споразума и почетка ратификације Споразума о стабилизацији и придруживању.

Антрфиле:

Расељени блокирали саобраћај

Неколико десетина чланова Удружења породица киднапованих и убијених на КиМ блокирало је саобраћај у Улици краља Милана, у знак протеста што представнике удружења није примила председница парламента Славица Ђукић-Дејановић, како је речено, због службене спречености. Делегација удружења, са Симом Спасићем на челу, разговарала је са председником Одбора за одбрану и безбедност, Драганом Тодоровићем. Он им је обећао да ће данас, после састанка Одбора, дати одговор да ли је Србија повукла црвену Интерполову потерницу за Тачијем и Чекуом.

PRESS CLIPPING

Среда 19.11.2008. год

ПРОТЕСТИ СРБА У НАСЕЉУ БРДО

Данас, 19.11.2008; Страна: 2

Косовска Митровица

- Више стотина Срба протестовало је јуче у насељу Брдо због намере Албанаца да у том делу северне Косовске Митровице почну обнову кућа. Крајем октобра када су Албанци због тога дошли први пут у насеље избио је инцидент у коме је повређено пет Срба. Командант северног сектора Кфора Мишка Јаковлев тим поводом је разговарао са начелником округа Момиром Касаловићем и председницима општина Косовска Митровица, Звечан и Зубин Поток. Касаловић је покушај обнове две албанске куће у насељу Брдо оценио као провокацију свих Срба на северу Покрајине. Према његовим речима, главни кривац за ситуацију у Брду је градоначелник јужне Митровице Бајрам Реџеџи који жели да изазове хаос. Касаловић је подсетио да међународна заједница није обезбедила повратак 200.000 Срба на Косово, а ни 350 породица у јужни део Митровице

"КОМПЕНЗАЦИЈА" ОЛАКШАВА ПРИЗНАЊЕ

Правда, 19.11.2008; Страна: 2

Чарлс Инграо, балканолог и професор Универзитета у Индијани (САД), каже да је током недавног боравка у Београду стекао утисак да српска страна жели још неке уступке пре него што „пристане на независност Косова”.

- Због тога што око 150.000 косовских Срба не може да се врати кући и зато што до сада није организована ни заштита, ни гоњење одговорних за малтретирање повратника, требало би обезбедити компензацију српским избеглицама, било финансијску, било територијалну - предлаже Инграо.

МАЛО РАЗУМЕВАЊА ЗА КОСОВАРЕ

Правда, 19.11.2008; Страна: 20

НИШ - Скупштина града Ниша недавно је донела одлуку о повлашћеној вожњи јавном градском и приградском превозу путника, по којој, између осталих, повластице уживају грађани старији од 70 година. Одлуком је

прецизирано да право на повластице имају сви грађани који имају пријављено пребивалиште на подручју града Ниша. На тај начин нељудски је око 25.000 расељених особа са Косова и Метохије, које живе у Нишу већ седамосам година са пријављеним боравком, дискриминисано и стављено у статус грађана другог реда. Разлика је, наиме, у квалификацији „пребивалиште“ или „боравак“: у нади да ће се, после смиривања ситуације на Косову и Метохији, а што је била и директива државе, вратити на своја вековна огњишта, Косоварима је омогућено само да пријаве боравак у неком од градова централне Србије, али не и пребивалиште.

Невероватно је да у процедури око јавног превоза, вођеној месецима, стручна служба која је припремала предлог то није уочила, а још је несхватљивије да председник Скупштине града није о томе био обавештен, нити је ико на то упозорио одборник. који су овим доказали да су само гласачка машина која диже руку по аутоматизму. Тек када је Удружење грађана расељених са КиМ поднело приговор Скупштини, огласиле су се и неке политичке партије. Претходно су чиновници задужени за издавање потврда за повлашћену возњу уочили разлику између пребивалишта и боравишта, и одбили захтеве расељених Срба са Косова. Остаје шанса да се грешка превали на стручну службу а казну за гаф власти добије неки чиновник.

СРБИЈА ЋЕ ТУЖИТИ ХРВАТСКУ

Политика, 19.11.2008; Страна: А1

Вук Јерemiћ: То ће бити прилика да се чује истина о злочинима које је Хрватска починила над Србима током 1995. године, али и у Другом светском рату

Србија ће тужити Хрватску Међународном суду правде у Хагу за ратне злочине почињене у операцији „Олуја“ 1995. године, саопштио је синоћ министар спољних послова Србије Вук Јерemiћ. Он је тиме одговорио на питање какве ће мере Србија предузети поводом јучерашње одлуке Међународног суда правде да се огласи надлежним за тужбу коју је Хрватска поднела против Србије за геноцид који је наводно почињен од 1991. до 1995. године. „Хрватска није на адекватан начин одговорила на руку помирења коју јој је Србија у више наврата пружала и на наше напоре да оставимо прошлост иза себе и да се окренемо заједничкој европској будућности. Они су одбијали да се суоче са чињеницом да је 250.000 Срба етнички очишћено са простора Републике Хрватске. Овога пута ће то морати да учине пред Међународним судом правде. Дакле, Србија ће тужити Хрватску пред међународним судом правде за ратне злочине почињене током деведесетих година да би се коначно установила истина. Хрватски званичници, колико сада чујемо, позивају на то да треба да се утврди истина. Слажемо се, нека се утврди истина, нека се ова ствар стави на суд историје и на суд правде и због тога ћемо им пружити прилику да одговоре на тужбу Србије за ратне злочине, за етничко чишћење почињено на

територији Хрватске 1995. године”, рекао је Јеремић гостујући синоћ у Дневнику Радио-телевизије Србије. На питање да ли то води заоштравању односа двеју држава, он је одговорио да Србија жели најбоље односе са суседима и да ће наставити да чини све да би најбољи могући односи преовладали у региону.

Међународни суд правде у Хагу огласио се јуче надлежним за тужбу коју је Хрватска поднела против Србије за геноцид који је наводно почињен од 1991. до 1995. године. Суд није прихватио приговор Србије да није надлежан зато што у време подношења тужбе у јулу 1999. године тадашња Савезна Република Југославија није била чланица Уједињених нација (примљена је у новембру 2000. године) нити потписница Конвенције о геноциду. За овакву одлуку изјаснило се десет судија, док је седам било против. Одлуку је прочитала председница суда Розалин Хигинс, а читање одлуке трајало је пуна два сата. Поступак пред највишим судом УН, после ове одлуке биће настављен разменом писаних аргумената о суштини хрватске тужбе, односно о томе да ли је у Хрватској почињен геноцид и да ли је Србија одговорна за то. Рокове за улагање поднесака, суд ће, како је најавила Хигинс, саопштити накнадно. У одлуци се, између осталог, каже да и поред тога што је статус СРЈ у Уједињеним нацијама од 1992. до 2000. године био „нејасан”, из односа који је Србија имала према суду у вези са ранијим процесима, који су се пред њим водили, може се извући закључак да је прихватила његову надлежност. Суд подсећа да је СРЈ декларацијом из априла 1992. године упућеном Генералној скупштини УН објавила да преузима све међународне обавезе СФРЈ произашле из чланства у међународним организацијама и конвенцијама, укључујући и Конвенцију о геноциду. Суд није уважио аргумент Србије да та декларација није усвојена, ни упућена у УН на правно ваљани начин, оцењујући да су државни органи СРЈ касније поступали у складу са њом. Стога је надлежност Међународног суда правде у поступцима покренутим од 1992. до 2000. године била јасно успостављена, каже се у одлуци коју је пренела Бета.

Требало би, међутим, подсетити да се исти овај суд 1999. године огласио ненадлежним за тужбу коју је против осам земаља НАТО-а поднела тадашња СР Југославија за геноцид и прекомерну употребу силе током бомбардовања. Ове земље су тада уложиле приговор да суд није надлежан, јер Југославија није 1999. године била чланица УН што је суд прихватио прогласивши се ненадлежним у том спору. Управо та одлука код заступника Србије подгревала је наду да би ту исту одлуку могао да донесе и у овом случају и тако уважи исте те аргументе које је сматрао оправданим у „случају НАТО”. Реагујући на одлуку суда Тибор Варади, главни правни заступник Србије, каже у изјави за „Политику” да је његово уверење да је та одлука „ мање од правде”, односно да није на чврстим правним основама. На питање како је суд исту аргументацију различито тумачио у два случаја, Варади каже су десеторица судија рекли да је тачно да је тако одлучено у ’случају НАТО’, али да постоји потреба за флексибилношћу. „Мислим да то није пуна правда, а тако је мислило и седморо судија који су сматрали да суд није надлежан. Одлука није донета убедљивом већином, али је то ипак већина”, каже Варади. Србија, такође, као приговор истакла је да предмет тужбе не могу бити догађаји пре 27. априла 1992. године када је

формирана СР Југославија будући да тужена држава до тада није постојала. Суд је одлучио да се о овом приговору Србије расправља тек када спор почне.

„Наш аргумент је био да се не може разматрати одговорност некога ко у време дела није постојао. То је доста важно, јер се Вуковар десио пре тога, 1991. године. Суд је рекао да ће овај приговор разматрати тек када почне расправа о суштини спора. Хрвати су као контрааргумент износили то да је у спору са Босном већ одлучено да се Конвенција о геноциду може ретроактивно примењивати. Суд је међутим рекао да Хрватска није у праву, али је такође истакао да би за целовито разматрање нашег приговора требало располагати са више чињеница и зато је одлука о њему одложена”, објашњава Варади за наш лист. Суд се, како каже, позивао на наше држање 1992. године јер је тадашња власт заговарала континуитет СРЈ са претходном државом СФРЈ.

„Требало би, међутим, имати на уму и да се цео свет, укључујући у првом реду и Хрватску, томе противио. То су они истакли и на расправи. Претпостављам да ће примедба везана за ово појавити у издвојеном мишљењу оних судија који нису гласали за одлуку”, објашњава Варади. Суд је такође одлучио да до главне расправе остану отворени и захтеви Хрватске (на које је српски тим такође уложио процедуралне приговоре) да се Србија обавезе на кажњавање починилаца ратних злочина, утврђивање истине о несталима и повратак одузете културне баштине. Судија Хигинс је, међутим, подсетила да је у процесу по тужби БиХ против Србије за геноцид 2007. године Међународни суд правде пресудио да уништавање културног наслеђа не може бити облик геноцида. Према Варадијевим речима Србија ће добити најмање годину дана да одговори на тужбу Хрватске. У том одговору биће изнета аргументација Србије о ономе што се дешавало на територијама које су Хрвати означили као подручја на којима је званични Београд починио геноцид над несрбима. У међувремену Србија би требало да одлучи и о евентуалном подизању противтужбе. Правни тим је одавно припремио и тај документ, али је њено подношење, како каже Варади, ипак политичка одлука. Он није желео да открива шта је противтужбом обухваћено јер, како каже, то не би у овом моменту било у интересу Србије.

ПУПОВАЦ: НАЈВЕЋЕ ЖРТВЕ СУ СРБИ

Блиц, 19.11.2008; Страна: 4

Милорад Пуповац, председник Српског народног већа, сматра да таква одлука Суда у Хагу „може само вратити и обновити сјећања и реторику из деведесетих година у српско-хрватским односима” и да за Србе у Хрватској она сигурно није допринос повратку избеглица и обнови поверења, нити допринос обрачунавању с политиком из деведесетих и елиминирању последица те политике.

- Након ове одлуке грађани и Србије и Хрватске, и демократска политика и Србије и Хрватске, наћи ће се у позицији талаца Туђмановог и Милошевићевог наследства. Ако је неко имао основа за покретање тужби, онда су то несумњиво Срби у Хрватској. И ако је неко био жртвом

злочиначких политика деведесетих година, онда су то били Срби у Хрватској - рекао је Пуповац за „Блиц”.

СРБИЈА СПРЕМА КОНТРАТУЖБУ ОСАМ ГОДИНА

Блиц, 19.11.2008; Страна: 4

Суд правде у Хагу огласио се надлежним по тужби Хрватске против Србије

Хрватска је тужбу користила као пресуду, па би Србима из Хрватске контратужба била једина могућност да изађу са својим доказима о страдањима, каже

Саво Штрбац из „Веритаса”

Министарство спољних послова озбиљно разматра могућност да подигне тужбу за геноцид против Хрватске, као одговор на њихову тужбу којом се тврди да је званични Београд одговоран за геноцид почињен над несрбима током рата у тој републици од 1991. до 1995. године. Ово је незванично речено „Блицу” у Влади након јучерашње одлуке Међународног суда правде у Хагу да се прогласи надлежним у овом спору. Одлука о контратужби биће донета веома брзо, а Србија ће имати годину дана да је припреми.

Међународни суд правде је својом јучерашњом одлуком, коју је у хашкој Палати мира саопштила председница Суда Розалин Хигинс, одбацио приговор Србије да највиши суд УН није надлежан зато што у време подношења тужбе, у јулу 1999. тадашња СРЈ није била чланица УН, нити потписница Конвенције о геноциду. За одбацивање приговора Србије гласало је 10 судија, а за усвајање седам судија. Оваквом одлуком Суд је потврдио најдирње сумње главног заступника правног тима Србије Тибора Варадија, који је уочи јучерашњег изјашњавања Суда истакао да „је чудно да нема надлежности кад Србија тужи, а има ако је Србија тужена страна”.

Да подсетимо, Суд се јуче по трећи пут изјашњавао о истој ствари, о томе да ли је надлежан. У ранијем поступку 1996. године, по тужби коју је БиХ поднела против СРЈ због геноцида, Међународни суд правде је исти прелиминарни приговор Србије одбацио и огласио се надлежним. Потом је утврдио да Србија није починила геноцид у Босни, али да је Београд одговоран што га у јулу 1995. није спречио над сребреничким Муслиманима.

Међународни суд правде се, међутим, 2004. године огласио ненадлежним за тужбу Србије против земаља НАТО због геноцида током бомбардовања СРЈ 1999. Суд је тада утврдио да је СРЈ, постала чланица УН тек 1. новембра 2000. године, а Конвенцију о геноциду потписала након годину дана. Три опције су сада могуће: да Србија подигне противтужбу или да само настави одбрану, а могуће је, мада мало вероватно и вансудско решење спора. Главни правни заступник Србије

Тибор Варади изјавио је јуче да би Србија могла поднети противтужбу против Хрватске пред Међународним судом правде, али да је то „политичка одлука”.

- Осам година се у нашем тиму радило и на припреми одговора на хрватску тужбу и на противтужбу. То је ствар политичке одлуке да ли ће се противтужба поднети, то није на правницима - изјавио је Варади. Он је изразио уверење да је било боље да се спор окончао на питању надлежности зато што „конфронтација читавих заједница није здрава ни добра, ни за нас, ни за Хрватску”. На питање да ли је могућ договор страна изван Суда, Варади је одговорио да је Србија је више пута понудила вансудски договор, али да није било позитивног одговора. Он је навео да је значајно то што је Суд одлучио да се током главне расправе изјасни о приговору Србије да предмет тужбе не могу бити злочини почињени пре краја априла 1991. године, када је формирана СРЈ. Иначе, Варади је поменуо да он неће бити на челу тима који ће учествовати у главној расправи, зато што је било договорено да се бави само процедуралном страном поступка.

- Одлука Суда није изненађујућа и не би ваљало да је другачија јер би у супротном значило да земља која није чланица УН може несметано да врши геноцид. С друге стране, оваква одлука Суда не значи и пресуду и нема шанси да се докаже геноцид јер је у процесу који је БиХ водила против Србије суд поставио веома високе критеријуме, шта се може сматрати геноцидом. Тога су свесни и хрватски правници, али нису могли да одустану од тужбе због унутрашњих политичких разлога. Ово ће користити као одличан повод за стицање политичких поена - објашњава за „Блиц” Владимир Тодорић, директор Правног форума. - Вансудско поравнање би било у најбољем интересу обе земље. Оно би могло бити у облику декларације којом би се обе земље извиниле једна другој, као што су то највиши политичари обе земље већ урадили.

Министарка правде Снежана Маловић изјавила је да Србија разматра различите могућности за деловање пред Међународним судом правде у Хагу по тужби Хрватске.

- Разматрају се, поред изношења одбране, и могућност поравнања или противтужбе - рекла је Маловић и додала да ће Србија у даљем наставку процеса изнети своје аргументе и да је потпуно сигурна да ће бити уважени и да ће коначна одлука Суда бити повољна за Србију. Парламентарне странке у Србији јуче су на одлуку Међународног суда правде реаговале готово једнодушно захтевајући да Србија одговори контратужбом Хрватске за геноцид. Шефица посланичког клуба Нада Колунџија изјавила је да ће „то суђење ће бити права прилика да се пред Међународним судом правде говори о злочинима и етничком чишћењу које је почињено према Србима у Хрватској”. Жељко Ивањи, посланик Г17 плус, заложиио се за контратужбу рекавши: „Наша логика је била да можемо да опростимо, али не и заборавимо. Логика нам је била и међусобно извињење.”

- Ми Срби из Хрватске у избеглиштву, а има нас две трећине ван Хрватске, прижељкујемо да Србија подигне контратужбу против Хрватске. Хрватска је до сада тужбу користила као готову пресуду узимајући је као доказ да је Србија крива за агресију и злочин геноцида. Србима из Хрватске би контратужба била једина могућност да изађемо са својим аргументима и доказима о страдањима пред Међународни суд. Ако је почињен геноцид над Хрватима, онда

је још већи геноцид почињен над Србима. Наравно, мала је вероватноћа да Суд утврди да је почињен геноцид, али у том случају ће морати да каже какав је злочин почињен, каква кривична дела - каже за „Блиц” Саво Штрбац, директор Документационог центра „Веритас”. Он се залаже да Србија поднесе контратужбу по истој методологији, као и Хрватска: за погинуле и нестале, за етничко чишћење, уништену имовину и отете куће и станове. **Штрбац сматра да ће пресуда Међународног суда правде допринети непристрасном утврђивању истине, за коју ни једна од држава није сада способна, и тиме отворити пут ка помирењу.**

Главни правни заступник Хрватске Иван Шимоновић изјавио је да је одлука Међународног суда правде велики правни успех Хрватске.

- Треба узети у обзир да је ово прва рунда. У другу рунду, у расправу о садржини, улазимо у врло доброј форми јер је суд одбацио све приговоре Србије - рекао је Шимоновић. Он је оценио да ће до главне расправе о тужби Хрватске проћи још три године.

Поступак пред највишим судом УН, након јучерашње одлуке, биће настављен разменом писаних аргумената о суштини хрватске тужбе, односно о томе да ли је у Хрватској почињен геноцид и да ли је Србија одговорна за то.

Антрфиле:

Аргументи Суда

Власти у Београду су током деведесетих година прихватиле надлежност Међународног суда правде, тиме што су одговориле на тужбе БиХ и Хрватске и уложиле тужбу против земаља НАТО. СРЈ је декларацијом из априла 1992. упућеном Генералној скупштини УН објавила да преузима све међународне обавезе СФРЈ произашле из чланства у међународним организацијама и конвенцијама, укључујући и Конвенцију о геноциду. Суд није уважио аргумент Србије да ту декларација није усвојена, нити упућена у УН на правно ваљани начин, оцењујући да су државни органи СРЈ касније поступали у складу с њом. Надлежност Међународног суда правде у поступцима покренутим од 1992. до 2000. је јасно успостављена.

Шта садржи хрватска тужба

Хрватска је подигла тужбу против Србије 2. јула 1999. године тврдећи да су оружане, полицијске и паравојне снаге под директном контролом СРЈ починиле „етничко чишћење” као „облик геноцида”. Овај најтежи злочин, како је наведено, почињен је нападима, злостављањем и протеривањем хрватских грађана с подручја Книна, источне и западне Славоније и Далмације.

PRESS CLIPPING

Четвртак 20.11.2008. год

ДЕЛТА НУДИ ПОСАО
Данас, 20.11.2008; Страна: 24

Комисија за избеглице, расељена лица и лица са простора бивше Југославије Градске општине Звездара, подржаће пројекат Делта Макси Групе за помоћ у запошљавању избеглих и интерно расељених лица. Циљна група пројекта понуђеног од стране Делта Макси Групе су радно способна, незапослена избегла и интерно расељена лица. Упражњена радна места у малопродајним објектима Делта Макси Групе за која се може конкурисати су: касир, месар, продавац, продавац магационер, продавац излагач, хигијеничар. За сва радна места предвиђен је радни однос у складу са Законом о раду. Општина Звездара позива сва заинтересована незапослена лица да се пријаве у општини Звездара, Булевар краља Александра 77, канцеларија 301 на трећем спрату сваког радног дана од 11 до 15 часова све до 21. новембра.

НАМИРИТИ 150.000 ПРОТЕРАНИХ СРБА
Глас Јавности, 20.11.2008; Страна: 5

професор Чарлс Инграо тврди: Обамина администрација неће се бавити Косовом

Бављење Косовом би за Обаму значило да мора поново да тражи од савезника да мењају своју политику

ВАШИНГТОН - Мало је вероватно да ће нова америчка администрација отворити питање независности Косова јер би то изискивало високу дипломатску цену, коју тим председника Барака Обаме није спреман да плати, оценио је Чарлс Инграо, балканолог и професор Универзитета у Индијани.

- После разговора које сам водио са званичницима Стејт департмента, мислим да је мало вероватно да ће САД доводити у питање одлуку администрације председника Џорџа Буша да призна независност Косова - изјавио је Инграо Гласу Америке.

Покретање тог питања би, према његовим речима, изискивало високу дипломатску цену, коју Обамина администрација није спремна да плати.

- Они тај политички капитал не желе да потроше на Косово - нагласио је Инграо. Он је додао да је, током недавног боравка у Београду, стекао утисак да српска страна жели још неке уступке пре него што, како је рекао, пристане на независност Косова.

Таква очекивања су, према његовом мишљењу, нереална. - Америчка страна не

жели више да се бави Косовом - нагласио је Инграо. - **Бављење Косовом би за Обаму значило да мора поново да тражи од савезника да мењају политику коју су усвојили и спроводили протеклих година. То би био губитак енергије и минималног капитала с којим Обама улази у Белу кућу. Инграо је оценио да никакав резултат који би могао да се постигне на Косову или у Босни и Херцеговини не би могао да се пореди са америчким националним интересима када је реч о решавању питања Авганистана, Ирака, Ирана, Северне Кореје или израелско-палестинског сукоба.**

Уколико, међутим, нова администрација буде могла да допринесе даљој стабилизацији западног Балкана без обимних дипломатских маневара, није искључено да ће она то и учинити, казао је професор историје на Универзитету Перђу.

Како је пренео Глас Америке, Инграо сматра да би најбржи пут до тога да Београд призна независност Косова био тај да се Србима понуди било финансијска, било територијална компензација.

- Због тога што око 150.000 косовских Срба не може да се врати кући и зато што до сада није организована ни заштита, ни гоњење одговорних за малтретирање повратника, требало би обезбедити компензацију српским избеглицама, било финансијску, било територијалну - предложио је он. Инграо је, међутим, признао да би се Приштина вероватно супротставила таквом предлогу, а није извесно ни да би га Вашингтон подржао.

ПОДАТКЕ ПРЕД СУД

Политика, 20.11.2008; Страна: А10

Из Хрватске је између два пописа отишло више од 400.000 Срба

Саво Штрбац, председник Информационо-документационог центра „Веритас”

Одлука Међународног суда правде да се огласи надлежним поводом тужбе коју је Хрватска поднела против Србије за мене је очекивана, али и добродошла. Да се суд прогласио ненадлежним, Хрвати би своју тужбу користили као пресуду. То су радили и до сада, што се види и по најновијим препуцавањима између Јеремића и Тадића, с једне, и Месића и Санадера, с друге стране, када су рекли: „**Зна се ко је агресор, зна се ко је извршио геноцид**”. По њима – све се зна унапред. Да се суд прогласио ненадлежним, Хрватска би то користила по принципу: „**ми смо тужили, све је познато, а само из формалноправних разлога суд није донео пресуду**”.

Други разлог за добродошлу одлуку суда је тај што се нама Србима из Хрватске сада пружа могућност, и то једина, да изнесемо све доказе о страдању Срба на простору те републике. По истој методологији као што су Хрвати правили своју тужбу, у којој су обухваћени и погинули и нестали, и рањени и прогнани и ми имамо своју документацију. Она се односи на ратна збивања од 1991. до 1995, али она се не могу сасвим разумети ако се не зађе

мало у догађања од 1941. до 1945. године. Ми то зовемо „злочин у континуитету”, и он мора наћи место у овој тужби. Кад је реч о рату 1991–1995, ми у „Веритасу” имамо податке о око 7.000 погинулих и несталих Срба на подручју Хрватске. Од тога је око 1.350 несталих. Хрватска страна, пак, помиње 12.000 погинулих Хрвата, од тога око 1.500 несталих. Ми наше бројке супротстављамо њиховим. Уколико су подаци тачни, а то ће утврдити суд, јер ми имамо примедбе на њихове спискове а они на наше. **На први поглед Хрвата је страдало више. И јесте, гледајући само бројке, ако се занемари да је Срба у Хрватској, по статистичким подацима из пописа 1991, било 582.000, а Хрвата око 3,7 милиона. Тако да је жртва на српској страни, у односу на број становника, три пута више од хрватских. Имамо и документацију о протераним Србима. На попису 1991. године у Хрватској било је 582.000 Срба и око 106.000 Југословена А на попису 2001. Срба је било – 201.000, а Југословена 74. Међу Југословенима је 1991. највише било Срба. Значи, из Хрватске је у тих десет година нестало више од 400.000 Срба.**

Имамо још један податак из статистичког завода Хрватске, о кретању становништва, у коме се каже: **У току 2007. године из Србије у Хрватску доселило се око 1.400 особа. У супротном смеру, из Хрватске у Србију, одселило се више од 3.800 особа. Не треба бити нарочито паметан па закључити да се одселило више припадника српске националности. Имамо и податке УНХЦР-а о томе колико се Срба укупно вратило у Хрватску. Службени подаци Хрватске говоре о 120.000, а ми сматрамо да је реч о далеко мањем броју. УНХЦР је зато организовао истраживање на основу којег је констатовано да их се стварно вратило 52.000.** Нама, дакле, одговара да негде, а најбоље је пред Судом у Хагу, сучелимо наше податке, јер очито је да се на овим просторима Хрвати и Срби сами не могу договорити о томе ко је од њих агресор, ко је жртва. Све је то овде супротстављено и очито је да нема сагласности. Зато је најбоље да истину о томе каже Међународни суд. И кривични Трибунал у Хагу је основан зато што на овим подручјима ни о чему нисмо могли да се сагласимо. Исти људи су на једној страни хероји, а на другој злочинци. Нека онда тај Међународни суд ради свој посао. **Професор Правног факултета у Загребу Иван Шимоновић изјавио је, иначе, ових дана да Хрватска не треба да одустане од тужбе против Србије, јер ако суд и одбије тужбу за геноцид суђење ће бити од користи: Суд ће морати да да оцену, након што провери доказе, шта се то десило, ако није био геноцид, која су то друга кривична дела у питању. Професор Шимуновић је то назвао „позитивним поразом”.** По истом принципу, и ми размишљамо о значају противтужбе. Јер многи ће рећи – чему противтужба, кад геноцида у овом рату није било ни са једне ни са друге стране. Али, ако изнесемо све податке које имамо, по истој методологији по којој су то Хрвати урадили, онда ће Међународни суд морати да да оцену и о нашим и о хрватским подацима. У томе је значај предстојећег суђења: овај непристрасни суд, а верујем да ће бити непристрастан, утврдиће истину и онда ће се преко те истине лакше раскрстити с прошлошћу и једне и друге стране. А та истина би требало да допринесе, прво обештећењу људи који су у рату оштећени, а онда и помирењу.

ПРЕМОТАВАМО ИСТИ ФИЛМ УНАЗАД

Ало!, 20.11.2008; Страна: 2

НАЈАВА КОНТРАТУЖБЕ СРБИЈЕ ПРОТИВ ХРВАТСКЕ РАЗБУКТАЛА СТРАСТИ У ОБЕ ДРЖАВЕ

Иако је шеф дипломатије Вук Јеремић најавио да ће Србија на тужбу Хрватске за геноцид пред Међународним судом правде одговорити контратужбом за етничко чишћење и ратне злочине у акцији „Олуја“, дан након што се суд прогласио надлежним за случај, не зна се како ће изгледати и на којим ће се аргументима заснивати противтужба Србије. **Јеремић је јуче поновио да да је Србија желела да спорна питања са Хрватском реши договором, али да за то у Загребу није било спремности. Српски шеф дипломатије је прецизирао да суочавање са прошлошћу, на чему инсистира Хрватска, мора да укључи и одговор на питање шта се догодило са око 250.000 Срба за време операције „Олуја“.** Како је оценио главни правни заступник Србије Тибор Варади, који се прекјуч е повукао из српског тима, одлука о контратужби је политичка. Судаћи по релевантним проценама домаћих и страних аналитичара, рок за припремање противтужбе износиће најмање годину дана. Како је Јеремић најавио да ће се противтужба бавити и догађајима из Другог светског рата на територији НДХ, тако је Српска радикална странка затражила да Влада Србије тужи Хрватску за злочине почињене над Србима, Јеврејима и Ромима, као и за фалсификовање историјских чињеница. Слично радикалима, и СПО је оценио да се не сме пропустити прилика и да се Међународни суд и свет упознају и са „геноцидом над Србима, Јеврејима и Ромима који је за време Другог светског рата починила нацистичка и усташка држава Хрватска, као и са повезаношћу тог некажњеног злочина са етничким чишћењем Срба 1995. године“.

И док су се у Србији распалиле страсти, потпредседник Самосталне демократске српске странке Милорад Пуповац, који је и посланик у Хрватском сабору, изразио је наду да још постоји могућност успостављања дијалога између Србије и Хрватске. Он је подсетио да је српска заједница у Хрватској учинила све да се успостави тај дијалог, али да у томе, нажалост, није успела. - Нећемо више допустити да се преко наших глава, а о нашим главама, расправља, судује и одлучује без нас. То се чинило деведесетих, то се чинило и са овом тужбом, и сада је време да се ми укључимо у то и да кажемо своје јер се то, заправо, нас највише и тиче - нагласио је Пуповац. Хрватско Министарство спољних послова и европских интеграција одбило је да коментарише контратужбу Србије, уз објашњење да је случај прешао у правну сферу.

Горан Свилановић, бивши министар спољних послова, рекао да ће одлука Међународног суда правде довести до затезања односа између Србије и Хрватске, али и да ће противтужба учинити ситуацију правно сложенијом. Према његовим речима, није реално да се Србија и Хрватска договоре ван суда. - Нажалост, морам да кажем да се бојим да није могућ договор. Ја сам, као министар, био у прилици да такав договор на дискретан начин нудим БиХ у вези са њиховом тужбом и морам да признам да оно што је тада са српске стране било

понуђено је више него што је Србија урадила данас после пресуде - рекао је Свилановић.

Антрфиле:

Стјепан Месић: Противтужба је неутемељена!

Председник Хрватске Стјепан Месић сматра да је контратужба за „Олују“ неутемељена „јер је то била легитимна акција хрватске војске, а многи хрватски грађани српске националности тај су простор напустили заједно с ЈНА“. - „Олуја“ се не може упоређивати с нашом тужбом против Србије. Слажемо се да треба казнити све које су починили ратни злочин. Хрватска је у том смислу учинила све што се од ње очекивало и тражило. Хрватска војска није починила геноцид, хрватска војска није ушла у Србију, није разарала села у Србији, логори за грађане Србије нису били у Хрватској, док су у Србији постојали логори за Хрвате - нагласио је Месић.

Босна најављује нову тужбу

Сакиб Софтић, заступник Босне и Херцеговине у спору против бивше заједнице СЦГ за геноцид, изјавио је да одлука Међународног суда правде да се прогласи надлежним за хрватску тужбу против Србије отвара могућност да БиХ затражи обнову процеса против Србије. - Све зависи од доказа који ће бити изнесени пред судом. Само ако у овом процесу искрсну докази који су по квалитету такви да чине реалним да добијемо спор против Србије, тражићемо понављање поступка - рекао је Софтић за „Дневни аваз“.

НОВО ЗАХЛАЂЕЊЕ ОДНОСА СРБИЈЕ И ХРВАТСКЕ

Данас, 20.11.2008; Страна: 1

Опречна реаговања на најаву контратужбе Београда за хрватске злочине у акцији Олуја

- **МИЛАН СИМУРДИЋ: Затезање односа ствара проблеме српској заједници у Хрватској**
- **МИОДРАГ РАДОЈЕВИЋ: Нови талас антисрпског расположења у хрватској јавности**
- **Жарко ПУХОВСКИ: Има времена за договоре - политичари нису битни кочничари**

Београд - Најава министра иностраних послова Вука Јеремића да ће Србија Међународном суду правде поднети контратужбу против Хрватске за ратне злочине у акцији Олуја 1995, не само да је закомпликовала ионако крхке односе ове две бивше југословенске републике, него би могла довести и до даљег захлађења, сматрају политички аналитичари. Мишљења аналитичара су јединствена и у томе

да би најаву контратужбе против Хрватске могла погоршати живот Срба у Хрватској, али истичу да би могла утицати и на економску сарадњу између Србије и Хрватске. Такође, оцењују, договор у овом спору пред Међународним судом правде за сада није могућ, али је могуће да до тога дође у наредних неколико година.

Хрватско Министарство спољних послова и европских интеграција одбило је јуче да коментарише најаву да ће Србија тужити Хрватску за ратне злочине почињене у операцији „Олуја“ 1995, јер како је објаснио портпарол Министарства Марио Драгун, „цео случај је сада прешао у правну сферу“. Милан Симурдић, некадашњи амбасадор у Хрватској, каже за Данас да је Влада Србије у изнуђеном положају.

- Хрватска страна је од почетка знала за ту процедуралну могућност и за мене то не би било изненађење - навео је. На питање како ће контратужба утицати на живот Срба у Хрватској, Симурдић каже да је то најделикатније питање, јер Срби из Хрватске говоре да ће то компликовати њихов положај и да нису консултовани, док поједини Срби избегли из Хрватске у Србију сматрају да је то прилика да се разјасни позадина збивања у првој половини деведесетих.

- У суштини, као по неком правилу, затезање у односима, односно лош тренд односа више ствара проблеме српској заједници у Хрватској - наглашава Симурдић.

Он додаје да могућност договора пре суђења у Међународном суду правде најжалост делује „нестварно као могућност“, мада би пре бирао договор. Миодраг Радојевић, истраживач сарадник Института политичких студија, каже за Данас да је очигледно да односи Србије и Хрватске, који су неко време били у узлазној путањи, сада су почели стрмоглаво да се круне.

- Подсетио бих да је председник Хрватске изјавио да су односи Србије и Хрватске захладнели и одговорност за то пребацио на Србију. **Чудно је да постоји нови талас антисрпског расположења у хрватској јавности. То би се могло повезати и с убиством новинара Иве Пуканића. Постоји житава низ детаља који указују на то да је посреди много већа игра од обичне дипломатске, али је у овом тренутку тешко докучити о чему је реч - наводи Радојевић. По његовим речима, хрватско инсистирање на томе да је Србија одговорна за агресију је крупан корак ка захлађењу односа, а најаву министра Јеремића је само нека врста „нужне мере“ на хрватску акцију.**

- Контратужба би се могла одразити на подизање тензија у Хрватској када је реч о припадницима српске националности и могла би утицати на економску сарадњу између две земље - закључује Радојевић. Нешто другачији став има Жарко Пуховски, професор на Филозофском факултету у Загребу. Он сматра да поступак пред Међународним судом правде по тужби Хрватске против Србије неће почети у наредне три године, што је период који би могао да се искористи за преговоре српске и хрватске стране о евентуалном међусобном повлачењу тужби.

- Договор сада није могућ, али се надам да ће бити могућ у наредних неколико година, на пример док је Вук Јеремић министар спољних послова - истиче Пуховски.

Према његовим речима, ни једна ни друга тужба неће битно утицати на то да друштва добро сарађују, „од криминалаца, преко привредника, па до туриста“.

- Реч је о ситуацији у којој политичари не померају ствари према бољем, али нису битни кочничари, јер то напросто нису у стању бити, на сву срећу. Такође, сулудо је у тужбу против Хрватске увлачити период од 1941. до 1945, јер не постоји НДХ, односно држава која је то направила, мада се могу наћи разлози из овог прошлог рата, који су на свим странама постојали, с тим што је највише зла починила она страна која је имала највише оружја, а то је југословенска, односно српска страна - закључује Пуховски.

МЕСИЋ: ПРОТИВТУЖБА ЈЕ ГРЕШКА

Данас, 20.11.2008; Страна: 1

Загреб - Хрватски председник Стјепан Месић изјавио је јуче да је најава српске противтужбе против Хрватске за ратни злочин у акцији „Олуја“ грешка. „То је грешка јер је Олуја била легитимна акција хрватске војске и полиције, али и зато што су сви предлози који су ишли противничкој страни да се преговорима реши питање уласка читавог хрватског територија под хрватски уставно-правни систем у то време нису успели“, рекао је Месић у интервјуу Хрватској телевизији.

Он каже да се српска тужба не може упоређивати са Хрватском тужбом против Србије и подсећа да је један део Срба у Олуји отишао заједно с јединицама тадашње ЈНА и српске војске. Хрватска, како је додао, убрзава процес повратка избеглих Срба и евентуална противтужба ту не може успети. „Ми се слажемо да треба казнити све оне који су починили ратни злочин. Хрватска то чини...и учинила је све што је било у њеној моћи, а сигурно се о геноциду није радило“, изјавио је Месић. Он је поновио да „Хрватска војска није починила геноцид, није ушла у Србију, није разарала села у Србији, логори за грађане Србије нису постојали у Хрватској, док су у Србији постојали логори за Хрвате“

НЕКА ИСТОРИЈУ ИСПИШЕ СУД

Дневник, 20.11.2008; Страна: 3

ПРЕДСЕДНИК САМОСТАЛНЕ ДЕМОКРАТСКЕ СРПСКЕ СТРАНКЕ ВОЈИСЛАВ СТАНИМИРОВИЋ

– Одлука Међународног суда правде којим се проглашава надлеж ним у случају тужбе Хрватске против Србије због геноцида неће побољшати даље односе између две државе, који су и без тога довољно захладнели, а ово их само додатно погоршава. А тај тихи рат двеју земаља посебно неће повољно утицати на њихову жељу да што брже уђу у Европску унију – изјавио је јуче за „Дневник“ председник Самосталне демократске српске странке и заступник у хрватском Сабору Војислав Станимировић. По његовим речима, контратужба

Србије ће натерати Хрватску да пружи одговоре на питања како су и под којим околностима ти људи напустили своје домове, ко је над њима починио злочине, ко је то наредио, ко их је протерао и ко је крив за оно што се тамо догађало, нарочито у време акција „Бљесак“ и „Олуја“.

– Еуфорија хрватских власти после одлуке МСП је у складу с догађајима који су се поклопили, јер је донета управо на дан пада Вуковара, па је тако делимично одмах искоришћена и у дневнополитичке сврхе. Ово сасвим сигурно није добро за наш положај и било би свакако боље да је дошло до одређене нагодбе између две државе, коју Хрватска, иако јој је то, уз наше посредовање, било нуђено, није прихватила. Ипак, Србија сада има шансу да и због бројних избеглица из Хрватске, постави многа питања тешка за Хрватску, што вероватно неће бити нарочито добро за перспективу двеју држава, али је прилика да се много тога каже о протеривању Срба из Хрватске и разлозима због којих су отишли – сматра Станимировић. На питање да ли је ово, ако већ није било могуће кроз разговоре постићи обострано задовољавајуће решење за обе земље, можда и најбољи начин да се сви суоче с оним што се дешавало и да им, када већ то сами нису у стању, неко са стране пресуди у историјском смислу, након чега би тек могла бити очекивана стварна и трајна нормализација односа две суседне државе, лидер СДССа каже да су то и његова очекивања.

– Очито је да ниједна држава није спремна на самоиницијативно помирење јер су ратне страсти, посебно у овим данима када је реч о Хрватској, у поновном успону. Зато мислим да би Међународни суд правде, ако би заиста реално процењивао ситуацију, могао приволети и владе и јавност ових држава да сваку евентуалну пресуду прихвате као чињеницу којом би било сагледано стварно стање ствари. Односно, да се на тај начин напоскон напише историја која би важила за све, уместо једностраног писања страница историјских читанки од победника или поражених, без обзира на то с које стране долазе – истакао је Станимировић.

ХРВАТИ НАС ТУЖИЛИ ЗА ОЛУЈУ!

Пресс, 20.11.2008; Страна: 4

БЕОГРАД - Хрватска је тужила Србију пред Међународним судом правде у Хагу не само за наводни геноцид почињен над несрбима од 1991. до 1995. године, већ и за протеривање 250.000 Срба у акцији „Олуја“!!! У тужби, коју су Хрвати написали и суду у Хагу поднели 1999. године, у тачки 22 наводи се: „Моментално након акције ‘Олуја’ српски званичници су се повукли према наређењу СФРЈ, наредивши, иницирајући и цинично подстичући Србе у Книнском региону да се повуку из те области...“!

Првобитна намера хрватских власти била је, дакле, да Србији суде и због „Олује“, али је ова тачка избачена из тужбе 2001. на иницијативу садашњег главног правног заступника Хрватске у Хагу Ивана Шимоновића. Срби - једини злочинци

Директор документационог центра „Веритас“ Саво Штрбац потврђује за Пресс да су нас Хрвати 1999. тужили и за своје злочине у „Олуји“.

- Главна теза им је била да су Срби организовано напустили Крајину на позив руководства у Београду. Они су тврдили да је Крајина етнички очишћена на позив Србије. У време писања тужбе, када је превладавало мишљење да су Срби једини злочинци, а сви остали жртве Срба, шта год је писано против Србије пролазило је. Међутим, у меморијалу тужбе из марта 2001. та тачка је избачена јер је и расположење према Србији почело да се мења... - објашњава Штрбац. Он тврди да је у избацивању те „бесмислене“ тачке значајну улогу одиграо управо главни правни заступник Хрватске пред МСП и актуелни министар правосуђа Иван Шимоновић.

- Он је разуман и рационалан човек, који је тамо објашњавао: „То тако не може проћи, треба труда да би се доказали злочини Србије над несрпским становништвом, а камоли за злочине Београда над Србима. Ако суд донесе пресуду да је геноцид над Србима почињен, шта ћемо онда?! Испашће да смо тужили сами себе.“ И тако је, на његову иницијативу, та тачка избачена... - препричава Штрбац. Потпредседник Самосталне демократске српске странке Милорад Пуповац у изјави за Пресс каже да је првобитну оптужбу, према којој је Србија оптужена за „Олују“, за владу Хрватске написао амерички адвокат Дејвид Рафин.

- Медији су писали да је он за ту тужбу исписану на 12 страница узео милион долара! Доласком на власт Рачан је окупио правни тим на челу са Иваном Шимоновићем. Они су избацили део који се односио на „Олују“ - додаје Пуповац. Он најаву министра спољних послова Вука Јеремића да ће Србија тужити Хрватску због етничког чишћења и ратних злочина почињених током „Олује“ 1995. оцењује као „очекивану реакцију“. Пуповац, који је и посланик хрватског Сабора, каже да ће се Српско народно вијеће тек одлучити да ли ће инсистирати на наставку дијалога Загреб и Београд или се укључити у припрему контратужбе. И злочини из НДХ

- Нећемо више допустити да се о нашим главама расправља, суди и одлучује без нас. То се чинило 90-их, то се чинило и са овом тужбом, и сада је време да се ми укључимо у то и да кажемо своје јер се то, заправо, нас највише и тиче - каже Пуповац.

С друге стране, одлуку суда у Хагу и најављено подношење противтужбе Србије за злочине у „Олуји“ Саво Штрбац сматра добрим начином да се коначно открије шта се заправо догодило током рата.

- Српска контратужба омогућиће да се пред међународном јавношћу изнесу подаци о свим погинулим, несталим, заробљеним, рањеним и прогнаним, као и о оштећеној имовини и културним и духовним добрима. Контратужба требало би да садржи и податке о злочину у континуитету, да мало зађемо, задремо и у податке злочина у Другом светском рату. Само тако се може разумети шта се дешавало у Хрватској у последњем рату, који је заправо био наставак претходног. Зато подржавам идеју министра Јеремића да у контратужби буду сагледани сви аспекти догађаја из 20. века - рекао је Штрбац.

Антрфиле:

Босанци хоће опет да нас туже!

Правни заступник БиХ Сакиб Софтић изјавио је да одлука МСП-а да је надлежан за хрватску тужбу против Србије отвара могућност да БиХ затражи обнову процеса против Србије.

- Све зависи од доказа који ће бити изнети пред судом. С обзиром на своју међународну позицију, Хрватска има више шанси да дође до важних доказа које БиХ није успела да прибави. То су докази којима располажу велике силе, ЦИА и друге тајне службе света, и који би могли бити кључни да Хрватска добије спор. Пустимо да Хрвати сада користе те доказе, а онда очекујемо да нам уступе то ради евентуалног новог поступка против Србије - рекао је Софтић.

PRESS CLIPPING

Петак 21.11.2008. год

СРБИ ВЕЋИНА МЕЂУ 252.000 ИЗБЕГЛИХ ИЗ ХРВАТСКЕ

Дневник, 21.11.2008; Страна: 9

ЗВАНИЧНИЦА ВЛАДЕ У ЗАГРЕБУ НА СУЂЕЊУ ШЕШЕЉУ КАО ВЕШТАК ОПТУЖБЕ О РАСЕЉЕНИМА

У наставку суђења Војиславу Шешељу пред Хашким трибуналом, судије су саслушале исказ званичнике хрватске владе Ане Марије Радић, у својству вештака оптужбе за расељене особе и избеглице током и после рата у Хрватској. **Шешељ је оптужен за прогон и друге злочине над Хрватима у источној Славонији, посебно у Вуковару, 1991, као и за депортације хрватских цивила из војвођанског села Хртковци у пролеће 1992.** У свом извештају, Радићева је прецизирала да је у Хрватској било око 330.000 „прогнаних“, у које је уврстила, у складу са дефиницијом из хрватског закона, све особе које су због ратних дејстава напустиле своје домове у „окупираним и кризним подручјима“, али су остале у другим деловима земље. **Сведокиња је назначила да су хрватске власти регистровале више од 23.000 „прогнаних“ из Вуковара. Напоменула је да су то особе које су морале да оду због „бомбардовања“ града од стране ЈНА или зато што су у њихова насеља ушле војска и српске паравојне формације. На питање председавајућег судије Жана-Клода Антонетија колико је Срба отишло из Хрватске током рата, Радићева је одговорила да хрватске власти о томе немају податке. „Код нас је, међутим, регистровано 127.000 Срба који су се вратили... Процењује се да у Србији тренутно још 70.000 избеглица из Хрватске“, прецизирала је сведокиња.** Шешељ је, током унакрсног испитивања, метод Радићеве назвао „терминолошком збрком“ и „правно произвољним“, напомињући да у међународном праву постоје само интерно расељене особе и избеглице које одлазе ван одређене земље. По Шешељу, реч „прогнаници“ може се користити само за особе које су „депортоване употребом силе, под претњом“, али не за сва расељена лица. „Хрвати су тенденциозно интерно расељена лица назвали прогнаницима да би испало да су сви депортовани“, тврдио је он. На сугестију оптуженог, **Радићева је рекла да верује да Срби чине већину од 252.000 грађана Хрватске који су, по њеном извештају, избегли у друге републике бивше Југославије. Осврћући се на навод из извештаја вештака да су 1995. „ослобођене окупиране територије“ Хрватске, Шешељ је тврдио да су „ослобођене од комплетног српског становништва, а ко се преварио да остане тај је убијен“.** „Не могу то да потврдим“, одговорила је Радићева. На Шешељеву

констатацију да је између пописа становништва 1991. и 2001. из Хрватске „недостаје“ 380.000 Срба, сведокиња је рекла да је „то тачно“, али да су узроци сложени и вишеструки. Суђење Шешељу биће настављено идућег уторка. (Бета)

Антрфиле:

Из Војводине отишло 350 Хрвата

Сведокиња Ане марија Радић је потврдила и да је 1991-92 у Хрватској регистровано 350 Хрвата избеглих из Војводине, али је и напоменула да се многи нису регистровали код власти. На Шешељево питање има ли података да ли је међу њима било оних који нису разменили своју имовину са Србима који су напустили Хрватску, Радићева је одговорила негативно. „Из Србије нико није бежао у журби, с најлон кесама у рукама, то вам ја гарантујем“, узвратио је оптужени.

ГРАЂАНИ СРБИЈЕ И ХРВАТСКЕ ТАОЦИ СУ ПОЛИТИКЕ ДЕВЕДЕСЕТИХ

Политика, 21.11.2008; Страна: А7

Ми ћемо настојати да контролишемо како ће се ствари одвијати. До сада ми ту контролу нисмо имали, него су се ствари догађале изнад наших глава, а заправо се радило о нашим главама

ИНТЕРВЈУ

Милорад Пуповац, потпредседник Самосталне демократске српске странке

Поред тужбе Хрватске против Србије Међународном суду правде у Хагу, у односима између Београда и Загреба остала су отворена још три питања: прво је питање Косова, друго је питање Босне и Херцеговине, као и нерешен проблем повратка избеглица и права мањина, каже за „Политику“ потпредседник Самосталне демократске српске странке (СДСС) и посланик у Хрватском сабору Милорад Пуповац. Решавање ових питања, сматра Пуповац, требало би да буде својеврстан дневни ред за разговоре између званичника Србије и Хрватске уколико желе да изађу из позиције затвореника околности које су створене, а грађане двеју држава ослободе талачке ситуације у којој су се нашли.

Да ли постоји договор о заједничком деловању званичног Београда и Срба у Хрватској поводом тужбе Међународном суду правде? Не, не постоји никакав договор у том погледу, јер се цела ствар до сада одвијала са хрватске стране, а добрим делом и са српске стране, без консултација и озбиљног договора са

нама, Србима у Хрватској, којих се та ствар заправо највише и тиче.

Какву ће позицију у новонасталој ситуацији заузети Срби у Хрватској? Недавно сте изјавили да ће то бити активна улога. Наша улога и до сада је била активна, додуше у смислу исказивања добре воље. Сада смо одлучили да председништво Српског народног већа у проширеном саставу, са заступницима у Сабору и истакнутим појединцима српске заједнице, заузме службени став Срба у Хрватској поводом тужбе Хрватске и поводом онога што најављује Влада Србије. Какав би могао да буде тај став? Две ствари ћемо закључити. Једна је усвајање нашег става по питању самог покретања тужбе. Друга ствар коју ћемо највероватније закључити, што ће бити мој предлог као председника Већа, јесте предочавање чињеница које нажалост многи у Хрватској, али и у Србији, нису имали прилике и немају прилике да упознају. То је својеврстан досије Срба у Хрватској од 1990. до 2000. године.

Да ли ћете покушати да утичете на Владу Хрватске да иде на вансудско поравнање са Србијом? Ми смо то и до сада покушавали. Значајан део наших активности у последње три-четири године ишао је у том правцу, али наша настојања нису била довољно уважавана. Након усвајања ставова од стране Српског националног већа, верујем да ће наша позиција бити битно другачија. Зашто мислите да ћете сада бити успешнији, имајући у виду да вас, како кажете, до сада није уважавала званична Хрватска? Управо зато што вам кажем да ћемо наше ставове са нивоа добре воље подићи на ниво институционалне позиције целе српске заједнице у Хрватској и њене политике. Шта би то конкретно могло да значи? Да ли ћете можда ускратити подршку Влади Хрватске, у којој је и Ваша странка? Ми ћемо настојати да контролишемо како ће се ствари одвијати. До сада ми ту контролу нисмо имали него су се ствари догађале изнад наших глава, а заправо се радило о нашим главама. Видећемо да ли ћемо моћи да контролишемо ту ситуацију. Ако не будемо могли да је контролишемо, наравно да ћемо учинити све да се не нађемо у шкрипцу, као и да не страдамо у свему томе. Шта ће то тачно значити у пракси зависи од начина на који ће се ствари одвијати. Могу ли Срби у Хрватској да постану мост за бољу сарадњу Београда и Загреба? Ми смо били и бићемо мост, али у овом случају бићемо и нешто више.

Како ће се заоштравање односа између Србије и Хрватске одразити на ионако нестабилну ситуацију у БиХ? Мислим да је интерес и демократске Хрватске и демократске Србије да допринесу стабилизацији БиХ. Не да јој још једанпут намећу своју вољу, већ да помогну да три народа живе у консолидованим односима, да се достигнућа Дејтона очувају, али да се истовремено и дограде онолико колико се могу доградити.

Колико хрватски Срби уопште имају простора за договор са Београдом, а да то не буде окарактерисано као спровођење великосрпске политике? Мислим да је у овом тренутку најважније да ми, Срби у Хрватској, формирамо своју властиту политику и да тако помогнемо Загребу и Београду у решавању питања која се пре свега тучу нас самих. Желимо да на основу нашег трагичног

искуства у 20. веку, како у Другом светском рату, тако и приликом ратног распада СФРЈ, профилишемо сопствену политику. То ће бити најбољи начин да помогнемо демократским политикама у Загребу и Београду да не буду таоци политике деведесетих, политике Туђмана и Милошевића.

Антрфиле:

Чији су хрватски Срби

Како видите Месићево „присвајање” избеглица из Крајине? Он их назива „избеглим грађанима Хрватске српске националности”? Они јесу избегли грађани Хрватске српске националности, с тим што је значајан део њих у међувремену примио држављанство Србије или држављанство БиХ. На основу тога, они су нека врста двојних држављана и њихово је право да се одреде које држављанство желе задржати. Али са друге стране, њихово је право да оно што су изгубили, независно од тога које држављанство тренутно имају, траже назад и да им то право буде задовољено. Ту пре свега мислим на социјална и стамбена питања.

ПРАВНО „НЕВИДЉИВИ“ РОМИ

Пресс, 21.11.2008; Страна: 11

БЕОГРАД - Доношење закона о признавању правног субјективитета неопходно је да би се „правно невидљива лица“ уписала у матичне књиге и добила лична документа, што би олакшало и идентификацију деце просјака и заштиту деце од злоупотребе, саопштено је јуче на представљању пројекта УНХЦР - „Упис Рома у матичне књиге“. Од фебруара ове године у 11 општина у Србији, од предвиђених 20, Ромима расељеним с Косова, повратницима из западне Европе и домицилним Ромима пружа се бесплатна правна помоћ.

PRESS CLIPPING

Субота 22.11.2008. год

БОЖИЋНИ БАЗАР У ГАЛЕРИЈИ „ПРОГРЕС“

Политика, 22.11.2008; Страна: А24

Божични базар рукотворина отворен је јуче у галерији „Прогрес“ и трајаће до недеље. Изложена су дела вештих познавалаца старих заната какви се данас у излозима престонице ретко виђају. Њихови аутори су жене избеглице, малишани без родитељског старања деца ометена у развоју, ментално недовољно развијене особе и десетине плетилца, ткаља, везилца, шеширцики, кројачица, сликара и виргуоза керамичких уметнина и накита. Највеће интересовање посетилаца изазвала су оделца за крштење сашивена од српског платна, шешири са „откаченим“ украсима, штрикани цветови нанизани у огрлице и комади старинског намештаја, декорисани потезима сликарске четкице. Излагачи су дошли из разних крајева наше земље због, како кажу, зараде, али и дружења са маштовитим људима. Сомборке у креацији изражавају лепоту свог духа, а гошће из Косовске Митровице кажу да у раду налазе спас и смирење. **Ову продајну изложбу отворио је Владимир Ћуцић, комесар за избеглице, а под покровитељством је Фондације принцезе Катарине. Сав приход са базара намењен је женама избеглицама и социјално угроженим лицима.**

ЂЕЛИЋ: ТРИ ПИТАЊА ХРВАТСКОЈ

Пресс, 22.11.2008; Страна: 5

БЕОГРАД - Потпредседник Владе Божидар Ђелић оценио је јуче да је одлука Србије да поднесе тужбу МСП-у против Хрватске за геноцид над Србима, „једина могућа и логична“.

- Боље је да сви гледамо у будућност, али Хрватска није изабрала тај пут и Србија је морала да одговори на то. Постављају се и друга питања Хрватској, а пре свега поштовање ЦЕФТА споразума. Дувански произвођачи из Србије постављају питање зашто Хрватска не усклађује акцизну политику с оним што је договорено. Хрватска је отказала и учешће на билатералном састанку који је требало да се одржи 6. децембра у Женеви под окриљем УНХЦР-а, а на коме је требало да се разговара о поштовању права Срба протераних из Хрватске - рекао је Ђелић.

ЗБРИНУЋЕМО СВЕ ИЗБЕГЛИЦЕ

Глас Јавности, 22.11.2008; Страна: 7

ИНТЕРВЈУ: ВЛАДЕ ДИВАЦ, саветник потпредседника Владе Србије Ивице Дачића

Од прошлог септембра сакупљено више од милион евра, откупљено 100 домаћинстава и збринуто 350 људи

БЕОГРАД - Прослављени кошаркаш Владе Дивац, саветник потпредседника Владе Србије Ивице Дачића за спорт, хуманитарна питања и дијаспору, изјавио је да су његови приоритети на тој функцији решавање стамбених питања расељених и избеглих, унапређење развоја спорта, повратак поверења дијаспоре у матицу и стварање амбијента за већа улагања из дијаспоре.

- Потпредседник Владе Ивица Дачић ме је позвао, представио своје идеје које сам препознао као позитивне и укључио сам се у те пројекте. Уколико желимо да померимо неке ствари набоље, људи би требало да се прихвате неког посла и одговорности - рекао је Дивац у интервјуу Фонету. Подсећајући да се годинама бави хуманитарним радом, пре свега на пројекту збрињавања избеглих и расељених који живе у колективним центрима, **Дивац је нагласио да је и државни интерес решавање тог проблема и затварање избегличких кампова. Он је истакао да је презадовољан досадашњим током акције „Можеш и ти“, коју је покренула Хуманитарна организација Дивац, чији је циљ куповина кућа за породице које и даље живе у избегличким камповима.**

- **Од прошлог септембра смо скупили више од милион евра, откупили 100 домаћинстава и збринули 350 људи.** Настављамо и даље са тим пројектом - прецизирао је Дивац. Дивац је рекао да је незахвално проценити када ће све породице бити збринуте, али би то могло да се догоди за две године, јер је потребно сакупити између шест и седам милиона евра. Он је оценио да у Србији постоји здрава атмосфера за улагање привредника из дијаспоре, јер је један од приоритета Владе Србије борба против корупције.

- То ће бити најбољи сигнал за дијаспору да се укључи у инвестиције - рекао је Дивац. Упитан како је одлучио да прихвати функцију саветника, с обзиром на то да је критиковао Милошевићев режим током деведесетих година, Дивац је одговорио да је Дачићев пријатељ још од 2000. године, када је лидер СПС био председник КК Партизан.

- Време је да „повучемо линију“ да бисмо кренули напред - објаснио је Дивац и поручио да је најгора ствар пребацивање кривице и одговорности са једних на друге. (Фонет)

Антрфиле:

вратио сам се због деце

Дивац је истакао да се у Србију највише вратио због деце, која су цело детињство провела у иностранству.

- Желео сам да проведу један део живота у свој земљи и осете српски менталитет. Мислим да смо супруга Снежана и ја донели праву одлуку да се вратимо у нашу земљу.

- Ово је наша земља, ово је наш народ и да бисмо кренули напред требало би сви да се укључимо и радимо заједничке ствари - рекао је Дивац.

ПОЛИТИЧАРИ ОСТРАШЋЕНИЈИ ОД ЈАВНОСТИ

Данас - Викенд, 22.11.2008; Страна: 3

Захлађење односа између Србије и Хрватске

Одлука Србије да поднесе контратужбу Међународном суду правде против Хрватске за злочине почињене у Книнској крајини током акције Олуја 1995, као одговор на одлуку тог суда да се огласи надлежним по тужби Хрватске против Србије за геноцид, могла би да има далекосежне последице. Политичко захлађење односа између Србије и Хрватске могло би да утиче на то да се успоре евроинтеграције, процењује се да би положај српске мањине у Хрватској могао да буде драстично погоршан, па чак и да доведе до новог таласа антисрпског расположења, чују се и захтеви за увођење виза, блокаде повратка протераних и избеглих, регионална сарадња доживљава застој...

Контратужба Србије је изазвала скоро јединствене реакције код политичких странака у Србији. И владајуће странке, али и опозиција сматрају да је то требало и раније урадити, али и да ће Србија лако доказати почињене злочине. Има и мишљења да би Хрватску требало тужити и за злочине НДХ над Србима током Другог светског рата. Међу политичарима у Србији има и другачијих мишљења. Од тога да Влада Србије не сме себи да дозволи поигравање људским жртвама и политиканством, јер се не могу злочини из ратова деведесетих извлачити сваки пут за дневнополитичке потребе, до оних да је реч о погрешном приступу, тумарању у спољној политици и да је контратужба одраз времена Слободана Милошевића и Фрање Туђмана.

Месићево објашњење

Са друге стране, хрватски председник Стјепан Месић изјавио је да је најава српске контратужбе грешка, „јер је Олуја била легитимна акција хрватске војске и полиције, али и зато што сви предлози који су ишли противничкој страни да се преговорима реши питање уласка читавог хрватског територија под хрватски уставно-правни систем у то време нису успели“. **Он је поновио да хрватска војска није починила геноцид, није ушла у Србију, нити је разарала села у Србији, а логори за грађане Србије нису постојали у Хрватској, „док су у Србији постојали логори за Хрвате“.** Месић је нагласио да се српска тужба не може поредити са хрватском тужбом против Србије и истакао да је један део Срба у Олуји отишао заједно са јединицама тадашње ЈНА и српске војске. Хрватски председник је додао да та држава убрзава процес повратка избеглих Срба и да евентуална противтужба не може успети. Проблем са хрватском

тужбом против Србије је у томе што ће Хрватска јако тешко успети да докаже геноцид на својој територији, нарочито зато што за све ове године ниједан хрватски суд није донео ниједну пресуду за геноцид током сукоба у Хрватској 1991-1995, али ни Хашки трибунал, нити судови у Србији. У случају Србије, не би требало да представља проблем доказивање протеривања више од 250.000 особа из Книнске крајине, али ће бити јако тешко доказати намеру хрватског војног и политичког врха да се почини геноцид, нарочито зато што је Међународни суд правде јако високо поставио критеријуме за доказивање намере да се почини овај најтежи облик кривичног дела. То се најбоље видело у случају тужбе БиХ против Србије.

Контратужба
унапред спремљена

Тек сада је јавност сазнала да је Србија све ове године од подношења хрватске тужбе, дакле целих осам година, припремала не само одговор на тужбу, него и контратужбу.

Како је рекао Тибор Варади, главни правни заступник Србије, осам година се радило на припреми одговора на хрватску тужбу, али и на противтужби. Професор Варади је мишљења и да „конфронтација читавих заједница није здрава и добра, ни за нас, ни за Хрватску“.

Милорад Пуповац, потпредседник Самосталне демократске српске странке (СДСС), оценио је да би Срби у Хрватској могли да буду активан учесник у процесу тужбе Србије против Хрватске, али и да се нада да „још постоји могућност да Загреб и Београд отворе простор за дијалог“.

- Мислим да би требало отворити простор за дијалог због интереса обеју нација и због одговорности да се самостално суоче са оним што се догодило, и са ратом и ратним политикама деведесетих, али исто тако и са оним што се догађало током целог 20. века - нагласио је Пуповац. **Тек недавно у јавност су изашле информације и да је било више покушаја да се направи вансудски договор са Хрватском, а на иницијативу Србије, али да је остао без одговора хрватске стране.**

Према мишљењу Жарка Пуховског, професора Филозофског факултета у Загребу, ма колико то невероватно изгледало у овом моменту, вансудски договор и међусобно одустајање од тужби би могло да уследи наредних година. Он сматра да поступак пред Међународним судом правде по тужби Хрватске против Србије неће почети у наредне три године, што је период који би могао да се искористи за преговоре српске и хрватске стране о евентуалном међусобном повлачењу тужби.

- Договор сада није могућ, али се надам да ће бити могућ у наредних неколико година, на пример док је Вук Јеремић министар спољних послова - истиче Пуховски. Према његовим речима, међусобне тужбе неће битно утицати да друштва добро сарађују - „од криминалаца, преко привредника, па до туриста“.

Упозорења из Европе

Осим на регионалном нивоу, застој је и у односима Србије и Европске уније, због инсистирања Холандије да пре ратификације и примене Споразума о стабилизацији

и асоцијацији, најтраженији хашки оптуженик Ратко Младић, али и Горан Хаџић, буду изручени Хашком трибуналу. **Ипак, додатно захлађење односа између Србије и Хрватске изгледа да би се највише могло одразити на европске интеграције.**

Јелко Кацин, извештач Европског парламента за Србију, изјавио је за Данас да тужба Хрватске и најава контратужбе Србије, због злочина почињених у Хрватској током операције Олуја 1995. не доприноси међусобном разумевању и позвао обе државе да се концентришу на приближавање Европској унији.

- Државе би се морале концентрисати на своје приближавање Европској унији и на изградњу структура неопходних да би се интеграција и приближавање успешно завршило. Како год ми гледамо на то што се десило, то има колатералну штету у општој атмосфери. У овом тренутку ово не доприноси међусобном разумевању и поверењу - рекао је Кацин. На питање колико би међусобне тужбе Србије и Хрватске могле да дестабилизују регион, Кацин није могао да прецизира, али је истакао да је далеко већа штета када се амбасадор суседне државе прогласи за непожељну особу.

- Не разумем те расправе ко се коме извинио и није извинио за све оно што је почињено. Јесте да је Србија постала независна када су се Црногорци одлучили за независност, па су последично и Срби добили независну државу. Ако се председник Хрватске извинио тадашњем председнику Државне заједнице Србије и Црне Горе, то ипак треба имати на уму, а не да се Србима нико није извинио - закључује Кацин. Проблем представља и могућност да дође до дестабилизације региона, управо због тужби Србије и Хрватске. Ипак, Иван Вејвода, директор Балканског фонда за демократију, истиче за Данас да не верује да најава контратужбе Србије може да допринесе нестабилности на Балкану и да је ово сада само тренутно захлађење у односима Србије и Хрватске.

- Постоји јасна свест и са једне и са друге стране да односи морају да остану добри, поготову због тога што и једна и друга земља теже уласку у ЕУ - каже Вејвода.

Позиви на разум

У опасности је и регионална сарадња. Бивше југословенске републике - Босна и Херцеговина, Хрватска и Србија, туже се или ће се судити пред Међународним судом правде у Хагу. Агресија, геноцид, ратни злочини, репарације, односно ратна штета, уништавање културних и верских објеката, само су неке од предмета тужби. У међувремену, полиције региона имају мршаву сарадњу, а организовани криминал у свим сегментима незадрживо буја. Александар Попов, директор Центра за регионализам из Новог Сада, каже за Данас да је лоше што се тужбама и контратужбама покушавају решити спорови око дешавања из недавне прошлости, као и да то није препорука за Европу.

- Логичан след би био да се Србија прво унутар себе суочила са оним што се дешавало и помирила сама са собом, па онда са суседима - наводи Попов. По његовим речима, самопроглашење независности Косова и признање од других земаља, довело је до тога да ова одлука Међународног суда правде буде „кап која је прелила чашу“.

- Са Хрватском од рата нисмо имали лошије односе него сада. Није добро што целу атмосферу подгревају обе владе и стварају лошу слику у јавности, тако да падају

претешке речи, које затварају перспективу да се „стане на лопту“ и да се види да ли се може ићи напред. Ако је икад био потребан разум, потребан је сад - истиче Попов.

Он додаје да се овај застој у односима Србије и Хрватске мора превазићи и да не може дуго да траје.

- Надам се да ће разум превладати. Уосталом, сам процес придруживања ЕУ нас тера на сарадњу. Ако желимо да идемо даље у том правцу морамо ићи ка томе да превазиђемо све проблеме. Надам се да ће такав одговор бити и од Европске уније - наглашава Попов.

ДИВАЦ: ЗА ИЗБЕГЛЕ СМО САКУПИЛИ ВИШЕ ОД МИЛИОН ЕВРА

Блиц, 22.11.2008; Страна: 11

Прослављени кошаркаш, саветник потпредседника Владе Ивице Дачића за спорт, хуманитарна питања и дијаспору, изјавио је да су његови приоритети на тој функцији решавање стамбених питања расељених и избеглих, унапређење развоја спорта, повратак поверења дијаспоре у матицу и стварање амбијента за већа улагања.

„Потпредседник Владе ме је позвао, представио своје идеје које сам препознао као позитивне и укључио сам се у те пројекте. Уколико желимо да померимо неке ствари на боље, људи би требало да се прихвате неког посла и одговорности“, рекао је Дивац у интервјуу ФоНету. **Подсећајући да се годинама бави хуманитарним радом, пре свега на пројекту збрињавања избеглих и расељених који живе у колективним центрима, Дивац је нагласио да је и државни интерес решавање тог проблема и затварање избегличких кампова.** Дивац је истакао да је презадовољан досадашњим током акције „Можеш и ти“, коју је покренула Хуманитарна организација Дивац, чији је циљ куповина кућа за породице које и даље живе у избегличким камповима.

„Од прошлог септембра смо сакупили више од милион евра, откупили 100 домаћинстава и збринули 350 људи. Настављамо и даље са тим пројектом“, прецизирао је Дивац.

СРБИ У ХРВАТСКОЈ ПОНОВО ТАОЦИ СТАРЕ РАТНЕ ПОЛИТИКЕ

Блиц, 22.11.2008; Страна: 4

Шта ће тужбе Загреба и Београда донети грађанима

Штета је што међународна заједница није препознала осетљивост тог питања и што није помогла и Хрватској и Србији да се другачије односе према тој материји”, каже Пуповац

Политички представници Срба у Хрватској сматрају да ће хрватска тужба, као и изнуђена одлука Србије да подигне контратужбу погоршати њихов положај, још више успорити повратак избеглица и остваривање њихових права, па чак и отежати процесуирање ратних злочина. Контратужба Србије ће сигурно допринети, барем краткорочно, даљој компликацији односа Београда и Загреба, а то сигурно не може помоћи нама у Хрватској - каже за „Блиц” Милорад Пуповац, председник Српског народног већа.

Као и много пута до сада, Срби из Хрватске о чијој се судбини заправо поново одлучује пред Међународним судом у Хагу, поново су жртве политике која се води између Београда и Загреба. Слободан Узелац, потпредседник Владе Хрватске за регионални развој, обнову и повратак, први Србин у хрватској влади каже за „Блиц” да је одлука Србије да тужи Хрватску логична последица хрватске тужбе, али упозорава да ће спорење и суђење затворити простор за сарадњу без које нема успешног решавања важних заједничких питања.

- Судски спор, и тужба и контратужба, објективно отежавају сарадњу међу државама, затварају иначе потребан простор за успешан повратак људи и стварање услова за њихов квалитетан живот и останак у Хрватској. Бојим се истовремено да то затвара простор и за успешно започету сарадњу држава на процесуирању почињених ратних злочина. То је кренуло са тешкоћама, али је ипак кренуло, а мислим и да се на то може лоше одразити и жалим због тога. А управо је утврђивање индивидуалне кривице за ратне злочине услов да се односи између две државе, али и у целом региону генерално побољшају - каже Узелац. На питање да ли види могућност да председници две државе седну за сто и договоре се, Узелац каже да „не верује у извињења, поготово не она која су изнуђена”.

- Мислим да је много важније да почну да се решавају животни проблеми људи, поготово избеглица, али у стварном животу, а не на вербалном нивоу. Прави пут на коме треба да почива сарадња две државе јесте да се жртвама рата, на било којој страни оне биле и од било кога да су оштећене, омогући да се последице отклоне. Да се врате сви који то желе, а онима који желе да остану негде другде да им се помогне да се интегришу у средину, да се процесуирају ратни злочини по истим правним критеријумима... То је „пут одоздо”, наоко малих корака, али успешног решавања проблема - инсистира Узелац.

Милорад Пуповац, председник Српског народног већа и саборски заступник Самосталне демократске српске странке, каже за „Блиц” да се политички представници Срба у Хрватској надају да и након ове одлуке Владе Србије још увек постоји простор и могућност за почетак дијалога.

- Од дијалога о свему што се догађало деведесетих година се, нажалост, бежало откако је Хрватска подигла тужбу против Србије. Надамо се да ће га сада бити јер нам се у противном може догодити да постанемо таоци политика Туђмана и Милошевића које смо на демократским изборима поразили. Свету треба да покажемо посве другачију способност у суочавању са ратном прошлошћу. Верујем да већина грађана исто то очекује и од једне и од друге владе - каже Пуповац за „Блиц”. Уз напомену да је „штета што међународна заједница није препознала осетљивост тог питања и што није помогла и Хрватској и Србији да се

другачије односе према тој материји”, Пуповац очекује да се расправа о ратним догађањима поведе у јавности међу људима који немају терет дневнополитичке одговорности. - Након тога посланици и једног и другог парламента требају и сами понешто рећи и помоћи својим владама да се растерете велике одговорности. Желим да верујем да међу посланицима и у једном и у другом парламенту постоје они који су спремни за разговор и о овим, али и о другим питањима наслеђа која нас спутавају у међудржавним односима и у односима према ЕУ - наглашава Пуповац.

- Треба помоћи политикама које нису биле у стању да се разрачунају са проблемима, треба се разрачунати са онима који ево већ скоро двадесет година након злочина, отварањем приче о геноциду, желе поново закопати хрватско-српске односе и на тај начин, с једне стране, вишеструко девалвирати историјску чињеницу о почињеном геноциду током Другог светског рата, а с друге, девалвирати могуће унапређење односа између две државе и угрозити оно што је до сада постигнуто - каже Пуповац. Србија је, додуше, у више наврата протеклих година предлагала вансудско поравнање, али је Хрватска то одбијала, тачније, прихватала уз немогућ услов да Србија призна главни тужбени захтев, а то је геноцид. Тако се, уз неспособност да се дипломатским путем разреше ови конфликти, дошло и до контратужбе и до повратка на ратнохушкачку реторику деведесетих.

Потпредседник Владе Србије Божидар Ђелић оценио је јуче да је одлука Србије да поднесе тужбу Међународном суду правде против Хрватске за геноцид над Србима једина могућа и логична одлука.

- Боље је да сви гледамо у будућност, али Хрватска није изабрала тај пут и Србија је морала да одговори на то - рекао је Ђелић. Мада је горљивим изјавама министра спољних послова Вука Јеремића о покретању тужбе за геноцид против Хрватске у јавности створен утисак да српска Влада са радошћу иде на суд да рашчисти злочине из прошлости и од процеса очекује добробит за државу, многи министри увиђају лоше стране суђења. Министар економије и регионалног развоја Млађан Динкић, по незваничним информацијама „Блица”, на седници Владе пре два дана рекао је да сумња да је то добар потез Србије. Динкић је јуче био недоступан за изјаве, али је „Блицу” у његовом кабинету речено да је њихов став да „се Србија и Хрватска морају окренути будућности”.

- Председници и премијери обе земље морају заједно сести и разговором доћи до рационалног решења. Не треба нам параноја заоштравања односа јер нас то никуда неће одвести - кажу у Динкићевом кабинету.

Саво Штрбац, директор Документационог центра „Веритас”, каже да би сви били најсрећнији да се тај проблем може решити ван суда, али да је Србија принуђена да се брани од најтежих оптужби на суду јер Хрватска не одустаје. Он ипак очекује да ће процес пред Међународним судом у Хагу донети корист Србима избеглицама, који су још у двотрећинској већини ван Хрватске.

- Иако се очекује да суд одбаци тужбу за геноцид и с једне и с друге стране, у образложењу пресуде ће се наћи независно, мериторно објашњење шта се заправо догодило. На основу тога појединци ће касније моћи да дођу до обештећења за отету имовину, право на пензије, право на учешће у приватизацији имовине. Неминовно је да људи буду обештећени - каже

Штрбац за „Блиц” уз напомену да и даље више од 400.000 Срба не може да се врати у Хрватску.

Антрфиле:

Дулић: Надам се вансудском поравнању

- Жао ми је што у годинама када се широм Европе говори о интеграцијама, на Балкану се још расправља о прошлости. Иако нисам био на седници Владе када је донета одлука да Србија тужи Хрватску, подржавам контратужбу и сматрам да је изнуђена. Надам се повлачењу тужбе од стране Хрватске и вансудском поравнању. Драго ми је што свакодневни живот иде испред политике и што су односи у култури и између обичних људи на много бољем нивоу него званични односи између Србије и Хрватске - каже Оливер Дулић, министар за животну средину и просторно планирање за „Блиц”.

Пуповац: Активно ћемо учествовати

- Као што Србе у Хрватској нису ништа питали деведесетих о свему што им се спрема и пакује, тако их нису питали ни поводом ове тужбе. Да се више не би без нас радило о нашим главама, Народно вјеће ће врло брзо, кад се све слегне и када видимо како ће се позиционирати актери у овој ствари, формирати своје мишљење и преузети активну улогу. Нећемо допустити да због нас, колико год да су наше судбине трагичне, а наше искуство горко, још једном дође до сукобљавања Хрватске и Србије без нас и нашег учешћа. Контактимаћемо и хрватску и српску владу и презентовати чињенице о деведесетим годинама у целисти- каже Пуповац за „Блиц”.

PRESS CLIPPING

Недеља 23.11.2008. год

КО ЈЕ ПОЧИНИО ГЕНОЦИД У ХРВАТСКОЈ?

Пресс, 23.11.2008; Страна: 10

Председник Фонда за истраживање геноцида, пријатељ суда на суђењу Ајхману, представник САНУ на суђењу Артуковићу и један најпризнатијих стручњака у свету за међународно право ДР МИЛАН БУЛАЈИЋ У АУТОРСКОМ ТЕКСТУ ЗА ПРЕСС НЕДЕЉЕ

Међународни суд правде у Хагу, који је одлучио да је надлежан по тужби Хрватске за геноцид против Србије, коначно ће одговорити на питање да ли је уопште било масовних, унапред планираних злочина против једног народа. **И док се већина наших правних експерата спори у вези с тим да ли је реч о геноциду или о појединачним ратним злочинима, за мене дилема нема! Геноцида је било, али првенствено од стране хрватске солдатеске, заправо, истих оних који одговорност за најстрашније злочине сада пребацују на сопствене жртве!??**

Да подсетим, Влада Хрватске је 2. јула 1999. године покренула поступак против СРЈ за злочине геноцида које је у Хрватској починила ЈНА (законита војска тадашње Југославије), обавештајни агенти (!) и паравојне формације на територији западне Славоније (операција „Бљесак“) и региона Книна (операција „Олуја“). Тада је, наводи се у тужби, спроведено етничко чишћење хрватских држављана, што је резултирало њиховим расељавањем, убијањем, мучењем, незаконитим хапшењем, као и великим уништавањем имовине. Због повреде Конвенције УН о спречавању геноцида, Србија је тиме дужна да плати ратну одштету Хрватској!!! Да није тужно, свакако би било смешно!

Рак на трбуху Хрватске

Фонд за истраживање геноцида којим председавам до сада је прикупио на хиљаде страница доказа, сведочења и признања учесника у злоделима против Срба. Пуно тога је обрадио и Документациони центар „Веритас“, а податке је прикупљала и избегла влада крајишких Срба. Нажалост, држава Србија и њен експертски правни тим до сада нису показали интерес да се упознају с том обимном грађом. **Међутим, чак и када би се занемарили докази које је прикупила српска страна, Хрватска ће се суочити с одговорношћу само на основу изјава страних званичника, који су збивања током војних акција „Бљесак“ и „Олуја“ пратили с лица места. У оптужници против хрватских генерала, Готовине, Чермака, Маркача и других наводи се да су учествовали у удруженом**

злочиначком подухвату, чији је циљ био да се Срби трајно уклоне с подручја Хрватске. Међутим, да није реч о појединачним злочинима хрватске војске и њених генерала, већ да постоји јасна одговорност и самог државног врха на челу с председником Фрањом Туђманом, најбоље је потврдио на самом суђењу пред Хашким трибуналом, дакле под заклетвом, бивши амерички амбасадор Питер Галбрајт.

„Председника Туђмана сам посетио 1. августа 1995. године и том приликом сам га упозорио да треба да заштити српске цивиле, тим пре што се после хрватских војних операција у Медачком цепу и током „Бљеска“ погром народа могао очекивати“, рекао је на суђењу Галбрајт. „Нажалост, схватио сам да ме хрватски председник уопште не чује! Као историчар, Туђман је с одобравањем говорио о пресељавању становништва па је било јасно да ни он, нити било који други хрватски званичник нису имали жељу да се Срби икада врате. Шеф уреда хрватског председника Хрвоје Шаринић отворено ми је говорио да су Срби рак на трбуху Хрватске и да се њихов остатак на територији земље не сме никако допустити“.

Срби морају нестати

Упоредо с овим изјавама, наставио је Галбрајт, ишле су и конкретне акције хрватске војске. Током „Олује“ је извршено безброј убистава, прогон, депортације и присилно премештање становништва, пљачкање јавне и приватне имовине, безобзирно разарање градова, насеља и села, напоследку, нехумана дела и окрутност поступање према заробљенима, старима и немоћнима. Дакле, очигледно није била реч о појединачним злочинима, већ унапред смишљеној и испланирој акцији да се Срби потпуно униште и протерају. Галбрајт је сведочио да је потезе војске пратила и активност хрватске владе након војне операције. Туђман је одмах дао рок да ће онај ко се у Хрватску не врати за месец дана бити трајно протеран, а његова имовина конфискована. Под притиском Америке, овај неразумно кратак рок је убрзо продужен на 90 дана, да би касније био и потпуно укинут.

Али није само Галбрајт говорио оно што „хрватске уши“ никако нису желеле да чују! Подсећам да је и Карл Билт, представник Уједињених нација у Југославији, у Хрватској проглашен за персону нон грата јер је рекао да Туђман мора да одговара за бомбардовање Книна, исто као и Милан Мартић за бомбардовање Загреба. Занимљиво је и сведочење Елизабет Рен, специјалне извешатељке УН за људска права, која је на суђењу хрватским генералима потврдила да су „током акције хрватске снаге намерно гађале цивилне мете у Книну, укључујући и стамбене четврти“, те да су „гађани циљеви без икакве војне важности“. Сем тога, Ренова је закључила да Туђман никада није био заинтересован за кажњавање тих злочинаца, а још мање за повратак избеглих Срба. Хрватска, која је све до открића анекса хашке оптужнице хваљена за сарадњу пред Хашким трибуналом, јединствено се супротставила тврдњама тужилаштва да је постојао некакав злочиначки подухват у „Олуји“. Хрватски премијер Иво Санадер је тврдио да „никаког прогона, а нарочито не геноцида, над Србима није било“. На његову жалост, чињенице указују да су операције „Бљесак“ и „Олуја“ биле и те како геноцидне, а то потврђује и транскрипт са састанка највишег војно-

политичког руководства Републике Хрватске, где је јасно исказана намера да се то учини. Хрватски врховник је јасно формулисао стратешки циљ „Олује“, а то је: „Да се нанесу такви ударци да Срби практично нестану...“

Веза с НДХ-ом никада није прекинута

А оно што би политичари најрадије прећутали потврђује сам народ! У великој интернетској анкети коју је спровео „Јутарњи лист“, добијени су такви резултати који су изненадили и саме организаторе. У њој је чак 40 одсто Хрвата подржао геноцид и масовно убијање Срба које је извршено у Независној држави Хрватској!!! Да су хрватски грађани, ипак, „потрефили“ суштину, можда најбоље потврђује податак да је сваки четврти испитаник поистоветио усташе и гардисте из 1991. године. Да разлике између усташа и хрватских домољубаца практично никада није ни било, потврдио је у више наврата и сам Стипе Месић, актуелни председник Републике Хрватске. Тако је, рецимо, на једној прослави у Сиднеју, где је био главни говорник, рекао да су Хрвати у Другом светском рату два пута победили! Најпре 10. априла када је проглашена Хрватска држава, а потом и на крају рата када су се поново нашли међу победницима. Дакле, без обзира на идеолошке боје којима би се премазивали, Хрвати су увек имали исти циљ - независну државу! Везу између нацистичке НДХ и данашње Хрватске не спори ни хрватска католичка црква! На сахрани ратног злочинца Динка Шакића 21. јула 2006. године, католички свештеник Вјекослав Ласић је поновио да је „Независна Држава Хрватска темељ данашње домовине Хрватске, за коју је мученик Алојзије Степинац храбро посведочио пред безбожним комунистичким судом. То је разлог да се сваки поштени Хрват поноси именом Динка Шакића“. Шакић је, да подсетим, и сахрањен у усташкој униформи.

Антрфиле:

Ливада: Спроведен је и културни геноцид

Два механичка удара на српски корпус, за време Другог светског рата и овај недавни, биолошки су масакрирали Србе, закључио је професор Светозар Ливада. Да тога није било, у Хрватској би данас живело преко милион и по Срба, а данас их има свега око 200.000. Оваква национална трагедија се догодила само још јерменском народу под Отоманском империјом. Срби немају биолошку репродукцију, а немају ни своје институције јер је на делу културни геноцид.

Где несташе Жртве?

Тачан број јасеновачких жртава се вероватно неће никада открити, мада је очито да се мери стотинама хиљада. Међутим, добијањем независности, Хрвати овај број драстично умањују па су на новој поставци музеја, отвореној 27. новембра 2006. године, приказана свега 69.842 имена страдалих логораша. Међу њима је највише Срба (39.850), Рома (14.599), Јевреја (10.700), Хрвата (3.462)...

ТОДОРИЋ: ДОБИТ САМО ЗА ПРАВНИКЕ

Блиц, 23.11.2008; Страна: 5

Реч је огромном новцу, наравно, све ће то опет ићи преко леђа пореских обвезника. У добросуседским односима већ је направљена огромна штета

Од тужбе Хрва-тске и контратужбе Србије за геноцид пред Међународним судом правде имаће користи само ангажовани правници и с једне и с друге стране. Поново су узбуркане емоције и страсти код људи који су изгубили много у последњем рату, што може бити веома опасно – каже за „Блиц недеље“ Владимир Тодорић, директор београдског Правног форума. У добросуседским односима већ је направљена огромна штета јер се националистичка еуфорија вратила на велика врата. Спорови ће, у материјалном смислу, астрономски коштати и једну и другу страну. Наравно, све ће то опет ићи преко леђа пореских обвезника.

– **Реч је огромном новцу, али ми смо на то већ навикли јер наша држава опрашта милијарде евра разним тајкунима који не плаћају порез** – прича Тодорић. Истина, наша земља је хтела да се проблем реши вансудским поравнањем, подсећа он, али како Хрватска страна није пристала на то, били су на неки начин приморани да одговоре контратужбом.

– Када се отпуштају радници, када европске интеграције изгледају све даље, сигурно је да политичким елитама у обе земље одговара да скрену пажњу са правог проблема. Појединци су у покретању тужбе и контратужбе пред Међународним судом правде за геноцид видели праву прилику да се измене насловне стране у новинама, које су до сада биле преплављене вестима о економској кризи, корупцији, убиствима – додаје Тодорић. **Наш саговорник наводи да је неспорна чињеница да је Београд учествовао у оружаном побуну у Крајини деведесетих, али да је неспорно и да је Хрватска починила злочине у војним акцијама „Бљесак“ и „Олуја“.**

– Наши говоре о 250.000 избеглица, њихови аргументи су да хрватска војска није била у Београду и Новом Саду. Све то сигурно неће допринети развоју добросуседских односа. Ова ситуација никако није добра за обичне грађане, који ће опет бити изманипулисани – закључује он.

PRESS CLIPPING

Понедељак 24.11.2008. год

ГАСИ СЕ ПОСЛЕДЊИ КОЛЕКТИВНИ ЦЕНТАР

Данас, 24.11.2008; Страна: 21

У Јабланичком округу евидентирано више од 4.500 расељених и избеглих лица

Лесковац - Према последњим подацима повереништва за избегла и расељена лица Јабланичког округа, у Лесковцу, али и другим општинским средиштима овог дела Републике, евидентирано је 4.500 лица са тим статусом. Сем у депадансима хотела Атина, недалеко од аутопута Лесковац - Ниш, остала лица живе у приватном смештају и већина се увелико прилагодила новој средини.

- За наредну годину планирамо да почнемо градњу зграде за смештај расељених и прогнаних лица који живе у колективном центру - каже Игор Коцић, повереник за избеглице лесковачке општине. Уз помоћ Високог комесаријата за избеглице, УНХЦР, Швајцарске агенције за развој, Републичког комесаријата за избеглице и СО Лесковац пре пет година у планинском селу Дрчевац, на тамошњим утринама, избегла и расељена лица почела су да граде кров над главом. Марљивим радом саграђено је пет кућа са два улаза, па је овде дом пронашло десетак породица, које су добиле грађевински материјал, а инфраструктура је поклон Лесковца.

- Имамо заиста лепе куће, али немамо воду за пиће, па се снабдевамо са сеоских бунара. То је наш велики проблем. Други је недостатак посла, јер га овде нема не само за нас него и за саме мештане - вели Дарко Кораћ, родом из Удина, у Лици, који повремено ради као грађевинац у Београду, а пре неколико година је привремено био запослен и у Москви. Јово Кораћ, који је такође из Удина, ратни је инвалид и прима скромну надокнаду. Каже да тешко излази на крај, али је, вели, још теже онима који немају ништа. Вида Самарцић је морала да напусти родни Мостар. Једно време је становала у колективном центру у Великој Копашници.

Антрфиле:

Дом код пријатеља

Поред Лесковца, и у другим срединама Јабланичког округа такође су грађене куће за расељена и избегла лица. Највећи подрухват реализован је у Медвеђи где је подигнуто читаво насеље. Станова за избегла и расељена лица има и у Власотинцу, а велики број домаћинстава која су остала без огњишта топлину породичног дома су пронашли код пријатеља и рођака.

ТАДИЋЕВ САВЕТНИК НА СЛАВИ ДЕЧАНА

Пресс, 24.11.2008; Страна: 6

ПЕЋ - Советник председника републике Млађан Ђорђевић изјавио је да ће данас бити на слави манастира Високи Дечани и разговарати с повратницима и верницима о проблемима људи на Косову. Он је рекао да ће „учинити све“ да се што већи број Срба врати на Косово. Ђорђевић је јуче посетио Пећку патријаршију и разговарао са сестринством манастира и повратницима.

ЗОЉОМ НА КУЋУ ИЗБЕГЛИЦЕ ИЗ САРАЈЕВА

Политика, 24.11.2008; Страна: А8

Брчко – **Непознати починилац или више њих, два сата иза поноћи у петак на суботу, испалили су зољу на кућу Тодора Шалипура у Новом насељу на Лончарима, 15-ак километара западно од Брчког.** Зоља је прво погодила улазну капију, направила рупу, прошла кроз њу, пробила врата на гаражи и завршила испод „пасат каравана“ на коме је поред осталог разбила задње стакло и причинила штету од преко 500 евра. Тодор у својој кући која се налази поред магистралног пута Брчко – Бања Лука држи продавницу мешовите робе. Јуче ујутро, док смо били код Тодора, бројне комшије су долазиле и згражавали се на то што је, како истичу, „урађено овим добрим људима код којих се увек може затражити помоћ”. „Никада ми нико није претио и сматрам да напад на моју кућу нема карактер опомене од конкуренције, већ мислим да он има политичку позадину, а везан је за мој ангажман у СНСД-у током протеклих локалних избора“, рекао нам је Тодор не желећи више да говори о мотиву напада. **Како незванично сазнајемо, неколико комшија је видело аутомобил којим су починиоци, након што су испалили зољу отишли са лица места. Хоће ли то бити довољно да се пронађу починиоци и да се разјасне мотив и намера, сазнаћемо кад МУП РС, заједно с надлежним правосудним органима Српске спроведу истрагу. Педесетогодишњи Тодор, са својих шесторо укућана који су спавали кад је одјекнула експлозија, живи у овом насељу заједно с комшијама из преко 20-ак општина экс-Југославије.**

„Одмах сам устао и изашао да видим о чему се ради. По свој прилици злочинци су искористили лоше време пошто је падала суснежица и под окриљем ноћи испалили зољу на моју гаражу. **Полиција из Пелагићева, коју сам одмах обавестио, обезбеђивала је кућу целу ноћ. Припадници Криминалистичке полиције из Добоја јуче ујутро су потврдили да се ради о тзв. зољи која је испалена из непосредне близине куће“**, каже Тодор који је у Новом насељу направио кућу 2001. године након што је 1996. године избегао из Сарајева.

ПОТРЕБНА И ПРАВНА ПОМОЋ
Вечерње Новости, 24.11.2008; Страна: 20

Космет

Ако жели да било шта српско сачува на Космету, Република Србија мора много боље да се организује и формира тимове правника који би помогли људима да поврате своје узурпиране некретнине. Ти људи, када и покушавају да се боре, сада плаћају адвокате Албанце који само одуговлаче поступке да би се спорови коначно ставили ад акта. И онима који још живе на Косову треба пружити већу, конкретну помоћ, да не би продавали своју земљу и селили се у Србију. Пример је село Бело Поље крај Пећи, некада чисто српско, потпуно спаљено 1999... које сада има 70 кућа изграђених после другог паљења 2004. Али, мештани немају пијаће воде, бунари су затрпани и загађени, а једини извор две сеоске чесме. Црпна пумпа, уз то, може да ради само кад има струје, а и стално се квари. Постоје могућности да се изнад каптаже изграде два артешка бунара, која би решила проблем воде, али то мештани не могу сами, потребна им је помоћ.

Милош Павловић
избеглица из Белог Поља

PRESS CLIPPING

Уторак 25.11.2008. год

РАДМАНОВИЋИ У НОВОМ ДОМУ
Вечерње Новости, 25.11.2008; Страна: 21

ПАРАЋИНСКА ОПШТИНА, УЗ ПОМОЋ СТРАНИХ ДОНАТОРА, СКУЋИЛА ДЕСЕТИНЕ ИЗБЕГЛИЧКИХ ПОРОДИЦА

ПАРАЋИН - По званичним подацима, у општини Параћин уточиште је нашло **1. 200** избеглих и прогнаних лица, те исто толико расељених са Косова и Метохије, а општина се потрудила да за педесетак породица обезбеди кров над главом. Тако је до куће дошла и двочлана породица Радмановић, мајка Пава и син Мирко. Кроз пројекат "Откуп сеоских домаћинстава" - уз помоћ општине и италијанске хуманитарне организације "Интерсос" - Радмановићи су купили напуштено сеоско домаћинство у Главици. Бојан Вељковић, члан Општинског већа задужен за социјалну политику, уједно и председник Штаба за збрињавање избеглих и расељених, истиче да је овај потез у Параћину повучен први пут, али свакако неће бити и последњи.

- Радмановићи већ 13 година живе у Главици, потпуно неусловно, у две собице, односно просторије које припадају сеоском Дому културе. Без воде су, без тоалета и ништа не би могли без помоћи комшија. За овај пројекат било је неколико заинтересованих породица, али су само Пава и Мирко успели да испуне све тражене услове. Јер, донатор је захтевао да кућа која се откупљује буде уцртана у катастру - каже Вељковић. Кућу за Радмановиће "Интерсос" је финансирао са **560.000** динара, а остатак су они сами доплатили власнику. Уселиће се почетком децембра, а Италијани су обећали и донацију у намештају. Саговорник "Новости" истиче да ће врло брзо почети градња једног стамбеног објекта са 17 станова намењених расељеним лицима. Финансијер ће бити немачка хуманитарна организација АСБ, а општина ће сносити десет одсто трошкова.

- За ову зграду урађен је главни пројекат и расписан тендер, а станови су намењени расељенима са Косова и Метохије, смештеним у последњем колективном центру у параћинској општини, амбуланта "Поповац". Тамо живи 15 породица, укупно 48 лица, и кад их збринемо, овај центар биће затворен, као што је то учињено и са онима у хотелу "Петрус", "Штофари" и мини-смештајима по селима - објашњава Вељковић.

Антрфиле:
НОВО НАСЕЉЕ

ДО сада је у Параћину изграђено десет двојних кућа у којима је смештено 20 породица, те зграда за такозвано социјално становање са 12 јединица, што је донација Швајцараца. Објекат са 15 станова финансирао је Дански савет за избеглице. Сви објекти налазе су у Данкову, па је то сад већ право избегличко насеље које ће следеће године добити канализацију, асфалт и јавну расвету.

БЕОГРАД 1

Бизнис, 25.11.2008; Страна: 18

ФЛЕШ

БЕОГРАД - „Соко Штарк“, чланица Групе „Дрога Колинска“, обезбедио је тону и по производа из свог асортимана за помоћ расељеним и избеглим лицима, у склопу редовне новогодишње акције, коју организује Републички комесаријат за избеглице.

ПАКЕТИ ХРАНЕ ЗА НОВУ ГОДИНУ

Глас Јавности, 25.11.2008; Страна: 24

Позив домаћим компанијама да помогну најстарије избеглице и расељене

БЕОГРАД - Републички комесаријат за избеглице позвао је јуче компаније у Србији да донацијама подрже новогодишњу акцију помоћи најстаријим суграђанима који имају статус избеглих и расељених особа. Представница Комесаријата Ирена Поповић је рекла Тањугу да је та установа спровела јавну набавку и купила артикле за пакете, а да се донацијом за сада прикључила једино компанија “Соко Штарк”, која је издвојила тону и по производа за ту намену. Према њеним речима, сви геронтолошки центри и друге социјалне установе, у којима је смештено око 900 избеглица о којима брине Комесаријат, добиће поклон пакете са основним потрепштинама и намирницама. Поповићева је рекла да ће акција трајати до Нове године, а да ће ове седмице помоћ добити установе у Кикинди, Зрењанину, Младеновцу, Врбасу, Кули, Апатину, Сомбору, Бежанијској коси, Новом Саду, Бачкој Паланци и Пожеги. Србија је прва у Европи по броју избеглица, а у колективним избегличким центрима у Србији живи око 6.000 људи. Према подацима УНХЦР и Републичког комесаријата за избеглице, у Србији борави и око 206.000 интерно расељених особа с Косова и Метохије.

ЛАЖЊАК

Курир, 25.11.2008; Страна: 4

Политичари у Србији не верују иницијативи председника СНВ Милорада Пуповца за формирање савета поверења између Србије и Хрватске

БЕОГРАД - Председник Српског народног већа Милорад Пуповац изјавио је да би формирање савета поверења побољшало односе Србије и Хрватске и да би такво тело, чији би чланови били представници парламената, угледни људи из јавног живота обеју држава, као и представници хрватске Католичке и Српске православне цркве, могло да допринесе успостављању бољих билатералних односа. Политичари у Србији су, међутим, убеђени да се иза иницијативе Пуповца крије лични интерес! Радикал Зоран Красић тврди да је “немогуће да се такав савет формира”.

- Предлагач тог концепта је толико проблематичан да ниједна ни друга страна неће прихватити његову улогу Светог Саве! Док се не реши питање Републике Српске Крајине, не верујем да би ико од наших политичара пристао на то, имајући у виду да је РСК пала у руке усташама, иако је била под протекторатом УН! То значи да су Туђман и екипа планетарни злочинци - каже Красић. Божидар Делић из СНС присећа се да је “Пуповац сличне услуге понудио и у случају Космета”.

- Исто тако бисмо онда могли и са Шиптарима да изграђујемо поверење, али да нам узму Косово! Ко зна зашто Пуповац то прича? Или је реч о маркетингу или неко други говори кроз његова уста само да би замаглио тренутну ситуацију. Сматрам да би Србија, једино ако претходно Хрватска одустане од тужбе, требало исто да поступи, али да тражи да се разреше имовинска питања. **Што се тиче само војних станова, у Хрватској их је узурпирано око 40.000, а да не говорим о друштвеној имовини Србије, нарочито о летовалиштима српских предузећа дуж јадранске обале! Тек кад рачуни буду чисти, можемо да путем савета побољшавамо односе - сматра генерал Делић.** Потпредседница НС Дубравка Филиповски подсећа да Хрватска не поштује ни неке међународне споразуме, попут Цефте, те да не би ни закључке двојне комисије.

- Пуповац је иницирао формирање савета или због саморекламерства или зато што је, као функционер странке у власти, под нечијим притиском. У сваком случају, ово је закаснела иницијатива и после тужбе Хрватске она не би имала ни смисао нити ефекат. Ко год да би био у саставу тог савета, не би могао да натера хрвате да одустану од тужбе - истиче Филиповска. У успех таквог тела не верује ни посланик ДСС Драган Шормаз, који тврди да он не би имао никакву сврху. Да би се побољшали односи, он препоручује Хрватској да повуче тужбу пред Међународним судом за геноцид.

- Одлука суда да се огласи надлежним не значи и пресуду, али формирање савета у овом моменту не би имало смисла - каже Шормаз. Београдски надбискуп Станислав Хочевац подржао је јуче предлог да се оформи савет за поверење.

- Мислим да је то добар пут за будућност - рекао је Хочевац, док се представници Српске православне цркве нису оглашавали. Међутим, потпредседник Хрватског сабора Владимир Шекс оценио је да је посреди

“занимљива, али тешко остварива идеја”, јер су “међусобни односи две државе захладнели, што лежи искључиво на србијанској страни”.
- не верујем да би тако мешовит састав могао имати успеха у послу који лежи првенствено на двома владама - рекао је Шекс.

Антрфиле:
Решење на суду

Директор документационог центра Веритас Саво Штрбац подсећа да је и раније било комисија и поткомисија, али да су све оне пропадале због дијаметрално супротних ставова две стране.

- Изрека каже да ако нећете да решите неки проблем, треба да формирате комисију. Једноставно, дошли смо до фазе у којој постоје хрватска тужба и српска контратужба, и суд је право место да се тај спор реши. Можда би Пуповац желео због Срба који су остали у Хрватској да се односи побољшају, и вероватно зна да ће сада и обнова и повратак расељених стагнирати - каже Штрбац.

ПРОШЛА САМ КРОЗ ПАКАО

Правда, 25.11.2008; Страна: 22

Наш прослављени писац и колумниста „Правде” Душко М. Петровић одржао је промоцију своје књиге „Кафа у Петровићима”. Стихове, који на сатиричан и духовит начин говоре о мукама избеглица говорила је глумица Маја Колунџија. Изабрао је баш њу, а и она његове стихове, управо зато што је и сама прошла кроз тај пакао.

- Књига поема је потпуно тачна. То ја као избеглица могу да потврдим. А други велики квалитет је што је господин Петровић то изнео на духовит начин, тако да стихови развесљавају, што је нама преко потребно. Вече су улепшали Милован Витезовић и Перо Ђурђевић - рекла је Маја Колунџија о књизи Душка М. Петровића.

Свој 18. рођендан Маја је „прославила” у избегличкој поворци.

- Тај део свог живота сам на неки начин потиснула, али док сам жива сигурно нећу заборавити то кроз шта сам прошла. То је моја судбина, над којом покушавам да не кукам. Помирила сам се с њом. Шта је било, било је. Овде сам родила децу, овде у Београду се све више осећам као да сам свој на своме - помало са сетом прича Маја. Прошло је много времена од тада, па је Книн, са свим својим чарима. остао град у лепом сећању, али у који се млада жена никад не би вратила.

- Волим да чујем и само име тог града. Книн је мој град, у ком сам се родила и имала дивно детињство. Сви ће вам рећи да је тај град, колико год био мали имао неки посебан шмек. Опасни шмекери су се родили у том граду. Све је то нестало. Ти људи су се расули по белом свету и никад више неће бити исто као што је било. Тамо су неки нови људи, који ту нису рођени и не могу да га воле као ми. Много је времена прошло, а моја деца сад припадају тамо где су рођена. Морамо ићи напред, не вреди освртати се, али не смемо ни да

заборавимо ни ко смо ни одакле смо - говори Маја. После прогонства, Маја је свој дом нашла на Косову, одакле је поново протерана.

- Косово је света реч. Много сам заволела Приштину, пригрлила сам је јер сам свој град изгубила. Када сам и из Приштине побегла, одлучила сам да се више не везујем за градове. Мислим да су Срби са Косова прошли још горе него ми. Туга је то. Мислим да решења нема. Видите, нас више нема ни у Крајини, ни на Косову - рекла је Маја која је одлучила да се посвети деци и глуми.

Антрфиле:

Медицинска сестра код Радоша Бајића

- Завршила сам снимање серије „Село гори, а баба се чешља“, где играм медицинску сестру. Имала сам срећу да радим са Радошем Бајићем. Он је велики човек и било ми је задовољство да радим са њим. Серија показује како није све црно и да није свему дошао крај. Осећам да сам спремна да заиграм у Београду. Мислим да носим другачију енергију, што доказује и награда за најбољу глумицу за улогу госпа Мице у представи „Власт“ 2004. године, у Брчком, на сусретима позоришта БиХ.

РОЂЕНЕ БЕЗ ГРОБА ОПЛАКУЈЕМ

Вечерње Новости, 25.11.2008; Страна: 10

Породица Мухарема Ибраја, хашког сведока, у избеглиштву на рубу егзистенције. Од 17 чланова породице, остали стари родитељи. Владу моли за кућу

СУДБИНА седамнаесточлане албанске породице Ибрај из села Осек Хиља поред Ђаковице, који су испред терориста побегли 1999. године, добила је тужан епилог - у расејању. Ни сведочење бившег мајора Мухарема Ибраја у Хагу на, како каже, српској страни, није помогло да на крају барем он, коме су киднапована три рођена брата, син и два братанца, у својој земљи добије дом. Са тешко болесним родитељима Мусом и Росом и другом супругом, Нишлијком Дијаном, живи у селу Хум, поред Ниша. После близу десет година избегличког и подстанарског живота у Србији, јер на Космет не сме, Мухарем се одважио да пише Влади да му помогну да купи једну сеоску кућицу, јер друге имовине нема, а једва издржава да плати кирију.

Прича страдања је страшна. Баш као и многих других породица. И српских и шиптарских. Брат Исуф киднапован је са два сина, а његова жена са петоро деце пребегла у Аустралију. Ибар, други брат, убијен је и сахрањен у Призрену, где данас његова жена живи са осморо деце. Ибрај никада није нађен, али су вести о његовој ликвидацији сигурно тачне - прича нам Мухарем. Сина Кујтима сахранила је сестра на призренском гробљу.

- Своје не могу и не смем да оплакујем тамо где су им кости остале - прича Мухарем. - Све што смо имали спалили су нам, покрали и отели. Живело је у избеглиштву нас 17, али од очеве пензије и црканице коју зарадим, нисмо

могли да живимо. Тако је моја жена са четворо деце морала да се врати на Косово, а да онда као избеглица пређе у Албанију где живе уз помоћ УНХЦР док чека да као азиланти пребегну у Аустралију...

Мухарем је пуна 22 дана у августу 2005. године сведочио пред Судом у Хагу, као сведок одбране на суђењу Слободану Милошевићу. Каже да је причао само истину. Није био против свог народа, али је на суду сведочио пре свега у корист другог, српског народа. Док је бринуо о више од 1.000 кућа у Ђаковици, "штете није било".

- Окупио сам по једног члана из сваке куће и рекао да нећу да видим никога из ОВК, ни једне ни друге, јер не могу да сачувам цело Косово, али могу да пробам да Ђаковица остане цела - сећа се неких својих одлука Ибрај.

- За само месец дана по мом пребегу са родитељима за Србију, отети су ми браћа, братанци и синови. Знао да су дуго били живи, сви су знали шта је с њима. Могли смо све да их спасемо. Сахранили смо оно што су нам дали. Нису их све идентификовали. Преживели, жена, две снаје, једанесторо деце, док се могло, држали су се заједно. Веровао сам у братство и јединство, а доживео сам да ми отмају и убију браћу, а породицу нисам смео ни могао да сачувам...

Антрфиле:

ПОМОЋ

ПОМОЋ за Ибраја стизала је, причају, само у почетку. Прошле недеље посетила их је италијанска хуманитарна организација СОС Југославија, која им је уручила 350 евра.

ЖИВА МУКА

- НЕ треба мени стан у граду, ма какви, ево има једна кућа за 6.000 евра у селу, то нам је довољно, само да смо своји на своме - прича Мухарем Ибрај. - Жена ми је добра, брине о родитељима. За оца скупи лекови за срце, оперисао се прошле године, а мајка од бубрега болује. Алж живи се. А ови моји, који страдаше, е њима је мука жива била. Њих сањам стално.

PRESS CLIPPING

Среда 26.11.2008. год

СРБИМА ДАЈУ ВИЗЕ ЗА ИСЕЉАВАЊЕ

Пресс, 26.11.2008; Страна: 16

КОСОВСКА МИТРОВИЦА - Откако је Косово 17. фебруара ове године прогласило независност, из покрајине се иселило 150 српских породица, углавном из села Косовског Поморавља у земље Скандинавије, највише у Норвешку, али и Луксембург. У исто време вратило се само 55 Срба. Све стратегије о повратку Срба на Косову и Метохији од 1999. до данас, без обзира на то ко их је донео, пале су у воду.

Према речима председника Координационог центра за Косово и Метохију Звонимира Стевића, исељавање српских породица од проглашења независности Косова спроводи се под плаштом наводне помоћи српском народу.

- **Жалосно је што се младим брачним паровима са децом лако и брзо омогућава да дођу до виза и докумената и оду са Косова и Метохије** - каже Стевић. **О осетном исељавању српских младих породица са децом из великих косовских села сведочи податак да је ове школске године 50 ученика мање у великом српском селу Партеш код Гњилана, које има 800 становника.** Због таквог исељавања ове године мањи је број основаца и у селима Пасјане код Косовске Витине, Ранилуг код Гњилана, Прилужје код Вучитрна, Врбовац код Витине...Недостатак безбедности и слободе кретања, економска езперспективност, стална насиља Албанаца над Србима и свакодневне пљачке и уништавање српске имовине главни су разлози што се Срби нису вратили у већем броју. Од проглашења независности Косова, 17. фебруара ове године, настао је и највећи разлог да се Срби не врате на Косово. **Према подацима УНХЦР-а из августа ове године, од 1999. до сада се на Косово и Метохију вратило више од 18.500 повратника, међу којима је 7.286 Срба.** Сви изнети подаци, наводи УНХЦР, засновани су на информацијама које месечно сакупљају на терену од поверљивих извора.

- **Према подацима Координационог центра за Косово и Метохију, до сада се на Косово и Метохију вратило тек близу 3.000 Срба, од којих се њих 1.366 вратило организовано.** Ми у повратнике рачунамо оне који стварно бораве на Косову и Метохији и располажемо тачним именима и презименима повратника - каже Стевић.

Срби су се на Косову и Метохији вратили у више од 40 села, највише у Метохији, као и у варошици Клина, у коју се вратило 40 носилаца домаћинстава и у Пећ 22 српске породице. Повратка у другим градовима нема. Углавном су Албанци у свим већим градовима на Косову и Метохији завршили са

откупом српских станова и кућа. Према подацима ХАБИТАДА, Срби су у Приштини продали више од 90 одсто кућа и станова, а данас је у главном граду покрајине преостало још само неких 60 Срба од 40.000, колико их је живело до 1999. године. Према досадашњем ритму повратка на Косово и Метохију, Срби би се вратили тек за два-три века. У овом моменту у Србији има 206.000 расељених са Косова, Црној Гори 16.000 и на самом Косову 20.000. На Косову и Метохији је преостало још 125.000 Срба.

Антрфиле:

Куће само за сликање

Широм Косова и Метохије постоји више од 600 изграђених кућа за повратнике које зврје празне. Срби се тамо не враћају из страха за своје животе. Тако је више од 3,5 године празно 35 кућа у селу Подгорице код Косовске Витине, толико времена ја празно и 35 кућа у Новом Селу код Вучитрна поред саме француске базе. Празно је и 45 кућа у Зочишту код Ораховца, 135 кућа у Свињару крај Косовске Митровице, 80 у Обилићу, 30 у Косовом Пољу...

АПЛАУЗ

Ало!, 26.11.2008; Страна: 7

Геронтолошки центри и социјалне установе, где је смештено 940 избеглица о којима брине Комесаријат за избеглице, добиће поклоне из „Соко Штарка“

ЗАПАЉЕНА КУЋА СРБИНА

Курир, 26.11.2008; Страна: 3

ПРИЗРЕН - У селу Локвица, општина Призрен, запаљена је напуштена кућа власника српске националности, саопштила је јуче Косовска полицијска служба. У саопштењу се наводи да нема повређених и да је причињена мања материјална штета. Истрага је у току. Локвица је национално мешовито село, у којем су до јуна 1999. године живели Бошњаци и Срби. У селу сада више нема Срба. За српске повратнике у Локвици у последње три године изграђено је десетак кућа, али власници само повремено дођу да их обиђу.

ЗА НАЈСИРОМАШНИЈЕ 5,5 МИЛИЈАРДИ

Преглед, 26.11.2008; Страна: 5

Милосављевић: Због недовољног фискалног капацитета земље, немогуће је изаћи у сусрет свим потребама у здравству

Штедња здравственог динара на свим нивоима је неопходна

Сутра је предвиђено усвајање републичког буџета и битних рестрикција у области здравствене заштите не би требало да буде, али због опште рецесије предвиђена је штедња на свим нивоима - истакао је јуче министар здравља Томица Милосављевић на Форуму о фармацији и здравству у организацији Економист медија групе. **У оквиру предвиђених средстава за ову област предвиђено је 5,5 милијарди динара за обавезно здравствено осигурање и то најугроженијих категорија становништва. Ради се о незапосленим особама, избеглим и расељеним и другим социјално угроженим категоријама које не остварују приходе, а рачуна се издвајање од 10 процената од најниже плате у Републици у претходном периоду уз обрачун 12,3 одсто доприноса. Према расположивој евиденцији Министарства здравља укупни трошкови лечења ове категорије становништва износи преко 15 милијарди годишње. Дакле, неће бити „сече“ ове ставке за социјално угрожене, што је сама срж здравственог система,** рекао је Милосављевић. Говорећи на форуму здравствених радника о начину финансирања ове области и 10 крупних заблуда међу којим су да је лечење бесплатно, а да се законима може све променити, министар здравља је најавио два нова документа

- Уредбу о добровољном здравственом осигурању, и Правилник о допунском раду који су јуче објављени у Службеном гласнику. Према уредби омогућава се систем добровољности посредством осигуравајућих кућа којима лиценце издаје НБС, а њоме ће се регулисати давање полиса, контрола и надзор, а само министарство ће давати мишљење и одобрење на пакете осигурања. Правилник о допунском раду, прецизирао је Милосављевић, коначно ће се и поред многих полемика, моћи да примењује и то на корист пацијената који ће знати када може да се лечи и код кога у здравственој установи, као и у додатној пракси. Због недовољног фискалног капацитета земље, немогуће је изаћи у сусрет свим потребама у здравству, али је неопходно увођење фискалне дисциплине, што је први домаћи зататак који многи нису савладали, јер постоје моћне компаније које по 10 година избегавају плаћање доприноса. Истовремено нови извор финансирања је увођење издвајања динара по једној паклици цигарате од чега је сакупљено милијарда динара, колико је износила ставка улагања у инфраструктуру. Ова давања као и повећање намета на алкохол требало би да се повећа чак и за 10 пута како би се могло више новца употребити за превентиву. На примедбу представника Ин фарма Сретена Николића, да увозници лекова имају губитке због пада динара, Милосављевић је рекао да до обештећења фирми неће доћи, али је за неколико недеља предвиђено поскупљење. Директор Фонда за здравствено осигурање Светлана Вукајловић је навела како су средства од 300 евра по становнику годишње, односно издвајања из буџета од 180 милијарди претесна за све нарасле захтеве, и скренула пажњу да је потребно да се нађе нов механизам за лечење скупим лековима, по узору на остале земље у Европи.

Антрфиле:
Манекенке или докторке

Председница Фармацеутског друштва Србије Иванка Милетић указала је на све већи значај и раст пласмана и потрошње дијететских суплемената 15 до 20 одсто, најчешће минерала и витамина, али разни препарати још увек нису усаглашени, посебно дозе, са стандардима у ЕУ, па ни у нашој земљи. Сања Спасеновић указала је на све чешћу појаву кривотворених лекова, али и илегалан промет уз честу небригу инспекцијских служби који могу да брзо напуне буџет уколико би за прекршаје изрицали казне од три милиона динара. Указујући да је заштита пацијената још увек у повоју, Горан Паповић, потпредседник Савеза потрошачких организација Србије, указао је на агресивност кампања рекламирања многих медицинских производа и лековитих средстава, који лече срце али истовремено и бубуљице. Много је шарлатанства. Спровели смо „истрагу“ ко се крије иза „Беоликлике“, коју на ТВ стално промовишу манекенке обучене у - докторке.

ЦАРЕ, ЦАРЕ, КОЛИКО ЈЕ САТИ Политика, 26.11.2008; Страна: А14

Одговор на ово питање дају „Прес” и „Курир”

На првој страни недељног броја „Курира” главни, највећи, наслов гласи: „**Таст ми купио сат**”. Уз наднаслов „Сироче” и поднаслов: „**Министар одбране Драган Шутановац тврди да скупочени сат марке ‘бреге’ није купио од плате већ захваљујући томе што његов таст Мирослав Илић добро зарађује певајући**”. Објављена је велика слика дотичног.

Сат, иначе, кошта 15.000 евра. Колико кућа за неког избеглицу, кола више средње класе.

„Курир” се, иначе, наврзао на Шутановчев сат одраније. Већ су писали о његовој наклоности према скупоченим мерачима времена. Њихов саговорник тада је, на основу министрових слика које се појављују у јавности, потврдио да „ниједан његов сат не кошта мање од четири и по хиљаде евра”.

„Носилац сата” је, наводно, „за један недељник ” изјавио (а „Курир” преноси) следеће: „Министар од своје плате не може да купи тај сат. Али, немам ја тај сат откако сам постао министар. Породица Шутановац зарађује много, много више него што је просечна плата у Србији, тога се не стидим”, саопштио је Шутановац избегавши да одговори на питање одакле му толике паре, уколико других послова, осим државног, нема. Уместо тога, функционер ДС-а почео је да набраја одакле све његовој породици пристиже новац.

„Моја плата, плата моје супруге, нека помоћ која стиже, стицајем околности, од мог таста (Мирослава Илића), који, хвала богу, и даље пева и добро зарађује. Одавно сам изашао из било каквог приватног посла, говорим само о ономе што

стиже званично на мој и рачун моје супруге. Али, што се тиче самог сата, једна ствар је номинална вредност, а друга за колико може да се купи”, објаснио је Шутановац прецизирајући да је сат, ипак, купио, а не добио.

Читалац „Курира” би сада морао да се замисли, што, наравно, изискује извештај напор. Ако није плаћена „номинална вредност”, која је плаћена? Шверцерска? Затим, сат је, вели, купио он. Али како се онда изродио наслов да му га је купио таст?!

Велика главоломка.

„Курир” је израчунао да би просечан грађанин Србије могао овакав сат да купи за 39 месечних зарада (протоком више од три године), док би војнику по уговору у Војсци Србије требало скоро седам и по година да то заради.

Али, и вредност сата се доводи у питање: „У кабинету министра одбране Драгана Шутановца ’Куриру’ је јуче речено да није тачно да поменути сат вреди 15.000 евра.

„Уколико ви мислите и тврдите да толико вреди, министар Шутановац је спреман да га редакцији ’Курира’ уступи за те паре. Новац ће наравно уплатити у добротворне сврхе”, поручили су из кабинета министра одбране.

Ето ти га сад.

„Курир” се не изјашњава у вези са понудом. Ваљда зна колико је сати. Минулих седам дана таблоиди, жута штампа – или како се то већ зове – наврзли су се на политичаре и директоре јавних предузећа (као да то није једно те исто) показујући колико троше државних (наших) пара.

Ајд’ то и некако. Али кренули и на самог принца, престолонаследника.

„Прес” је у недељу објавио („Принц троши као краљ”) да је за последње три године за краљевски двор Србија издвојила четири и по милиона евра. „Посебном одлуком Владе Србије, Министарство културе је само 2007. године уложило 120 милиона динара званично на одржавање дворског комплекса, а у стварности за плате запослених на двору и остале потребе брачног пара Александра и Катарине Карађорђевић.”

Држава званично не издржава породицу Александра Карађорђевића, али плаћа „расходе њеног боравка”.

Е... то је онда друга ствар. Само расходе.

Дан касније члан Круног савета Милан Париводић је изјавио овом листу да држава принцу треба да обезбеди још пара. Најмање 1,7 милиона евра годишње. Тврдњу подупире овако: „Није битно где су то потрошили! Нису то никакве паре за репутацију коју Карађорђевићи уживају у свету. Знате ли ви да је принц Александар кумче краљице Елизабете, рођак шпанског краља? **Да сте 2005. били присутни на инвестиционом скупу у престижном лондонском хотелу „Клерингтон” видели бисте шта за Србију значе Карађорђевићи, ма нема више људи таквог кова у Србији. А тек донације деци без родитеља, домовима у којима су смештена та деца... Само оне сигурно премашују тих 1,7 милиона евра, колико им реално треба дати”, додаје Париводић.**

Зато што остварује добит (ваљда не сам?), и Бојан Кришто, директор Аеродрома „Никола Тесла” (кадар Г17 плус) правда паре које је сам себи доделио, изван плате

која му је 3.600 евра. Месечно. У јуну ове године „у складу са пословним успехом предузећа” исплатио је сам себи 880.226,97 динара.

Дан касније, Млађан Динкић, председник Г17 плус, „Пресу” је изјавио да због тога неће сменити Кришта: „Директор аеродрома Бојан Кришто је одличан менаџер и овог пута нећу да тражим његову смену. Али мора одмах до последње паре да врати све исплаћене бонусе”.

Другим речима... колико је сати зна свако, без обзира на марку сата.

PRESS CLIPPING

Четвртак 27.11.2008. год

ПОБЕДА

Курир, 27.11.2008; Страна: 4

Савет безбедности УН усвојио препоруке генералног секретара УН Бан Ки Муна о реорганизацији цивилне мисије на Косову и дао зелено светло за распоређивање Еулекса. Приштински званичници и даље против

БЕОГРАД - Савет безбедности УН усвојио је јуче препоруке генералног секретара УН Бан Ки Муна о реорганизацији цивилне мисије на Косову и дао зелено светло за распоређивање Еулекса у јужној српској покрајини. Овој седници присуствовао је и министар спољних послова Вук Јеремић, који је истакао да је Србија остала непоколебљива у решености да мирним путем брани свој принципијелни став о Косову, користећи сва политичка, дипломатска и правна средства која су јој на располагању, најавивши да ће и у будућности наставити то да чини. - Кључни услов да бисмо прихватили реконфигурацију одувек је био јасно **преузимање обавезе од стране ЕУ, потврђено од стране Савета безбедности - да ће бити статусно неутрална и да ће у потпуности деловати под окриљем УН, у складу са Резолуцијом 1244. Драго ми је што су ови разумни захтеви испуњени.** Експлицитни језик извештаја потврђује статусну неутралност Еулекса, што је гаранција да ниједан део његовог мандата не може бити заснован на Ахтисаријевом плану за косовску независност, који је Србија одбила и који СБ никад није одобрио - нагласио је шеф српске дипломатије у говору у УН. Он је најавио да ће целовита Србија, с Косовом у свом саставу, постати члан ЕУ у неколико наредних година.

- **Ми ћемо се прикључити ЕУ високо уздигнуте главе, са очуваним суверенитетом и територијалним интегритетом. Као и већина других народа, мој је пролазио и кроз дане славе и кроз дане трагедије. Понекад управо трагедија отвара могућност за достизање нових висина. Али до тих висина не стиже се измишљањем нове историје. Зато Србија никада и ни под каквим околностима неће прихватити независност Косова** - поручио је Јеремић и позвао власти у Приштини да се не супротстављају вољи међународне заједнице, нити обавезујућој решености СБ. Државни секретар у Министарству за КиМ Оливер Ивановић сматра да ће Унмик у новој улози бити спона између српске и албанске заједнице.

- **Косовски Срби од Еулекса очекују безбедност у физичком и правном смислу. Имаћемо робустнију мисију, која се бави правосуђем и полицијом, што значи да ће се истраживати злочини над Србима из 1999, који су помало заборављени, али и ови свежијег датума** - казао је Ивановић. Директор Балканског фонда за демократију Иван Вејвода истакао је да припремање мисије ЕУ на Косову траје још од априла 2006. и да је ово „крнисање свих напора да се

најзад сви помере у правцу који желе, а то је стабилност како би се остварили циљеви за нас у Србији - пут ка ЕУ и кандидатура следеће године“. С друге стране, председник и премијер Косова Фатмир Сејдију и Хашим Тачи поновили су јуче да се противе плану од шест тачака генералног секретара УН Бан Ки Муна. Они су позвали „међународне пријатеље“ да обезбеде да се распоређивање Еулекса изврши на основу одредби Устава Косова и плана међународног посредника Мартија Ахтисарија.

- Убеђени смо да се не може дозволити остваривање шест тачака на било који начин којим се газу суверенитет Републике Косово. Позивамо наше пријатеље, чији се глас сада јасно чуо у одбрани нашег суверенитета, да обезбеде да мере које се предузимају на олакшању успостављања Еулекса буду у пуној координацији и консултацији са институцијама Републике Косово - истакли су званичници Косова.

Антрфиле:

Примери вандализма

Вук Јеремић скренуо је пажњу члановима Савета безбедности на тренутну ситуацију на КиМ и истакао да судбина многих Срба на Косову и даље зависи од тога да ли верују да могу да преживе упркос отворено непријатељском окружењу.

- Како да тумачимо презира вредан чин културног чишћења какав је поплочавање остатака недавно уништене српске цркве у центру Ђаковице? Како да тумачимо противљење општинских власти у Дечанима да у своје катастарске књиге као власника земље упишу манастир Високи Дечани, који је УНЕСКО уврстио на листу угрожене светске баштине? Шта се десило с повраћајем незаконито узурпираних приватних својина? Како да тумачимо чињеницу да се тек 107 интерно расељених лица српске националности, према статистици УН, вратило у своје домове током првих десет месеци ове године? Како да тумачимо заплелу великих количина лекова и медицинске опреме намењених северном Косову и енклавама? Како да тумачимо каменовање Срба у Косовској Митровици и употребу аутоматског оружја од стране Албанаца против ненаоружаних српских цивила и међународне полиције? - упитао је Јеремић.

СРБИ - НАЈУГРОЖЕНИЈИ У ЕВРОПИ!

Глас Јавности, 27.11.2008; Страна: 2

Срби на Косову и Метохији су најугроженија заједница у Европи - упозорио је Вук Јеремић Уједињене нације, и рекао: „Користим ову прилику да скренем пажњу Савета на тешке околности у којима најугроженија заједница у Европи и даље живи. За многе Србе на Косову, њихова судбина и даље зависи од тога да ли верују да могу да преживе упркос отворено непријатељском окружењу“. Желећи да разбије слику, коју је у прошлим излагањима пред УН дао албански представник, а према којој је Косово идилична, мултиетничка средина, на само

корак од савршене демократије, Јеремић је затражио да се размотри читав низ питања.

„Како да тумачимо презира вредан чин културног чишћења какав је попљочавање остатака недавно уништене српске цркве у центру Ђаковице, што значи да је овде, поред физичког уништавања, на делу још и покушај да се избрише сваки траг њеног постојања?“, упитао је српски министар. Јеремић је указао да је једно од нерешених питања и повраћај незаконито узурпиране приватне својине, додавши да више од 30.000 таквих случајева чека да буде решено.

„Они којих се то највише тиче - а они су у огромној већини косовски Срби - једва преживљавају у привременим смештајима или камповима за интерно расељена лица, док косовски Албанци и даље живе у њиховим домовима и обрађују њихову земљу, без страха да ће због тога бити правно гоњени?“, рекао је он.

„Како да тумачимо противљење општинских власти у Дечанима да у своје катастарске књиге као власника земље упишу манастир Високи Дечани, који је УНЕСКО уврстио на листу угрожене светске баштине, уз одбијање да спроведу у дело две извршне одлуке Специјалног представника генералног секретара УН којима им се налаже да то ураде?“, упитао је Јеремић чланице СБ.

Антрфиле:

Србија у ЕУ са Косовом!

- Србија ће цела, са Косовом у свом саставу, постати члан Европске уније у неколико наредних година. Ми ћемо се прикључити Европској унији високо уздигнуте главе, са очуваним суверенитетом и територијалним интегритетом“, нагласио је шеф српске дипломатије у говору на седници Савета безбедности УН. Јеремић је истакао да ће убрзано достизање пуноправног чланства у ЕУ наставити да буде главни стратешки приоритет Србије и додао да би то требало да буде приоритет и свих других чланица УН са подручја западног Балкана: „Караван историје, који је своје путовање започео Римским споразумом, неће се заустављати. Морамо да се постарамо да он никога не остави за собом“.

Правна арена

- Усвајањем резолуције у Генералној скупштини УН, којом је питање легалности једнострано проглашене независности Косова упућено Међународном суду правде, један је изузетно сложен проблем по први пут измештен из домена у којем постоји опасност од употребе оружане силе. Премештајући ово питање у правну арену, међународна заједница је реafirмисала стратешки избор Србије да на једнострано проглашену независност одговори мирно, уз највиши могући степен уздржаности“, истакао је Вук Јеремић.

РАСЕЉЕНИ РАДЕ КАО КОД КУЋЕ
Вечерње Новости, 27.11.2008; Страна: 33

Како су површински копови из Обилића успели да упуслили 1.500 НЕКАДАШЊИХ радника прогнаних пре девет година из завичаја

Од 3.000 запослених у Јавном предузећу Површински копови „Косово“ у Обилићу, који су средином 1999. године протерани са својих радних места, а већина њих и са Космета, половина их је у минулих пет година добила запослење у ЕПС. Ако се зна да знатан број радника који су морали да напусте јужну покрајину и даље живи „на социјали“, сазнање да су „обилићки копови“ нашли посао за више од половине запослених свакако охрабрује. Захваљујући колегијалности и разумевању у овом јавном предузећу и, пре свега, упорности директора „Копова“ Драгана Радаковића, кога сви наводе као најзаслужнијег што не живе од социјалне помоћи, они су већ радно ангажовани.

- Била је то у почетку једна врло тужна слика. Најбољи копачи „црног злата“, багеристи, техничари и инжењери до 2002. године, у највећем броју случајева, нису радили - ништа. Примали су 60, а две године после изгнанства 43 одсто од своје некадашње плате. Уз чињеницу да би се тај проценат смањивао до „социјале“, јер су и та примања добијана из буџета државе Србије и ЕПС. Тада ми је предложено да се вратим на место директора, јер смо дирекцију фирме из Обилића изместили у Београд. Са тимом сарадника направио сам акциони план за хитно упошљавање највећег броја наших радника - каже за „Новости“ директор Драган Радаковић. **Прве године рада по новом плану посао је нашло тридесетак расељених радника, и то у Колубари, Обреновцу и Костолцу. Видевши да се ради о веома вредним радницима, надлежни у тим колективима почели су да прихватају све већи број радника из Обилића, а онда су потребу за њиховим радницима изразиле и електродистрибуције широм Србије. Шкрт на речима, али инжењерски прагматичан, Радаковић не троши много речи о себи и својим заслугама. О њему се сазнаје више од других.**

- **Наш тим, на челу са директором Радаковићем, показао је бригу, како за расељене, тако и за раднике који су остали са својим породицама на Космету. Данас многи од њих, иако су им породице остале у јужној покрајини, раде у централној Србији. Бригу смо показали и за њихову децу, посебно за децу оних који су киднаповани или убијени у последњем рату. Сви се школују, добијају стипендије из нашег заједничког фонда, а њихове породице плату, јер је свима познато да је страдало највише наших радника, и то приликом одласка и повратка с посла - додаје помоћник директора ЈП Површински копови „Косово“ Срђан Ковачевић.**

Овакво запошљавање радника показало се као пример који даје најбоље резултате. Рад је, уједно, спасао многе од страха да ће остати без посла, бити „на социјали“ или нестати у чамотињи која је и те како присутна међу страдалницима са Космета.

Антрфиле:

Признања добротвору

ЗА све што је Драган Радаковић урадио, добио је много јавних захвалница и признања од државе Србије, факултета и института. Најзначајнији му је, свакако, орден Светог Саве првог реда. Радаковић није заборавио ни свој завичај, када је у питању и градња храмова. Обновио је и изградио осам цркава у Обилићу, Прилужју, Девет Југовића, Бабином Мосту, Племетини, Сувом Долу код Косовске Митровице, Лешку и Сочаници и исто толико у местима централне Србије.

ДА ЛИ СЕ ИЛЕГАЛЦИ ВРАЋАЈУ КУЋИ?

Преглед, 27.11.2008; Страна: 7

Радионица о миграцијама радне снаге у региону и земљама Европске уније

Европска комисија доноси директиве о ригорознијим условима уласка и боравка страних радника, стручњака, као и сезонаца - истиче Богумил Рибак, пољски стручњак за миграције у ЕУ

Драматичне последице глобалне финансијске кризе још увек се нису у пуној мери одразиле на тржиште рада у ЕУ, као ни у земљама западног Балкана, али је у последње време дошло до веће регионалне мобилности али и до нешто већег прилива, као и ригорознијег нормирања илегалних „токова“ радне снаге. **Неопходно је не само јачање сарадње земаља у региону, већ и усаглашавање нормативних аката, примена добре праксе и оснивање јединствене базе података, истакнуто је јуче у Београду, на радионици о миграцијама у организацији ТАИЕЦ**

- Инструмента за размену информација о техничкој помоћи Европске комисије и Националне службе за запошљавање. **Највећи број висококвалификованих миграната у свету чак 55 одсто одлази у САД, Канаду и Аустралију, а свега пет одсто у земље ЕУ - истакао је у уводном излагању саветник за миграциону политику Пољске и стручњак за регулисање тржишта рада у ЕУ Богумил Рибак. Комисија ЕУ је усвојила препоруке Хашке повеље са применом од маја 2005. до краја 2009. године са 10 приоритета, на првом месту је борба против тероризма, на другом управљање миграцијама, а регулише се такође визна и гранична политика, као и проблеми азила и расељавања становништва. У последње време дошло је до све израженијег притиска илегалца на територије са важењем шенгенске визе, због чега већина земаља спроводи споразуме о реадмисији. Трошкови илегалних миграција су велики, наводи Рибак, али већина земаља где се враћају имигранти није још увек решила проблеме око њихове интеграције. То подразумева не само смештај већ и обезбеђивање посла. Европска комисија је сагласна да се документ из Хага иновира и допуни програмима за наредних пет година. У том смислу предвиђа се промена неколико кључних директива које се односе на ригорозније услове уласка и боравка страних радника, високообразованих стручњака, као и сезонаца. Стручњаци Европске комисије управо утврђују јединствене услове**

за пријављивање за раднике из трећих земаља који раде у ЕУ, а почетком 2009. Савет Европе треба да усвоји и веома значајан документ Плаву карту којом се регулише прилив и трансфер високообразованих кадрова у ЕУ. Све земље и националне агенције за запошљавање требало би да усвоје концепт „оне стоп шоп“ јединствено место за пријављивање увозних радника, легално пријављивање уз валидне уговоре о раду, каже Рибак. Како не би дошло до неконтролисаног одлива мозгова са земљама порекла доноси се посебан кодекс. Договор о сезонским мигрантима није постигнут због веома подељених ставова унутар комисије у Шпанији сезона траје целу годину, а у северним земљама свега неколико месеци. Новину у ЕУ представља и све учесталије пресељавање, пракса која се преноси из регулативе УНХЦР, организације УН за избеглице. **Не ради се о присилном исељавању већ концепту да се што више избеглица које су напустиле матичне земље, од којих је две трећине смештено у камповима без могућности да се врате кућама што трајније збрине у земљама-домаћинима. У Европи се годишње настани и запосли око 5.000 пресељених особа, док од осталих земаља Канада предњачи са пријемом од 2.000 месечно.**

ЗА МИТО УСЛОВНО ГОДИНА И ПО
Дневник, 27.11.2008; Страна: 8

У НОВОМ САДУ ОСУЂЕН ТУРИСТИЧКИ ИНСПЕКТОР

Првостепено кривично веће Окружног суда у Новом Саду изрекло је Зорану Стаменковићу (1952) из Петроварадина, туристичком инспектору у Одељењу за Јужнобачки и Сремски округ у Новом Саду, оптуженом за примање мита, условну осуду. Утврђена му је казна затвора од годину и по дана и истовремено одређено да се неће изршити уколико у року од три године од дана правоснажности пресуде не почини кривично дело. **Према оптужници, Стаменковић је од маја до јуна 2005. године захтевао од Ђ. М., власника и директора ДОО „Форма М“ са седиштем у Новој Пазови, да уплати као помоћ за расељена лица с КиМ на рачун једне фирме у Петроварадину 80.000 динара, што би, наводно, било намењено за куповину грађевинског материјала, као услов да обави инспекцијски преглед угоститељског локала у саставу ДОО „Форма М“ који би иначе морао учинити.** Оптужени се терети да је 7. јуна 2005. године у једном кафићу у Новом Саду сачинио записник у којем је као место сачињавања означио Стару Пазову, а у налазу са сутрашњим датумом, испод записника, констатовао је чињенице у свим деловима повољне за Ђ. М. Кад му је предао примерак, уместо уплате поменутог новчаног износа, узео је на руке 1.000 евра, наводи се у јучерашњем саопштењу Окружног суда.

ИНТЕРВЈУ ГЛЕДАЛАЦА

Глас Јавности, 27.11.2008; Страна: 23

Гост емисије је Јован Кркобабић, потпредседник Владе Републике Србије. Са њим ће бити речи о томе зашто после дугих преговора са ММФ-ом, пензионерима и наредне године остаје ванредна повишица од 10 одсто. Да ли је то довољно и да ли постоје разлози за страховање да ће инфлација обезвредити пензије? Да ли је ПУПС био спреман да изађе из владе у случају да се одустало од тог ванредног повећања? Када ће бити испуњено обећање да пензија достигне 70 одсто просечне плате? Да ли је потпредседник владе преварио пензионере и да ли им је давао лажна обећања? Зашто се пензије повећавају линеарно и зашто пензионери са мањим примањима не добију веће повишице? Шта подразумева реформа пензионог система, са колико година ће се убудуће одлазити у пензију? Да ли се укидају превремене пензије? **У Србији живи више од 300.000 избеглица и интерно расељених. Како држава може да им помогне? Када ће бити расељени колективни центри?** Какву улогу Љубиша Самарцић има у ПУПС-у? Да ли ПУПС има свој подмаладак. Водитељ емисије је Владимир Ђоковић.

PRESS CLIPPING

Петак 28.11.2008. год

НЕСВАКИДАШЊИ РОЂЕНДАНСКИ ПОКЛОН

Глас Јавности, 28.11.2008; Страна: 12

Александар Ристов, који болује од дечје церебралне парализе, захваљујући комшиници и Лионс клубу из Швајцарске добио савремена инвалидска колица

До сада је имао пет операција на ногама, које су биле потпуно искривљене и у којима је имао несносне даноноћне грчеве. Данас је много боље, основну школу завршио је само захваљујући вољи

У дворишту некадашње касарне која се налази у непосредној близини Ватрогасног дома у Новом Саду нужни смештај од читавих 12 квадрата пре неколикогодина добила је четворочлана породица Ристов. У жељи да свом најмлађем члану Саши, који болује од дечје церебралне парализе, омогуће лагоднији живот који пружа град, преселили су се из Врдника у поменути собичак.

- До петог разреда Саша је ишао у школу у Врднику. Сваки дан сам га носила у школу и враћала кући. Временом је било све теже јер је школа била високо на брду, а дете је расло. Тада смо га пребацили у Нови Сад у школу, јер је у то време овде требало да добијемо стан. Међутим, стан нисмо добили, али смо захваљујући колегама мог супруга успели да добијемо овај нужни смештај од 12 квадрата, који смо накнадно адаптирали и направили овај кутак - објаснила је Сашина мама Нена. Саша је у међувремену ишао на рехабилитације, посећивао логопедице и психологе. До сада је имао пет операција на ногама и, према речима његове мајке, данас изгледају много боље, јер су пре свих тих третмана биле у грчевима и потпуно искривљене. Завршио је основну школу захваљујући сопственој вољи и пожртвованости његове мајке која је свакодневно бдела над њим. Како су му се, у међувремену родитељи разболели, а брат одселио, више није имао ко да га одводи и доводи из школе. Тата је отишао у инвалидску пензију, а мајка након тешке операције није смела да носи ништа тешко. Саша је тако у механичким колицима, у којима није могао да се креће без мамине помоћи, био осуђен на затворен простор. Време је искористио да савлада тајне компјутера и енглески језик, као и да гласовно „поскида“ све актуелне хитове популарних забавњака и народњака. А онда се родила нова нада...

- Колико знам, град је обезбедио превозно средство са рампом које ће децу са оваквим проблемом моћи да одвози и довози из школе, а Саши се, нарочито након прошле недеље, указала прилика да настави са школовањем - објаснила је **Сашина**

мама, напомињући да је главни „кривац“ за то њихова комшиница Радојка Зец, која је успела да Саши за двадесет четврти рођендан, преко својих пријатеља у хуманитарној организацији „Лионс Цлуб“ у Швајцарској обезбеди аутономна инвалидска колица у вредности од 17.000 швајцарских франака. О новим колицима, након старих механичких, Саша има само речи хвале. - Ово је најбољи и дефинитивно највреднији поклон који сам икада добио. Још увек се не сналазим баш најбоље, али сам пре неки дан успео сам да одем да купим новине, а такође и да маму и комшину Радојку почастим кафом у граду. Више нећу бити везан искључиво за собу и компјутер, већ ћу моћи мало слободније да се крећем - објаснио је Саша, напомињући да веома воли фотографију и да размишља да упише средњу школу која ће му омогућити да се њоме и бави. Са друге стране, комшиници Радојки Зец је срце пуно. Бојала се, каже да се породица Ристов не увреди, али је имала невероватну жељу, да им помогне. - Рекла сам Саши да напише писмо о себи и то писмо сам проследила швајцарском хуманитарном клубу „Лионс“ у којем повремено радим. Швајцарци су разумели Сашин језик, његову бол и немоћ и одлучили су да му помогну. **Када су ме обавестили да ће му послати колица, била сам пресрећна, али сам ћутала све док их нисам видела - објаснила је Радојка, иначе избеглица из Книна, и напоменула да када би сваки богат човек који има жељу да помогне бар једном инвалиду да би све укупно стање у друштву било далеко боље. Док се то не деси, Радојка ће, каже, кроз Сашу и даље гледати своју децу, кроз своју децу ће гледати Сашу и неће их разликовати, јер сва деца заслужују да имају једнака права.**

Антрфиле:

Брига због стана

Сашина мама Нена о будућности њиховог нужног смештаја и свог детета забринуто каже:

„Ово је наш кутак. Засад је све у реду, али се бојим да ће једног дана, уколико се ова касарна буде продала, нас иселити. Неизвесност ме оптерећује, а нарочито ме оптерећује то што размишљам шта ће бити са Сашом када мене и његовог оца једног дана не буде. Када је човек здрав, нешто може да предузме, али када је болестан...

PRESS CLIPPING

Субота 29.11.2008. год

У НАСЕЉУ ПОЉАНА КОД НИША

Пресс, 29.11.2008; Страна: 16

У насељу Пољана код Ниша представници града, УН Хабитата и агенције италијанског министарства спољних послова уручили су јуче кључеве 75 станова избегличким и социјално угроженим породицама. Избегличким породицама додељено је 60 станова, а 15 је припало сиромашним.

МОНТАЖНЕ КУЋЕ КАО ДОНАЦИЈА

Дневник, 29.11.2008; Страна: 38

СТИЖЕ ПОМОЋ ИЗБЕГЛИЦАМА У БАЧКОЈ ПАЛАНЦИ

БАЧКА ПАЛАНКА: У Бачкој Паланци ни после више од 15 година није решен проблем избеглица са простора бивше Југославије. Ова погранична општина евидентирала је око десет хиљада исељених, прогнаних и расељених лица, а у Повереништву за избеглице кажу да је данас статус избеглих задржало око 800 лица. Реч је о онима који се још нису определили да ли ће се вратити у свој завичај или ће живот наставити у Србији, односно у једном од насељених места бачкопаланачке Општине.

- Желимо да помогнемо онима који се до сада нису снашли, односно онима који нису решили егзистенцијални проблем становања – каже повереник за избеглице Општине Бачка Паланка Радослав Милошевић. – Почели смо преговоре са хуманитарном организацијом ИНТЕРСОС из Крагујевца којој смо послали писмо о намерама. Постоји могућност да се добије донација у облику монтажних кућа, а на основу сазнања да на територији наше општине имамо изражену вољу двадесетак породица да на овај начин реше свој проблем смештаја, покренули смо акцију. Реч је о породицама избеглих и расељених лица, а сачинили смо списак преко 100 лица која су заинтересована за донацију у грађевинском материјалу. Доста њих не испуњава услове за могућу донацију у облику монтажне куће. Да би се могло конкурисати, заинтересована лица морају доказати да имају плац. Општина би у овом пројекту учествовала са бесплатним пословима везаним за папирологију, односно дозволе, а донатор би обезбедио монтажну кућу. До сада је у овој општини извршен откуп сеоских дома ћинстава у околним селима, односно у Гајдобри, Младенову, Обровцу,

Товаришеву и Визићу. Покрајински фонд за помоћ избеглим, прогнаним и расељеним лицима на овај на чин обезбедио је куће за 19 породица. Хуманитарна организација ИНТЕР СОС откупила је још једну кућу као и Хуманитарна организација „Дивац”. За побољшање услова становања и помоћ у завршетку започете куће није било заинтересованих, а повратничке пакете добило је четири породице које су се вратиле у Книн, Бихаћ и Дрвар.

- **Донације у грађевинском материјалу до сада је добило 27 породица које су живот поново почеле у Бачкој Паланци, Деспотову, Младенову, Парагама, Пивницама, Силбаш у, Обровцу, Гајдобри, Карађ ордјеву и Новом Мајуру –** каже Милошевић који осим што је повереник за избеглица обавља и функцију председника Општинске организације СУБНОРа.

– **Младим борцима избеглицама борац ка организација општине доделила је три стана у Бачкој Паланци, а у Деспотову је додељено осам плацева за изградњу породичних кућа.**

ПО СРЕЋУ У СРБИЈУ

Вечерње Новости, 29.11.2008; Страна: 9

АЗИЛ У НАШОЈ ЗЕМЉИ СВАКЕ ГОДИНЕ ЗАТРАЖИ ПЕДЕСЕТАК ИМИГРАНАТА

Од првог априла уточиште није добио нико

ДА је и Србија некима обећана земља потврђује педесетак имиграната колико просечно сваке године затражи азил у нашој држави. Уточиште углавном траже Ирачани, Грузијци, Етиопљани, Пакистанци, Кубанци, мада има случајева и из Шри Ланке, Сомалије, Нигерије... Захтевајући статус азиланта, сви они наводе да им повратка кући нема, јер су тамо изложени прогону на политичкој, националној или верској основи.

Од првог априла, када је ступио на снагу нови закон о азилу, међутим, уточиште у Србији није добио ниједан имигрант. Поступак је завршен за 11 особа, од којих су одбијене - свега три. Остали су захтеве или повукли, или су на своју руку -напустили земљу.

Закон о азилу који је усвојен крајем прошле године донео је једну важну новину - онемогућио је “трансфер” азиланата у тзв. треће земље. Тиме је укинута могућност да Србија послужи само као успутна станица ка бољем животу у западним земљама, што је дуго година био чест мотив захтева за уточиште на овим просторима.

Нови прописи предвиђају две могућности - неограничени боравак странца избеглице код нас, или повратак у матичну земљу. Држава приликом одлучивања о захтеву за азил има тежак задатак да утврди да ли је тражилац азила заиста жртва прогона у својој земљи. **Погрешна процена може додатно да угрози безбедност одбегле особе у држави у коју буде враћена у случају негативног одговора.**

- Од када важи нови закон, 48 особа је поднело захтев за азил - објашњава Дејан Кладарин, представник УНХЦР у Србији. - Већ годинама имамо до стотину захтева годишње.

Чврста правила о разлозима за тражење азила, како Кладарин каже, не постоје, али таласи имиграција углавном прате и кризна жаришта у свету - ратови, сукоби, економска нестабилност у појединим земљама - објашњава Кладарин.
- Тако су нам у таласима стизали Ирачани, Курди, Етиопљани, Грузијци... По речима нашег саговорника, азиланти углавном у Србију долазе илегално, мада нису ретки случајеви да долазе држављани са комплетним документима.

Антрфиле:
БЕЗ ПРАВИЛА

ЉУДИ који траже азил у Србији различитог су образовања, имовног стања, са различитим планова. По речима Радоша Ђуровића, председника Центра за заштиту и помоћ тражилаца азила, организације која се једина бави пружањем правне помоћи и заступа имигранате у Србији, углавном су то мушкарци млађих година, мада има и случајева да уточиште затраже и целе породице.

- Сваки захтев за азил посебна је животна прича - наводи Ђуровић. - Долазе преко сивих канала шверца људи, али има и оних који уредно допутују, и по слетању у Србију затраже азил. Било је случајева и да пређу нашу границу, очекујући да су стигли у Француску, Аустрију, Италију...

ПОСЛЕДЊА ПРИЛИКА ЗА ДОКАЗИВАЊЕ ИСТИНЕ

Политика, 29.11.2008; Страна: А14

Хрватска тужба против Србије Међународном суду правде у Хагу захтева најзад адекватан одговор контратужбом. У њену припрему и израду се обавезно и неизоставно морају укључити Срби из Хрватске преко одговарајућег консултативног тела и њихових угледних представника са пуним стручним и моралним интегритетом. То подразумева да у њему буду заступљени представници Срба из Хрватске који партиципирају у тамошњим органима власти, Сабору и влади, као и угледне личности које нису у хрватском естаблишменту.

С обзиром на то да се на територији Србије и РС налази претежан број избеглих Срба који данас имају или не хрватско држављанство, двојно држављанство, или пак само држављанство Србије, односно РС, или се налазе у иностранству, потребно их је приликом формирања тела узети у обзир. У ово тело треба укључити угледне личности из Републике Србије које су пружале помоћ у заштити права српског народа из Хрватске. Што се тиче самих Срба из Хрватске у Србији, треба имати у виду чињеницу да поред удружења Срба из Хрватске као њиховог координационог тела и „Веритаса” (Документационо-информативног центра) данас у Србији постоје регистроване 184 разне организације које окупљају Србе из Хрватске.

Формално, тужба Хрватске Међународном суду правде је адресирана на Републику Србију. Међутим, она је подједнако упућена на српско национално питање у Хрватској.

Одлазећи председник САД Џ. Буш је овог пролећа био у опроштајној посети Загребу чији је главни циљ био а хрватском режиму јавно и отворено „урби ет орби” да гаранције да неће ником допустити да оспори њена „стечена прва”, која је режим постигао уз пуну помоћ САД, ЕУ и њихових савезника. Та Бушова заклетва је предата у наслеђе и новоизабраном председнику и његовој гарнитурџ. Охрабрено овако експлицитним гаранцијама САД, хрватско руководство овом тужбом жели и правну потврду статуса кво, правни легитимитет за досадашње понашање, рестриктивну и дозирау контролу права српског народа. За српски народ из Хрватске то је последња и јединствена прилика да изнесе пуну истину о узроцима, поводу и последицама грађанског рата, узрочно-последичној вези и континуитету геноцида у Другом светском рату са догађајима 1991–1995, па до данашњих дана.

Хрватска, уместо да буде кажњена за злочин геноцида у овом периоду, добила је од САД, ЕУ и њихових савезника пуну политичку, правну, материјалну, информативну и војну подршку „као страна победница”, што представља крајњи цинизам и ругање правди. Зато мислимо да овом приликом нема основа за предлоге попут „нагодби”, или „савета поверења Хрватске и Србије”. То пружа прилику хрватској страни да својим у историји већ опробаним методама српско-хрватских односа изиграва договоре и споразуме, као и одговорност. Мислимо да је крајње време да се темељито претресе „досије српско-хрватских односа” и подвуче његов салдо. За Србе из Хрватске то је историјски дуг њиховим жртвама из Другог светског рата, као и страдањима, прогону геноциду и етничком чишћењу до данашњих дана.

PRESS CLIPPING

Недеља 30.11.2008. год

УРУЧЕНИ КЉУЧЕВИ ЗА 75 ПОРОДИЦА

Грађански лист, 30.11.2008; Страна: 19

ИЗБЕГЛИ

НИШ – У насељу Пољана код Ниша, представници града, УН Хабитата и агенције италијанског министарства спољних послова уручили су кључеве 75 станова избегличким, расељеним и социјално угроженим породицама. Станови су изграђени у оквиру „Програма становања и интеграције избеглица у Србији”, који финансира италијанска влада, а град је обезбедио грађевинско земљиште и уредио инфраструктуру. Избегличким породицама додељено је 60 станова, а 15 станова припало је социјално угроженим породицама, речено је на додели кључева. Програм изградње станова и интеграције избеглица вредан је 15 милиона евра, реализује га УН Хабитат, а спроводи се у седам градова – у Краљеву, Чачку, Крагујевцу, Нишу, Панчеву, Ваљево и Старој Пазови.

ИЗБЕГЛИЦЕ У ПОЛИТИЧКОМ ПРОЦЕПУ

Грађански лист, 30.11.2008; Страна: 18

Право време за решавање питања избеглица је управо сада. Недопустиво је даље пролонгирање и тактизирање у погледу тог акутног проблема, а предуслов за његово трајно решење налази се у помирењу, сарадњи и широком друштвеном дијалогу између нација, заједнички је закључак учесника дводневног међународног научног скупа под називом "Избеглице, расељена лица и емигранти на простору бивше Југославије", одржаног на Факултету за европске правно-политичке студије у Сремској Каменици. На скупу је, осим историчара, правника, социолога и политиколога из Босне и Херцеговине, Хрватске и Србије, учествовао и амбасадор Ханс Оле Урстад, шеф мисије ОЕБС-а у Србији, као и проф. др Елазар Баркан с њујоршког Универзитета "Колумбија".

Далеко од решења

– Тема која у својој основи проблематизује питање избеглица од великог је значаја за Србију, као и уосталом за регион читавог Балкана, који пролази

крз мукотрпан период транзиције. За Србију су избеглице, није то никакав изненађујућ податак, посебно тежак проблем који се мора што пре решити. Међутим, свакој акцији, било да потиче од домаћих или иностраних субјекта, нужно мора претходити процес међусобног националног помирења и разумевања. То још није урађено и далеко смо од правог решења. У Србији тренутно постоји око 100.000 лица с избегличким статусом и око 200.000 интерно расељених, а све то након девет година од последњег сукоба и чак 13 година после ратова на простору бивше Југославије. То је велика срамота за све нас. Једна од активности мисије ОЕБС-а на овим просторима је и сарадња са УНХЦР-ом у оквиру које, уз процену и праћење избеглица, решавамо питања везана за њихова људска права – рекао је амбасадор Ханс Оле Урстад. Он је напоменуо да је ОЕБС препознао напоре Србије, која је у протеклом периоду решила основна питања у вези са 500.000 избеглица, као и да је у том процесу много тога уложено. Међутим, по мишљењу Урстада, оно што је сада најважније јесу међунационална сарадња и искрени напор да се проблем преосталих избеглица реши на прави начин.

– Разочаран сам тиме што је декларативна спремност држава засад само слово на папиру. Проблем избеглица је веома комплексан и захтева заједничку акцију свих нас, као и озбиљна практична решења. Заједнички циљ земаља у овом региону је максимално брза интеграција у ЕУ. Управо тај циљ требало би да буде што боље искоришћен за решавање целокупне проблематике везане за избегла и прогнана лица. А време за решавање тих проблема је управо сада – закључио је шеф мисије ОЕБС-а у Србији.

Не постоји колективна кривица

По речима проф. др Елазара Баркана, најважнији механизми који воде до међунационалног помирења јесу емпатија, као и признање сваке нације везано за злочине почињене у прошлости. По његовом мишљењу, овај модел је неизбежан уколико се жели постићи то да људи признају једни друге, а неопходно је и схватање да не постоји колективна кривица, већ да је за злочин увек одговоран појединац.

Ипак, по др Баркану, један од основних проблема везан за избеглице јесте у томе што међународно право не прави разлику између избеглица мањинских и већинских нација. Једина разлика у међународном праву јесте она између избеглих и расељених лица, а то, по његовом мишљењу, доводи до озбиљних последица.

– До 70-их година постојао је тростепени план везан за боравак избеглица, а осим повратка, били су понуђени тренутни смештај и трајни премештај у неку другу земљу. То је добро функционисало једно време, а онда је проблем избеглица из Азије условио промене у дотадашњој пракси. Због пребукираног капацитета "неугрожених" земаља за трајно насељавање избеглица, преостао је једино повратак избеглица у матичну земљу. И ту долазимо да главног проблема. Повратак се показује као реална опција једино за избеглице већине, и ту досад није било никаквих проблема. Међутим, шта је с избеглицама мањинских нација? Њима је признато право на повратак, а гарантовање безбедности је остало више ствар морала него реалне политичке праксе. Ова лица бивају

приморана да се врате у средине из којих су већ једном побегла, а то је средина која је, по правилу, веома непријатељски настројена према њима. На овај начин избеглице мањине остају у политичком лимбу, препуштене неизвесности, иако су декларативно заштићене правом. Ти људи остају сами. Њихов повратак је, практично, онемогућен. Не кажем да ти људи не треба да се врате, већ констатујем емпиријску чињеницу да се они не враћају. Међународна заједница ово мора имати у виду и почети да делује у складу с реалношћу. Једина истинска ствар је да се тим људима гарантује право на дом и слободан живот, а све путем максималне имплементације у друштво – закључио је др Баркан.